

یحیی شیدا

سائک
کوئینک

سئچیلمیش شعرلر

اولو تانرى نىن آدى اىلە

سارمى كۈنىك

سەچىلىميش شعرلر

• يەھى سىدا

سیر شناسه	- ۱۳۰۳:	شیدا، یحیی؛
عنوان و پدیدآور	:	ساری کوینک (ستچیلیمیش شعرلر) / یحیی شیدا.
مشخصات نشر	:	تبریز؛ اختر، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	:	۱۹۲ ص.
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۳۶۱-۴:	
یادداشت	:	ترکی.
موضوع	:	شعر ترکی — ایران — قرن ۱۴
رده بندی کنگره	:	PL۳۱۴ س۲ ۱۳۹۰ ش/۹۵۲
رده بندی دیوبی	:	۸۹۲/۳۶۱۱
شماره کتابخانه ملی	:	۲۳۰۵۲۶۹۳

ساری کوینک (ستچیلیمیش شعرلر)

یحیی شیدا

ناشر: نشر اختر با همکاری انتشارات آفاس

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد • چاپ اول ۱۳۹۰ ۱۹۲۰ صفحه • قطع وزیری

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۷-۳۶۱-۴

مرکز فروش: تبریز - اول خیابان طالقانی، نشر اختر

تلفن: ۰۹۱۴۱۱۶۶۸۹۷ و ۵۵۵۵۳۹۳

قیمت: ۵۵۰۰ تومان

بوکیتامین تالیف خى، جامعه‌ئین محروم قاتى، يىلماڭى «جۇامى» لېزىه

تىقىيم اولونوب.

فهرست

۱۱	يىر مصاحبە گىريش يئرىنە
۱۶	ارك قالاسى!
۱۹	آى آراز!
۲۱	اڭل شاعرى!
۲۲	مدىنە فاضلە
۲۴	يالانچى پەلوان
۲۶	جيىھە دن مكتوب
۲۸	اوخو بولبول - اوخو بولبول
۲۹	دایاغىم اڭلىم دىر
۳۰	عالى برهان
۳۱	تەنالى باخىشلار
۳۱	مقدىس وطن
۳۲	بىر حكايەنин تائىرى
۳۶	مضحكەلرى گۈرنەدە

٣٧	كۇنلۇز قىلىش
٣٨	ياز قارداشىم ياز!
٤٠	ائلە باغلى لىق
٤١	مەركىز عرفانە يېتىرىدى
٤٢	گىتىردى حالسىزى ، حالا گۈزلىرىن
٤٣	سکوت سىنپىر
٤٤	سارى كۈپىنك
٤٦	آيراندان آيرلان وطنداشا
٤٧	بىر جە قالانىم سىنسن!
٤٨	آيلى بىر گىنجىھ دە كېچىك لىك رۇياسى
٥٠	قوروموش دامارلاردا قان
٥١	تردىد - تردىد
٥٢	قوى سىسين گلسىن!
٥٣	قان بايراغى
٥٤	حقىقىتە امداد
٥٥	ايىنجە اللر - تىكالانلى گۈللە
٥٦	اولىمك شىمشىر قاباغىندا
٥٨	باھار ياخزان ؟
٥٩	گىنجە - گوندوز
٦٠	كولگە سىنده
٦١	آيرىلېق ... !
٦٢	سۆز بوقچاسى
٦٣	اىل گوجو - سىل گوجو
٦٤	اوپارچاسى
٦٥	عاغىل دىشى!
٦٦	بىزى سلام لاير باھار
٦٧	سەن آغلاسان - من آغلارام
٦٨	لای با لای دىۋانە
٦٩	قورخولۇ طوفانلار !

۷۱	دان اولدوزو
۷۳	من زمان شاعری یم
۷۴	نه یه من اینجه لیرم ؟
۷۵	۲۹ بهمن
۷۶	قاراباغ
۷۸	خام آرزو لار
۷۹	لقمان دؤران اسکناس
۸۰	باخیش - گولوش
۸۱	رباعی
۸۲	انسان سئورلیک
۸۳	ایکی قات!
۸۴	دیواردان ، چپردن آجینیم تو تور
۸۶	قوی عالم عرفانه قدم
۸۸	اولدوزلار
۸۸	بالتا گورموش چینار !
۹۰	یان گونش !
۹۱	اوردہ ک سوزلری
۹۳	من کیم ؟
۹۴	سیاست پهلوانیق بیلمز !
۹۵	یوموروق !
۹۶	اون دیل لی لال !
۹۷	بیر و فالی
۹۷	تاج و تختین عشقینه
۱۰۰	ایپ قیریلماز ، جان چیخماز
۱۰۲	ایشلکدی بازاریم منیم
۱۰۳	گؤیر چین شهید
۱۰۵	عمادالدین نسیمی دن استقبال
۱۰۶	گؤز نامرد اولور ، آیاق مرد
۱۰۷	معلم گؤنو

۱۰۹	فرهاد و من.....
۱۱۰	دوسنوم آذر مازندرانی نین تهران دعوتنیه جواب
۱۱۳	ائل نامینا !
۱۱۴	نه ایسته بیرم ؟
۱۱۵	جوانلارا بیر سؤز
۱۱۶	عاشقانه غزل.....
۱۱۷	نقطه لر ايل دردينده
۱۱۸	شاهلار قصرينده حبس اولان شعرلو
۱۲۰	پالان - پالان.....
۱۲۱	صدامين تحميلي جنكى
۱۲۳	آواره لر ديارى
۱۲۴	غافل شاعر لره
۱۲۵	كيمى گۈرورسەن ؟
۱۲۶	قدرتلى اللر
۱۲۷	درىا قوشو
۱۲۹	دostilar اولومو
۱۳۰	يساقلار، طاغوت دئوروندە
۱۳۳	منىم هويتىم - منىم تاريخىم
۱۳۴	من عارفيم اشاره دن قانارام
۱۳۶	نتجه قارشىلاماق
۱۳۶	دونيا دؤپۈش ميدانى دىرى
۱۳۸	اوزون غىيتلى منتظرە
۱۳۹	كۈھنە غزل لردن
۱۳۹	ملا پناھ واقف
۱۴۰	استقلالىمېز !
۱۴۱	اوزلو قوناق
۱۴۲	طنز غزلى
۱۴۴	منه منىك وئرە ن
۱۴۵	تبرىزلى قىز

۱۴۶	زور - منطق
۱۴۶	پیادا - سواره
۱۴۶	شهید اولمز
۱۴۷	حضرت پیامبر (ص) نعمتیندہ
۱۴۹	لعنت نامہ صدام !
۱۵۱	اوستاد سلیمی
۱۵۲	سہندین اولومو
۱۵۳	طنز اوستادی ، اوستاد کریمی
۱۵۴	بؤیوک یازیچی ، محمد علی فرزانہ مزارینا
۱۵۵	اوستاد شہریار ماتمیندہ
۱۵۷	کیش مهر - ترجومہ
۱۵۹	بحت و تقدیر
۱۵۹	قفس کونجوندہ
۱۶۰	شاه و یئتیم
۱۶۱	دارغا و کنفلی
۱۶۲	غزل
۱۶۲	غزل
۱۶۳	شانی آزادلیق !
۱۶۴	آنامین ایستہ بی
۱۶۵	قیرمیزی گول - ساری گول
۱۶۶	تبریزین قیزی
۱۶۷	سلطان محضی
۱۶۸	قسطلیق گؤز بولاغیندا
۱۶۹	محبت ، حقیقت داستانہ دؤندو
۱۷۰	قیرارام دامارین بو بیدین لرین
۱۷۱	یقینی گمانلار اوراغی بیچدی
۱۷۲	زندان قصیدہ سی ، حقیقی دیل نعمہ سی
۱۷۵	سنسریز !

١٧٦	«على آقا واحد» دن تصمین
١٧٧	سوداسیز شاعر «حداد» دان تصمین
١٧٩	اولار؟ اولماز!
١٨٠	نه دير افسانه؟!
١٨٢	پوز عالي - جيب خالي ايشسيز
١٨٤	وطن اولادين

سالما شىدانى گۈزوندن، قىرىنى دوردو قجا بىل،
آدینى ساھلار دىرى دۇنيادا آثارىيم منىم.

بیر مصاحبہ

گیریش یئرینه

استاد یحیی شیدا ایله اوْز - اوْزه

آلتمیش ایله یاخیندیر کی آذربایجان، خصوصیله تبریز ادبی اجتماعیتی، استاد یحیی شیدانین آدی و اوْزوایله یاخیندان تانیشیدیر. استاد یحیی شیدا بو گون ده ادبی فعالیتینی دوام ائتدیریر.

- ایلک شعرینیزی نه زامان یازمیسیز؟
- ۱۳۱۹ دا.

- دنمک ۱۶ یاشیندا . او شعر یادنیزدادیر؟

- بیر ایکی بیتی یادیمدادی، طنز شعر ایدی. ایندی اوخویاندا گؤره جکسینیز کی فنی باخیمدان چو خدا دوز دئیلیل:

وار ایدی بیر ائوده ار، بیر آرواد
هر ایکیسی مرد رند و بد ذات
ار سوئیله‌دی کی، اونا ای آرواد
کولفت گتیر، ائوده اول گینن شاد ...

- ایلک شعرینیز نه زامان و هاردا چاپ اولموشدور؟

- ایلک چاپ اولونان شعریم فارسجا یازدیغیم بیر شعر ایدی. او زامانلار تهراندا چیخان «کانون شعرا» مجله‌سینده چاپ اولدو. یاخشی یادیمدادیر، او مجله‌دن ۵۰ دانا آلمیشدیم و دوست تانیشلارا وئریردیم.

- ایلک تورکو شعرینیز هاردا چاپ اولدو؟

- ایلک تورکو شعریم تبریزده چاپ اولدو او زامان.

- وزن و قافیه معناسیندا ایلک معلمینیز کیم اولوب؟

- ان اول ۱۳۲۴ - ۱۳۲۳ جو ایللرده جعفر خندان منه چوخ یئتیشیردی و منه چوخ نکته‌لری

اوئيره ديردى كى نه ائيله ييم. آنجاق من اوزوم ۶ - جى كلاسدا اولاندا شعرى ياخشى درك ائديردىم. من ياخشى شعرى پىس شعردن سئچىردىم. آنجاق اوزوم ده، يا خود بير چاپ اولونموش شعرده، چاپى سەھو اولاندا تئز بىلەرىدۇم كى بىر سۆز دوشوب يادا غلط يازىلىب.

- دئمك اولار كى سىزىن بير شاعير كىمى ديرچلمە دۇرۇنۇز تېرىزىدە چىخان توركى روزنامەلرىن نشرى و شاعرلەر مجلسىنىن يارانماسى ايللىرىنە تصادف اندىر؟
 - بلى بئله دىر. سونرا دا بىر پارا استادلاردان كىمك آلدىم. ۱۳۲۷ دن سونرا داها اوزوم اوزومە يئتىشىردىم. يازاردىم آنجاق ھىچكىسە نىشان وئرمىزدىم. ۱۳۳۱-۱۳۳۲ جى ايللەرن ايسە آقاي عابد ين آتاسى رحمتلىك مولانا يىتىم شعرلىرىمە باخاردى. تقرىباً اون ايل رحمتلىك مولانا منىم زحمتىمى چىكىدۇم. گوجلو شاعير ايدى. او هم نوحە يازاردى، هم ده غزل. مخصوصاً فارسى غزللارى ائله يازاردى كى اوخويياندا ائله بىلدەن كى اوتوز ياشيندا بىر جوان يازىب. چوخ جوان احساسى وارايدى.

- تحصىلىنىز حاقدا؟
 - ابتدائى مكتبى جامى مدرسه سىيندە اوخوموشام، سونرا گىلدىم ادب مدرسه سىينه اورتا مكتبىنىدە رياضى اوخودوم. گۈرۈم رياضيات ايلە چوخدًا آرام يوخدو، گىنتىدىم هنرستانىن مکانىك رىشته سىينه. ايکى ايلدە اورادا اوخودوم سونرا اودا اورە گىمى ووردو، گىنتىدىم فردوسىدا ادبى دىپلم آلدىم. سونرا درين مطالعە يە گىرىشىدىم حىدىن آرتىق كتاب اوخودوم.

- بىلەك اىستەرىدىم كى «سارى كۈينك» شعرىنىز نىتجە ياراندى؟
 - ايکى حادىتى مندە چوخ بؤيوك اىز بوراخىمىشىدىر. بىرى سارى كۈينك شعرىمىن يارانماسى، اىكىنچى ايسە «ادىبيات اوچاغى» كتابلارىنىن ترتىبى مسئلەسىدىر. ادibيات اوچاغى كتابلارىنىن يارانما تارىخى بئله اولدو كى، من تورك شاعيرى مەھدى بىگ شقاقي نىن ترجمە حالى حاققىندا معلومات توپلاماق اىستىرىدىم. او دۇرۇن قايقاclarينا باخدىم، گۈرۈم تكجه مخبارالسلطنه ھادىت بو حاقدا ايکى جە سطر يازىب و بىر بىتىدە شعرىنىن وئرىب. بىر حالداكى مەھدى بىگ شقاقي ناصىرالدین شاه دۇرۇنون چوخ گوجلى شاعيرلىنىن دىر. مخبارالسلطنه، مەھدى بىگ شقاقي دن دانىشاركىن بئله بىر سۆز ايشلەتمىشىدىر كى: «بە زبان ترکى هم شعر مى گفت».

منده قرارا گلديم کي، ائله بير تذکره ترتیب ائدیم کي اوندا يالىز تورک شاعرلارى مطرح اولسون بئله‌جه «ادبيات اوجاغى» كتابلارى اوج جيلد، نفيس سيمادا ياراندى.

- يئرى گلمىشكن ادبى انجمن لرده اولان فعالىت‌لردن بىان ائدين. چوخ جوانلارى بو انجمن لر تربیت ائدیب، کي اونلارين چوخو، حالىه ادبیات شناس، معلم، انسىتيتو اوستادلارى دىلار.

- اسلامى انقلاب ثمره چاتىقدان اول بؤيله انجمن لر محرمانه شكلده ائولرده بىپا اولوردو، چون دۇران تھلوكە لى ايدى، اون نفر دوستلارдан آرتىق عضوى يوخ ايدى. اسلامى انقلابى، طاغوتا غلبه چالاندان سونرا کى دىل آزاد و قلم آزاد اولدو چىشىدللى انجمن لر قوروولدو، جوانلار، پىش كسوتلار و ادبىاتىمىزا رغبت ائدیب، محبت گؤسترلنلر، چوخ علاقه و درين اشتياق ايله بئله انجمن لرده اشتراك ائديردىلر.

ادبى دوستلارين علاقه سى منه آرتىق شامل ايدى و منى بو انجمن لرده آرتىق فعالىت ائتمە يە چالىشىردىلار.

دوغروسو بو مقدس، ادبى مakanلار ائله صممىمى، ائله رىاسىز ايدى کي، بير دانشگاهدان اهمىتى چوخ ايدى.

- هانسى ايللردن، مطبوعات ساحه‌سيىنده، فعالىت ائدىرسىنىز؟ و نه تھلوكەلرە بو فعالىتىدە قارشىلاشمىش سىنىز؟

- من شازدا شيرامىن دن کى صوفى مسلك و بؤيوك فلسفه عاليمى ايدى، بو ايشده قىساجا دا اولسون تظاهر ائتمە يېب و اوزونو اويمىز ايدى ايکى ايل فلسفە و معانى و بيان اوخدوم. گونش اىلى ۱۳۲۷ ده مطبوعات عالمىنە داخلن اولدوم، سىاسى اجتماعى مقالەلر «آذر مىد» روزنامەسيىنه يازماقلا ايشە باشلادىم و ۱۳۷۰-جى ايل تقاعد مقامينا چاتىب، بازنشستە اولدوم.

ساواك تشكيلاتى ياراندان سونرا، روزنامەلر يامان گونه قالدىلار. شىتلە سانسور و توقيف اولدورلار. من زندانى و يا ايشگىچە اولدوغوم حققىنده دئمكىن عذر اىستە يېرم، چون اونلارى بيان ائتمك بير جور، اوزون اويمىك و فخر ساتماقدىر و من اونلارى سؤيلەمه يى، ائله ده خوشلامىرام.

- شعرلىرىنىزىن سېك و سياقى نەدىر؟

- من ايندىيەدك: گوش، زيان، حلق و بىنى (كلىنيك) آچماغا رغبت گؤسترمه مىشىم و بير پارا لار كىمى شعرلىرىمده دوداغى ياقوتا، آغىزى ياش رطبه، دىشلىرى مرجانا وسايره اوخشاتمامىشام. اولو

تاری بشری یارادیب، اوزر یاراتدیغینا: «فتبارک ا..احسن الخالقین» بویوروب دابوندان گۆزەل و آرتیق کلام اولا بىلرمى؟

منیم یازدی گیم شعرلر، وطنپرورلیکدن، جامعه‌دن مدافعه ائدیر، محروم انسانلاری گؤردوکده اورهییم دارالیر، گۆزوم قارالیر، قارانلیق یارادانلارا (لعت) یاغیشی یاغدیریر و تنقید آتشینه تو تور.

شعلریمین سبکی، ایستر فارسجا، ایستر تورکجه «آذربایجان» سبکیندیدیر بیر آز چتین لیک یارادیر، لakin منیم نظریمده مقبول سبکلردن بیریسی دیر.

من دئليگيم كيمي اونجه گؤزوم: «سيد عمامالدين نسيمي، محمد فرخى يزدى، ميرزه على اكير صابر، ابوالقاسم لاهوتى و ميرزاده عشقى ديوانلارينا آچيليب اونلاردان دورلر تأثيرلر الميشام و جامعه نين مقبوليتين الده اشميشىم».

- حیاتینیز نتجه کنچیر، ایندی یازیب یاراتماغینیزدان مختصر سویله بین؟!
- من اوژومو دوشون گوندن «مطلقیته» سویکنمشم، اوسبیدن زور - قدرت صاحبلری اوئوندە
دیزه چؤکوب، گوندە بیر دون دگىشىمەميشم. بير اوژلۇ اولوب بير اوژلۇ ياشامىشام.
ایندىدە مهدآزادى روزنامەسىنىن توركى صحىفەسىن يازماقدا داوام ائدیرم و هر گون ۴ ساعات
حدودوندا دا باشىم مطالعە يە قارىشىر.

اوکى، قالدى سارى كؤىنك اثرىيم، دئمىلى يە استاد شەھرىيارين "بهجت آبادخاطىرەسى" شعرى، منيم بو
شعرى يازماغىما اساس الھام منبى اولدو. اوگونلرده ساواك گلېب منيم بىرقدر كتابلارىمى
آپارميسىدى. منيم ده اورگىيم قان ايدى، دئمك اورگىيمىن بوتون آغرى و آجيلارىنى بو شعرە
بوشالتىدىم. بير دفعە استاد شەھرىيارين تهراندا ياشادىغى ايلىرده تەرانا گىتمىشىدىم. گەندىيم استادىن
گۈرۈشونە. شەھرىyar دئىشىدا او سارى كؤىنك شعرىنinin نوارى خېلىپ صوتون اوستوندە دىر و تىز -
تىز اونا قولاق آسېرام. ساغ اول قيامت ائله بىسىن.

- سیزین فارسجا یازدیغینیز شعرلرده قصیده‌نین خصوصی یئری وار، بو نه ایله باغلیدیر؟
 - الیمه چاتان ایلک کتابلار لاهوتی، عشقی، فرخی یزدی کیمی انقلابی شاعرلرین اثرلری اولوب و گۇزورسوز کى اونلاردان منیم شعرلرپىمەدە ایز وار.

- آذربایجانین کنچمیش و معاصر شاعرلریندن کیملری داها چوخ سئورسینیز؟
 - حاج رضا صراف منیم ان چوخ سئودیگیم شاعیرلردندیر. دۆزدو غزلین فضولى کیمین نهنجى وار.
 - آنچاق حاج رضا صرافین غزللری دادلى- دوزلو و اورگە ياتىمدىر. معاصر شاعيرلردن ده بعضىسى ياخشى، يازىرلار:

- شعرلرینیزدن بسته‌له‌ننی اوlobe؟
- بلى، "آذربایجان اولدوزو، "تبریزین گؤزل قیزیسان" شعرلریمی ضیایی بسته‌له‌ییب. «دان اولدوزو» شعریمی رحمت‌لیک علی سلیمی.

- دونیا ادبیاتی ایله نه درجه ده تانیش سیزینیز؟
- گونه‌نی، مولیری، شیللری و دیگر جهانی اثرلری اوخوموشام.

- خارجی سفرلرده اولمو سونوز؟
- بلى بير دفعه ۱۳۵۲-۵۳ ده آلماندا اولموشام. تورکیه ده اولموشام. بئش دفعه ده باکى دا اولموشام.

- خارجی دیللردن هانسى لارین بیلیرسینیز؟
- آلمان، تورکو، فارسي و عرب دیللرینى بیلیرم.

- ايندی اليينيزده نه ايسلرلرینيز وار؟

فضولونو تصحیح و ترتیب اندیرم. مراغانین گوجلو بير طنز و فکاهی يازان شاعیری اوlobe طلوعی مراغه‌ای، تخلصی ده غمزده اوlobe. چوخ گوجلو شاعیردی. اونون بير سира شعرلرینى آقای باریشماز منه وئرمیشدير. ۲۵۰ صھیفەلی بير دیوانین حاضیرلامیشام.

باشقا بير شاعیریمیز اکبر جوادی دیر او چوخ گوزل غزللر يازمیشدير. اونون دیوانینی حاضیرلامیرام.

ملاجواد مذنب حاققیندا دا ياشلى بير آدامدان معین معلوماتلار آلا بىلدیم بيرده بهالیغا عайд بير قصیده‌سینى تاپدیم.

- جوان شاعیرلره نه توصیه نیز وار؟
- اوخوسونلار چوخ اوخوسونلار ایشدن قاچماسینلار.

- اوستاد ! من سیزین واختینیزی آلدیم، مزاهم اولدوم، عذر ایسته‌ییب، اوز منونیتیمی بىلدیریم.
- مندە سیزدن اولدوقجا اوز تشکرّومو بىلدیریرم، سلامت قالین.

بو مصاحبه‌نین بير حیصه‌سی اختر روزنامه‌سیندن كۈچورولدو.

ارک قالاسى !

آزادليق اولكه سى ، قهرمان تبريز
باغلاسين آدينما بيرداستان تبريز

اركين قالاسيندان ، سؤزلر باشلاسين
كى اونو هر گوره ن ، مين آلقىشلاسين

ماوى آسمانين بولودلارى ايلن
رنگى قارالىرى ، كىندن ، غضبدن

هر بير كريچينىدە مين خاطيره وار
مبازى كىشى لر ، جان قوييودلار

مبازى ، قهرمان ، ايگىت لرسى
آزادليق نفمه سى ، هجوم نعره سى

هر بيري قيجير دير ، ديشين غضبدن
دوراندا قارشىندا آمانسىز دشمن

ستارخان باقرخان لارين نعره سى
آچيلان توپلارين ، دهشتلى سسى:

آزادليق سىسىنى بوغان استبداد
كى قورخاق بير انسان ياشاماز آزاد

او اولو قهرمان ، او قورخماز اصلاح
استبداد چنگىنندن قورتاردى ايران

اصلاتلار اويلاغى ، شئرلر ياتاغى
اليمده قلمىن ، بو دور ديله يى

كىچمىشىدن ياراتىسىن مين خاطيره لر
گىرسىن ائله يير تحفه ائل لره

باش - باشا چاتىدىر ، اركين قالاسى
او مغرور باشىنдан توستۇ قالخاركىن

ايندىدە سوزولور قان ، تورپاغىنidan
بو يىرده قورخمايىب آزادليق سئوه ن

آى اركيم ! ايندىدە سىندىن يوكسە لير
هر داش - تورپاغىنidan يىنه دە قالخىر

توپلار گوللە سىندىن ، سىنان كريچ لر
نتجه كى ، قيجيردار ديشين ايگىت لر

ايندى دە ، بو يىردىن گويه اوجالىر
سانكى اوجالىرى بوردان ، گئوروم

 يولداشلار ! چكىرى سون نفس لرين
كورخمايىن ، يوروپيون دوشманا دوغرو

بو سىن ستارخانىن كىسگىن سسى ايدى
دئيوشدو ، ووروشدو ، وطن نامينا

هر داش - تورپاغیندان گؤیه يوكسه لير
 هر دن بير ، قولاغا حزين سس گلير
 قوجامان تبريزين خوش نشاني سان
 پارلايان اولدوزو ، آسماني سان
 سنه چوخ قهرمان او دوزدو جانين
 قورو دو گؤز كيمى ، آذربايچانين
 آل - الوان بويانيب ، قارا تورپاغين
 ظالملر ايستيردى ، سؤنسون چيراغين
 سينه نى يارديلار ، فتنه سالديلار
 كچميش شوكتينى ، داشا چالديلار
 ويقارلى چيگىنinde ، هئچ يورولما دين
 يابانجي ، يادلارا ، يولداش او لمادين
 تصويرين ايندىدە گئوروم سنه
 روحونو دويورام ، سنى گۈرنىدە
 او مغورو باشينا دئىوب ، او تىرلىر
 باشينا چۈكۈبدۈر چوخ حدثە لر
 مستبد حاكملى او نونىدە هرگىز
 چاتدى آزادىلغا ، قهرمان تبريز
 گئوروب دور چوخ جوان او لومۇ گۈزۈن
 صداقتىلە منه آچ او رە ك سئۈزۈن

ستارخانىن ايگىيت ، مردانسا سسى
 سس دوشور محرا با ، طاغا ، او تاغا
 سنسن آزادلىغىن مەحكىم سنگرى
 آذرى ائلى نىن روحۇ ، ايمانى
 آزادلىق بىشىگى ! اى عزيز قالا
 آزادلىق يولوندا ، ال چىكى جاندان
 تۈكۈلن قانلاردا ، وطن يولوندا
 سەن ايدىن ، تبريزين نورلو مىشىلى
 مونغوللار ، ائلخانلار ، قودوز دوشمانلار
 تىزارلار ، عثمانلار ، توپا باغلايىب
 قرنلىر چوخ آغىر يوك لرى چىكى دين
 دوشманا وئرمە دين پناه اۆزۈندە
 ستارخان ، باقرخان ، حسين باغانىن
 سيماسى ويقارلى خيابانى نىن
 طوفانلار ، بورانلار ، چىكىن لر ، قارلار
 او لموسان غصە لر ، غملر قاخىنجى
 قوجامان داغ كيمى ، سەن باش اگىمە دين
 سەنин شوكتىنەن ، اقتدارينىدان
 ياتىپ دىر سينه نىدە چوخ غەلمى سۈزۈلر
 من آذر او غلو يام ، مەحرەم سەنە

منه سؤيلە شاخان توپلار ، سونگولر
سارسیلماز ويقارین ، توکنمز قدرین

نه قىلار يارالار ووروبىلار سنه؟
گئزلەيم اۇنوندە صەق چىكىر يىنە

چوخلارى دئىيشلەر: يومورتادان دىر
تۈكۈلن قانلارдан ، سەن بوي آتىب سان

كرىچىن ، تورپاغىن ، بو افسانە دىر
دئىسم لختە قاندىر ، عاقلانە دىر

ياشا اي قوجامان اركىم ، چوخ ياشا!
سەنى فتنە لىردن ، تازىرى ساخلاسىن

نه قىدر يوردو مدان پارلاق آد واردىر
سەنин دە آدىندان ، اثر قالاجاق

شاعىرين قلمى ، عاشىغىن سازى
ظفر ايلەمامىنى ، سەندن آلاجاق

آى آراز!

آى آراز! بىر دالغا وور، درىسا كىمى طوفان ائلە
 ئالىمین يىخ قصرىنى، اۋزىاشىنا وىران ائلە
 زوره محكوم ائلە يىب، ايندى طيغىت بىزلىرى
 زور دئىه ن جلادلە، بىزلىر آرا، دىوان ائلە
 بىر هجوم ائلە، داغىت، شيطانلارين كاشانە سىن
 يىخ فساد وفتنه قصرىن خاڭ لە يىكسان ائلە
 وئرمە امكان بوندان آرتىق، هر شرفسىز انسانا
 آز بىر يولسوز كىسلرى، دل مولكونە سلطان ائلە
 تۈكىدو ناحق سىئل كىمى، يېھودە قارداشلار قانىن
 كىچمىشى خاطرلايىب، بىر قانە يوز مىن قان ائلە
 سو دئىيل سىندن آخان، قانە دۇنن گۈز ياشى دىر
 بو اسف احوالى گئور، طوفان قوپىار، عصيان ائلە
 بىر- بىريندن، سىن بىر قان قارداشلارين سالدىن اوzaق
 گىل بىر سىرگىداشلارين، هر موشگولون آسان ائلە
 بىر قىلىش تك اورتادان كىسىدەن محبىت يول لارىن
 آز بىر مىيداندا شىرات مىركىن جولان ائلە
 قاصى اول، انصافە گىل، حكم زمان وئر تازە دن
 غصب اولان تورپاقلارى، وابستە اىران ائلە
 كۆكلەمە هيجران سازىن، دل سوزۇنو آرتىرما چوخ
 وصلدىن سال صحبتى، گىل چارە هجران ائلە

قارداشی - قارداشا چاتدیر ، جانی هجراندان قوتار
 بو آغیر بیر خسته لیک دیر ، خسته یه درمان ائله
 نه شمالی ، نه جنوبی ؟ آت بو چیرکین سؤزلری
 مولک ایراندیر تماماً ، دونیایا اعلان ائله
 لغت او شاهه کی ، وئردی الدن آذریاچانی
 یاده سالدیقجا او شاهی ، لعن ائله ، افغان ائله
 فتحعلیشاه ائله دی سونسوز خیانت ایرانا
 سنه خدمت گؤستریب او گچمیشی جبران ائله
 «تورکمن چای» پیمانی ، بیر نتگ دیر تاریخده
 عرضه سیز شاه - ین ایشین دونیا لره اعلان ائله
 کچدی اون یئددی شَھر روسیه نین چنگالینا
 بو جنایاتی گتیر یاده ، بوگون عنوان ائله
 «گولستان پیمانی» داسیندیردی ایرانین بتلین
 بو ایشه باعث لره ، یارب اوزون دیوان ائله
 گل گتیر بو ملته ، آزاده لیک منشورونو
 مولک ایرانی صفاده ، روضه رضوان ائله
 تهمت و تحفیر او خو ، هر سمتدن یاغماقدادیر
 سینه نی بیر داغ کیمی ، بو اخلاقارا ، قالخان ائله
 یا اوزون چک بیر کناره ، اورتادان مرزی گوتور
 یا ایکی روحو سازاشدیر ، دیللری شادان ائله
 شیدانین دائم فراق یاردان آغلار گؤزو
 گؤستر او شوخون جمالین ، گول کیمی خندان ائله

اڭل شاعرى !

شاعر اۇز خلقينه بىگانه دئىيل
 آشنادير ، اونلارين دردلىرنە.
 اونلارين نىسگىلىنى ياخشى دوپور
 قاش - گۈزو جاذبە لى گۈچىچك لر
 تو تدوغۇ يولدان اونو ، آزدىرماز!
 اونو ثروتلى لرین قىرلىرى،
 شاه سراي لارى يقىن
 آلداتماز!

سۋىنر ، ائل سۋىننەدە،
 آچىلار باغلى دوداغىندا گولوش قونچالارى
 باغلايار سۆز «سوموگى» ايله اوسينان قلب لرى
 چون زامان شاعرى ديوانە دە بىل
 ائلينە ، خلقينه ، بىگانه دە بىل

ترجمومە نىما يوشىج دن

مدينه فاضله

دریا قوشویام ، سارسیدا بیلمز منی طوفان
 نئیلر بیر اولو داغه اگر پوسکوره وولقان ؟
 طوفاندا نه قدرت کی ، منی سالسین آیاقدان
 ائلدن دی گوجوم ، ائل کۆکونه باغليیام هر آن
 کسگین قلمیم آلدی گوجون ، ائل نفَسیندن
 تا جامعه نین دردلرینه ، ائیله یه درمان
 آی شانلى مقدس آنا ، ای کۆھنە دیاريم
 هر امرینه آماده بیم ایندی ، نه دی فرمان ؟
 سنسن وئرە ن عالمده منه نعمت و عزَّت
 سنسن منه شعرىمده اولان ، سئوگیلى جانان
 آی شانلى وطن ، ياخشى بیلرسن کى يولوندا
 اولدو ياتاغيم ، چوخ گنجە - گوندوزلرى زندان
 لاكن منى قورخوتىمادى دهشت لى بو حالت
 ميلچك قانادى يشمه دى ايمانيمى نقصان
 دشمن ديليمين محوينه هر ياندا چاليشدى
 آخرىرده اوشوم مقصدىنه ، تاپمادى امكان
 گوندىن - گونه اولمز ديليمين شهرتى آرتدى
 گۇستىرىدى کى دىل محو اولاماز ، محو اولو دوشمان
 يىگانه دىلى ، اولسادا بال ، آغزىمى سانجار
 اۋز دوغما ديليمىدىر کى ، شيريندىر منه ، بالدان

بيريشيله حققت سسى يو كسلمه ده ، افسوس
 هر عصرده حق سيزليگه ، محکوم اولوب انسان
 چوخ حق بشردن دئديلر لفظ ده ، آمما
 معناده ندن چاتمادى اوز حقينه يير آن؟
 بير يئرده کى ، حقسiz ليك آشار باشدان ، او يئرده
 لازىمىدى کى ائللر - اوپالار ائيله سين عصيان
 آسان اولى هر موشگول ، اگر اولسا اراده
 اولماز كىشى عالمده چتىن ليكىدە هراسان
 قطعاً چاتار ائولاد وطن حقينه يير گون
 او گون کى نه ارباب ستمگر اولى ، نه خان
 غم چكمە كۈنۈل ، بير يىنى دۈران اولار اوندا
 شادلىقدان اولار سولغۇن اوره ك لر داها خندان
 عصرىن دىلى زحمت كشه اوندا دئىه رالبت :
 چاپ غصب كارين نعشيئه ، بو آت ، بودا مىيدان!
 گۈرسن بوياسىز قالدى وطن گولشنى ، اوندا
 آل قانىويله ائيله ، وطن تورپاغين الوان
 چوخلار دىلە يير وصلت جانانى ، ولاكىن
 جانانى آثار ، تهلوکە يە دوشسە اگر جان
 يازدىم بو گۈزە ل شعرى «نظمى» ساياغىندا
 «حسنون گۈزە ل آيت لرى ، آى سئوگىلى جانان»
 مين فيرتينا ، باشىندان آشىب ، داغ كىمى دوردو
 مين رنگە بوياندىرمادى «شىدا» نى بو دۈران

یالانچی پهلوان

سۇئونوك قلىيىمده ، داغلى لاله لىتك ، قارە قان واردىر
 اگر اولسىمده ، قېرىن داشى اوستە ، بونشان واردىر
 گۈزۈن قوربانىيام ساقى ، گۈزۈندىن سالما عشاقى
 گىير پىدر مىنى باقى ، گۈزو يولدا قالان واردىر
 فلک يىر داملا سو اىچىمك لىگە هر گىيز آمان وئرمىز
 دولو يىر جام وئر جانا ، فلکىدىن تا آمان واردىر
 دئمە جور فراقى سالمايش الدن ، عاشق زارىن
 يىشە آردىنجا گللىم ، تاقورو جىسمىمده جان واردىر
 قوجا اولسامدا صورتىدە ، جواندىر سىرىتىم ايندى
 چىچىك لى هر باهارىن آردىجا ، گىرم خزان واردىر
 محبت عالىينىدە چوخ خطىلرچىكدى باشىم ، چوخ بلا گۈرۈم
 بوسودايە گىرنىدە ، آنلادىم بوللو زىيان واردىر
 اسىر و دستىگىرم من ، اونا بىشل باغلايان گۈندىن
 منىم تك هاردا يىر دىلدەدە بى خانمان واردىر؟
 دئمە جىنت دن اى واعظ ، اونو تعرىف آز ائىله
 مىگر او دلار ديارىندان گۈزەل باغ جنان واردىر؟
 همىشە آذرا ئولادى ، ياش سار عالمىدە آزادە
 نە قىدرى دۇر اىدر دۇران ، بوس آذربايجان واردىر
 يىزىم بوس قەرمانلار يوردو اولمىز پايىمال اولماز
 كى هر كونجۇنندە مىن لر قەرمان ، «ستار خان» واردىر

اگر بابك ، جوانشیر اولدو ، كوچدو داردنيادان
 يشه بو اولكهده مين لر اولارتک ، قهرمان واردير
 مغنى شوره گل ، قوى پاسلاتان ديللر جلا تاپسين
 يتيير مندن ، نه قدرى اولكه ده پير و جوان واردير
 آيل خواب جهالتدن کى ، مليت گئدير الدن
 كمين ده گوزله يير دشمن ، دئير بوردا تالان واردير
 چاليش قدرتلى اول ، باش اگمه دشمنلر قاباغيندا
 اولار يكسر فنا ، هري شerde زار و ناتوان واردير
 ائله معجوندى بو انسان کى ، دونيانى قوييار حيران
 جفا و جوره صبر ائلهر ، جانيندا تا کى جان واردير
 بشر آسوده ليك يilmز ، اوره كىدن غم توزون سيلمز
 کى مادى عالمينده حيله لر واردير ، يالان واردير
 گرك يير معنوی دونياده سئير ائتمك ، صفا بولماق
 بىلە دونياده انسانه ، حيات جاودان واردير
 قبول ائتمز سياست پھلوانيق ، بوللو رنگ ايستر
 سياست صحنه سينده ، مين يالانچى پھلوان واردير
 جماعت گر قضاوتده چاشارسا ، چوخدا غم چكمه
 قضاوتده جماعتدن بؤيووك عامل ، زامان واردير
 زامان يير قاضى واقف دى شيدا الشتباه ائتمز
 ييلر بو نكته نى هر ياندا واقف نكته دان واردير

جبهه دن مكتوب

سنە بو مكتوبو ، يازيرام ايندى
دشمنىن مزارين قازيرام ايندى

سيلاحيم سسلە نير ، قان - قان چاغيرير
«هاردادير او قودوز حئيوان؟» باغيرير

قهرمانلاريمىز ، غلبە چالدى
قودوز لار ، جانينا ولو له سالدى

سامانين صحنه سين ايشيقلاقىلدیرير
وارلىغى ، حياتى بوتون ياندىرير

اۋلۇم ياغدىريرى ، قورو چۈللرددە
سۈندۈرۈر او مۇدون شمعىن دىللرددە

ھر يانا باخىرام اود- آلا و گلىرى
بلكە مسلسل دە ، توفىكىدە مە ليرى

 DAGIETIDI نە وارسا بە هەندە ورددە
نېچە سى دوستلاردان قالىيلىدە يىرددە

دئىه رىسن يېر قالا ، ياراندى لىشدن
قولاغا دە گىرى ياساغى آرتىشدن

جبهە دە ووروشوب دوشمانى قوغىدوم
قدرتلى اليم لە بورنۇنۇ او خىدوم

آنا جان ! جبهە دە سىنگەر دالىندا
الىمده سىلاحيم ، دلدىه انتقام

دورموشام داغ كىمى ، او دلو سىنگەر دە
آختارىر فته كار دشمنى سين - سين

گۈرمە دىن دوتىكى هجومو افسوس
آمانسىز يوروشه كىچىدى دؤيوشده

توبلارين گوللە سى ، او لىدۇز لو گنجە
او دلارا چىكىرى ، جەنەم كىمى

دەشتلى قومپارا ، توبلارين سى
سکو تو يارىرى ، بىر خنجر كىمى

سکو تو سىنديرىدى گوللە لىرسى
تىك آنا مە لە مىر ، او غۇل غەنинدە

ايىنى باخ ! گىلدى بىر خمسە گوللە سى
بىلمىرم ، ھلە دە دوزگۇن بىلمىرم

قالاندى لىش اوستە ، دوشمانىن لىشى
سېزىلتى ، اينيلتى سىس لرى ، حزىن

مندە دوستلارىم تىك گنجە - گوندوزو
ائىلەمە ، يوردوما ، ھر كىچ باخانىن

نە قدر چاققالار مىشە دە دورور
مندە وار داغلار تك ھوندورلوك ، غرور
لالە لرىتىرەن ، اىستى قانلارا
يېتىشىن دوشمانا ، قودورغانلارا
آى آتاغميم دە سىينە داغلاما
عزا مجلسىنده جوشوب آغلاما
او باشدان گىلنلر ، بو باشدان گىدىر
ايمانانلى انسانا ، بؤيووك فخر دىر
شرفلى ملتىن ايده آلى دىر
شهىدىك حياتى ، استقلالى دىر
قارالىدى بولود تك جبهه سماسين
قارانلىق قاپسادى ، ايشيق دونياسين
بىر گوللە گلىرى ، لاب منه سارى
ايندى باخ ! آخ
قلم قهرمانىن ، دوشدو اليندن
استقلال ، آزادلىق ، جمهورى دئىه
تكجه ، بىر آخ قوپىدو ياواش دىلىنىدىن

آنداولسون ، امدىگىم ، پاك ، حلال سودە
چالىشىب ، اللە شىب ، ووروشاجاغام
آنداولسون شهيدىن پاك پىكىرىنە
بىر قارش قويىمارام آنا تورپاغى
بويانسام قانىما شهيد لرى كىمى
روحومون اىستە سن راحت اولماغىن
بو دونيا بىش گوندور ، فانى دونيادىر
عزتلە ياشاماق ، شرفلە اولمك
وطنى قوروماق ، اوغرۇندا اولمك
اولمز بىر ملتىن ، قانلى بىر ائلين
يئە دە دوشمانىن طىارە لرى
سانكى گۈي قاۋوشدو ، گونش تو تولدو
بوياندان تانك لار هجومە كىچدى
قارىشدى بىر - بىرە قاۋوشدو ، يېر گۈي
سنگر دالىسىندا گۈزلىرىن يومىدو

اوخو بولبول - اوخو بولبول

غم لشگری آخینلادی ، اوخو بولبول ، اوخو بولبول

غم - غصه لر باخینلادی ، اوخو بولبول ، اوخو بولبول

سؤیله ندن بد احوال سان ؟ سکوت اثدييisen ييحال سان

سسين گلمير؟ يوخسا لال سان، اوخو بولبول، اوخو بولبول

سن گوله ، من يارا بندم ، اثدييگيم ايلقارا بندم

سن هارا ، من هارا بندم ، اوخو بولبول ، اوخو بولبول

سنده من تك يچاره سن، وطن سيز سن آواره سن

گلن گوللو باهاره سن ، اوخو بولبول ، اوخو بولبول

سنه آفت ، بو سس اولموش ، خوش مسكنين قفس اولموش

قالان قورو نفس اولموش، اوخو بولبول ، اوخو بولبول

سوسمما ، دانيش ، دوشمه سسدن ، قورتولارسان ، بو قفسدن

اوجا دان يوخ بير آز پس دن ، اوخو بولبول ، اوخو بولبول

هنليلر بـو دونيادا ، مالـك دـيرـلـر قـورـو آـدا

بايقوشاـلـار قالـخـدـى فـريـادـا ، اوـخـوـ بـولـبـولـ ، اوـخـوـ بـولـبـولـ

اوره يـيمـده غـمـ قـالـانـدىـ ، نـالـهـ مـگـويـهـ اوـجالـانـدىـ

بوـدمـ لـريـزـهـ قـالـانـدىـ ، اوـخـوـ بـولـبـولـ ، اوـخـوـ بـولـبـولـ

گـلـ سـينـديـرـاقـ قـفـسـ لـرىـ ، خـفـهـ لـهـ يـكـ شـومـ سـسـلـرىـ

تـازـاـ لـايـاقـ نفسـ لـرىـ ، اوـخـوـ بـولـبـولـ ، اوـخـوـ بـولـبـولـ

داياغيم ائليم دير

گلمز يشره آرخام ، کى ائليمدن داياغيم وار
 داغ تك دورارام ، هرنە آغىر دل ده داغيم وار
 داغلاردان اوز ايلهايمى آلام ياشاديقجا
 بىر كؤھنه چينارم کى ، اوزون قول - بوداغيم وار
 تاريخ بويو ، ائللرده آديم سسله نه جىكدىر
 تاشانلى ائليم ، نازلى ديليم ، شن تيفاغيم وار
 هر بىر اثريم ، هر دىلە يىم ، فيكرو خياليم
 ائل دن دئىه جك تاکى ديليم وار ، دوداغيم وار
 يول آزماميشام ، آزمaram عالمدە ييليرسن
 اوتكىم آنا يىر دىل كىمى نورلو ماياغيم وار
 ائل قايقى سينى من چىرم ، جانيما مئت
 چون دويغولو هر سينه ده ، سۈئىز اوجاغيم وار
 ائلدىن گوج آلىپ ، سئللرە فرمان سورە رم من
 سئللر - سولار آتلاتسادا ، ائل تك داياغيم وار
 ياخشى تانيرام ساغ - سولومو ، ائللر ايچىنده
 مكتبىدە توافق كىم ، نە سولوم وار نە ساغيم وار
 فرعون زمانى چكە رم نىل هلاكە
 موسى كىم دوشمان قوغان ، الده چوماغيم وار
 يوردور چمنىن پاك اىلە رم هرزە علف دن
 الده قلمىم تك ، ايتى - كىسگىن اوراغيم وار

سثیرانه چیخاندا ، بو یانسار سینه مه بیر باخ
 باشدان باشا گئور : لاله لى ، سونبوللو باعیم وار
 فیکر ائیله مه بابک لر اولوب ، بیرده دیریلمز
 مین لرجه بوگون اولکه ده ، بابک سوراعیم وار
 آز سؤیله : حقیقت اولانی قانما ! دوشونمه !
 داری دؤشوره ن ، حقّی سئچن بیر قولاغیم وار
 شیدامنی مین رنگه بویاندیر مادی ، دئران
 هر دئره ده اولسامدا ، همان بیر بویاغیم وار

عالی برہان

شجه من گئرمه بیم زاهد ، باخاندا ، حسن جانانی
 اونون مرآت حسنوندہ ، جمال حق نمایان دیر
 خیال ائمه باخاندا من اونا ، درک ائتمه رم بیر شیء
 اونون خوش ھیکلی ، واحد خدایه ، عالی برہان دیر

تمنالى باخىشلار

دالغا لار قدرتىنى ، قورخولو درىيا دان سور
 گوللىرىن جذبه سينى ، بولبول شىدادان سور
 آدمىن قصه سينى ، سورما عبىت رضواندان
 گئت او奴واقف اسرار اولان ، حوا دن سور
 آنلاماز درد فراقى ، او كى عاشيق ده يىلى
 بونهان سرى ، يىشە اهل مدارا دان سور
 عشق رسواسى اولان ، فخر ساتار دونيايە
 بو بؤيووك رمزى گلېپ ، عاشق رسودادن سور
 لىلى دن ، مجنونون احوالىنى حاشا سورما
 گل او سرگىشته نىن احوالىنى ، صحرادن سور
 او تمنالى باخىشلار نە دئىير ؟ حىيرام
 باخ او شوخ گۈزلىرنە اوんだ ، تمنالى دن سور
 سورما زاھد دن او奴ون جذبه لى «آن» يىن اصلا
 بونهان جذبه نى گل ، من كىمى شىدادن سور

مقدس وطن

بىر عدە دە ، يار خوشگل و سيم تى	بىر عدە سئور، جهاندا سئير چمنى
آنجاق تو تارام دوست ، مقدس وطنى	من نە چمنى، نە يار سىمینە تنى

بیر حکایه نین تأثیریندە

«روزى گذشت پادشاهى از گذرگھى»
«فریاد شوق بر سر هر کوئ و بام خاست»

قەدر قدرت سلطان

كچيردى يولدان

ساغ - سولدا ، دایانیب سیلاحلی لشگر

«کوراولون ، کار اولون» سسیندن يکسر

بوروندو بیر آغیر سکوتا هريانا

دورموشدو باخیردى

قامتى اوجا ، اوردا بير قوجا

گونش تك پارلايان تاجا.

قوجا لاپ اویوب

بره لمىش گۈزلرین ، خور باخىشلارين شاه دويوب
سسلىنى :

- آهای سن كيم سن ؟

سؤيله دى زاواللى قوجا:

- من بير انسانام !

انسان سان ، بس هانى وارين - دولتين؟

- شرفيم وارىمدىر ، وجдан دولتىم !

سین وار دالىندا سیلاحلی لشگر

منىمده آرخامدا يشنىلمىز ائللر.

مسلح قوه لر ، حثير تله باخىب

قوجايا بير سىن له ، بيردىن دئدىيلر:

- سۈيىلە رعىتىم ، بىنده يىم شاها !

- بو سوزلر كوفر دىر ، بئويوك آللارا !

رعىت ده يىلىم ، بىنده ده يىلىم

من بىر انسانام !

شاھ يىن باش وزىرى ، دئىدى ياواشجا :

- آى قوجا دانىشما ياواجا

سن عاجيز بىنده سن شاھا

- بىنده يىم گۇرونمىز ، بىر تك آللارا !

آلنى دامار چالدى شاھ-ين غضىبدىن

باغىردى بىردىن :

- كىس سىسىن قوجا !

دانىشما باشىندان اوجا

سن منه بىنده سن ، منه ظل الله

قوجا باش قالدىرىپ ، قورخىماز سۈيىلە دى :

- آللار لىقى يارانىب ، اوتك آللارا نە سن تك غضىكار شاھا !

من بىنده ده يىلىم

من بىر انسانام !

سلطانىن گۈزلىرى چىخدى حاداقدان ، پوسگۇردو ، اود نفسيىندىن

فرمان صادر ائتدى :

- تىز كىسىن دىلىن !

هر يانى بىر لحظە چولقادى سكوت

شاھ گۈزۈن آغاردىپ ، دئىدى قوجايى :

- ايندى سۈيىلە گۈرۈم ، كىمدىر اربابىن ؟

سن عاجيز بىر قول سان ، من بىر سلطانام !

قوجا بىر شتر كىمى هاي خيردى بىردى :

- من بىر انسانام !

فرآشلار ، يالناقلار ، دوشوب قورخويا

دئدىلر :

- گەت شاه - ين چىكمە سىندىن اۇپ

عفو اۋسىسىن سنى.

باشى داغلار كىمى ، او مغۇرۇر قوجا ، يىنە سؤيلە دى :

- ياوا سۆز دانىشما يىن چوخ !

چىكمە اۇپىمك اوچون دىل دوداقىم يوخ !

- بىس ندىر آغزىندا ، او او زون دىلىن ؟

- او ، قان بايراغى دىر ، ياشار ، ياشادار !

شاه يىنە فرمانىن داوام ائتىرىدى :

- تىز كسىن دىلىن !

- بىر فرآش ، قاباغا آتىلدى يىشىن.

الماس دسته لى بىر دشنه او زامان ،

چىخدى قىينىدان

قوجانىن كسىب دىلىنдин ، سالدى تورپاغا .

او پارچا ، او خشادى بىر چىلچىراغا .

قان سوزەن ، پارچا دىل گونش تك ياندى

گۈزلر قاماشدى ، او زىلر او ساندى.

جماعت باخدى بىر - بىرە .

سلطان آياقلارىن گوپسە يىب يئرە ، سؤيلە دى :

- تورپاغا قويلايىن او فضول دىلى !

فرآشلار قورخاركىن قالخىب آياغا ، باسىدەلار كسىلەن دىلى تورپاغا .

قوواق تك آلىشدى ، تورپاقدا ياندى ، هريان اودلاندى
دئىه سن مىيدانا باروت جالاندى.

امر اولدو ، فرآشا - اوپارچا ديلى
دوغراسين ديليم - ديليم.

ديلى قىمه - قىمه دوغرادى قراش ،
شمشير ده ياندى ،

اسدى قارا يىللر ، گۈزلر قاپاندى.

دومانلار چۈكدو ، طوفانلار قوپدو ،
حىيرت درىاسينا جومدو شاهنشاه !

بو مۇدھىش صحنه دن ، بو منظره دن ...
قلب لر دؤيىوندو ، دىزلىر تىترە دى.

هر ياندان «قويمايىن ! توتون ! نعرە سى
داغ - داشا دولاشدى ،

گۈردولر قىرقىلار شىروانى آشدى ،
قاچدىلار فراشلار ، سلطاندا قاچدى .

گۈنش تك اصلىندن آيرىلان بىر دىل
ايшиقلار ساچدى

اونلارين آردىجا ، چوخ اوجا
قيشقىرىدى قوجا :

- ديليم كىسىسە ده ، من قول اولمارام
من بىر انسانام !

پارچالانان ديلى گۈتوردو قوجا
قاپارلى ، پىنه لى اووجا
آغزينا قويار كن ديلى -

آلماس پارچا سی تک ، دیل ایشیقلاتندی
 قوچانین آغزیندا ، مشعل تک یاندی
 یاپیشان دیل بثله ترئم ائتدی :
 !! من بیر انسانام -

مضحکه لري گټورنده!

داغ تک دایانیب ، قورخاما میشم تهلوکه لردن
 ساغ چیخمیشم عومرومده ، آغیر معركه لردن
 آد - سانیمی پاک ساخلامیشم ، ائللر ایچینده
 دائم قورویوب ، ساخلامیشم ، هر لکه لردن
 آج بیر اوزوونو ، قوى توتولان قلیم آچیلسین
 یو خسا فاماشير گژز ، بو گټران مضحکه لردن
 ایدل! سنه چو خدان دئیشمش فقردن اؤلسن
 تابلاش ، یئمه بو شبھه لى ، رنګین تیکه لردن
 ائل نامينا ، هر ڈلتھ تاب ائلله دی «شیدا»
 چیخدی اوزو آغ ، ساغلیغیلا ، مهلكه لردن

كوتلەز قىلىش

سى خلوتىدە سرخوش، غېرلن گۇرجىك، باخىب، ياندىم
 دىدىم : ياسىن رقىيەن، منكى اود توتىدوم، آلاولاندىم
 وجودوم بىر حبابە او خىشاير، طوفانلى درىادە
 نە قدرى دالغا لار دؤيدو باشىمدان، مندە بويلاتدىم
 بو سورگون آرزو لىردىن بىزىكدىم، نا اميد اولدوم
 «بلا» پىكانى دىگدىكچە، او نو پىك «ولا» ساندىم
 گولوشلەر زاھدىن گۇردىم دوداغىندا، كىچىن گونلار
 قىرىشسىز آلنинى گۇرجىك اونون قانسىز لىغىن قاندىم
 حقىقت آختارىب بىر عۆمر، آما گۇرمە دىم بىر ايزى
 گۈزىپ پەركار تك خىرمان، اۆز اطرافيما فېرلاندىم
 گۇرۇب چوخلارين انسان صورتىنده رغبىتىم آرتدى
 قانىب انسانلىغىن معناسىنى، انسانلىغى داندىم
 منى افسانە لر، افسون ائىدنىز، بىخوداي واعظ
 دئمە افسانە يە اويدوم، او لان افسونە آلداندىم
 دئمە يولداشلارى يولدا قويوب، بىر آيرى يول توتىدوم
 ائلىيم هريانە اوز دۇندردى، من او سىمە يوللاتدىم
 كەسرىدىن سالمادى شىدامنى دوشمان ووران ضربە
 كوتلەز بىر قىلىش اولدوم كى ساولاندىم، شافاقلاندىم

ياز قارداشىيم ياز!

شاعر آلاوا جواب

«ئۆز وئرمىش دوستوم اينان»
 «ئۆزۈمەدە يېخ ذە يېلان»
 «نە قىدر وار بىندىدە جان»
 «دوستوم اينان يازاجاغام»
 «ا. آلاو»

قان ياشلى گۈزىردن ، سولغون اوزلىردن
 هر محروم ملتىدىن ، ياز قارداشىيم ، ياز!
 پالازابورونوب ، اىل ايلن سورون
 اون داكى حىرىتىدىن ، ياز قارداشىيم ، ياز!

الى قولتوغۇندا قالان جوانىدان
 حىقى تاپىدالانمىش ، محروم انسانىدان
 غىضىدىن پوسكۈرەن ، اودىلو وولقانىدان
 سارسىلماز قدرتىدىن ، ياز قارداشىيم ، ياز!

ايىشچى لىر گوجونىدىن ، اىل قدرتىنىدىن
 ايگىست قەرمانلار ، شجاعىتىنىدىن
 آذرى ولادى نىئىن شەماتىنىدىن
 اونداكى غيرتىدىن ، ياز قارداشىيم ، ياز!

خلفین در دیندن یاز ، در ده مَرَّهُم اول
 خلق ایلن بیر یاشا ، اونلا بامه اول
 ائل بؤیوک ثروت دیز ، ائله مَحْرَم اول
 بیر بله ثروتدن ، یاز قارداشیم یاز!

گل قیراق خائین ایپین ، اورکه نین
 سولدوراق حیاتدا گولون ، گولشه نین
 ساخلایاق حورمه تین آنا وطنین
 سنه بو حؤرمدن ، یاز قارداشیم ، یاز!

فهله دن سؤز آچیب ، زحمت دن دانیش!
 اوندا کی همتدن ، غیرتدن دانیش!
 محرومیت چکن ، امتدن دانیش!
 بوغونتو ، وحشتدن ، یاز قارداشیم یاز!

شیرین آذربایجان دیليندن سؤز آج
 سازی نین دیللہ نن تلیندن سؤز آج!
 قهرمان ، شرفی ، ائليندن سؤز آج
 همتدن ، غیرتدن ، یاز قارداشیم یاز!

آزادیق باهاری ، گئوره ن ائللردن
 انقلاب چاغیندا ، جوشان سئللردن

داغلارى كۆكۈن دن قازان يېللەردىن

بو شانلى نەختىدىن ياز ، قارداشىم يازا!

ايشيق گله جىكىن ، آيدىن سىحردىن

گله جىكىن دەولان ، شانلى ظەردىن

من دېيىم خلتىمىدە دەولان هەنردىن

سەننە بىو مەتىدىن ياز قارداشىم ، يازا!

ائىلە باغلى ليق

وار لىغىم داغ - داشا ، چۈلە باغلى دىر

حياتىم چمنە ، گولە باغلى دىر

سۇنمز بىو قفسىدە ، عشقىم، ھوه سىم

اوره يىيم بىر شىرىن دىلە باغلى دىر

دوشدو كجه يادىما ، شام تك او دلاينىز

بىخىلماز ھر كىس كى ، ائىلە باغلى دىر

بوبول تك باهارا ، چمنە وورغۇن

اوره يىيم ساز كىمى ، تىلە باغلى دىر

قىسىم دە ، قانادى سىنىمىش بىر قوشام

ياشارام گله جىك باهار عشقىنە

قفسىدە او لىسام دا كىسىلمىز سىسىم

اۆلە دەئىه جىك بىو سون نېسىم:

قورتولوش آتىشى قلىيمىدە يانىر

بو سۆزۈ عارف لر، دئمە دن قانىر

شىدایام، ائلىمە ، وطنە وورغۇن

گۈللەرە ، گوللەرە ، گوللەنە وورغۇن

مرکز عرفانە يېتىردى

غۇزەن او خو جان آتدى ، اۇزۇن جانە يېتىردى
باخ جانە ، نىچە چىشمە حىوانە يېتىردى

پىراھن يو سەف دى مگر ، تىر نگاھىن
آچدىقدا قاناد ، عطرىنى كىتعانە يېتىردى

سارسىلمادى جان ، چاتىماغا جانانە چالىشدى
داملا اۇزۇنۇ ، آخىرى عمانە يېتىردى

عشقىن دە يە رىن آتلاما يىب ، زاھد غافل!
يىلمىر كى ، نىچە غم لرى پايانە يېتىردى

عشقىن گوجو ، طوفانلارى قلىبىمە او يالتدى
جاندان سوزولوب ، رخنه سين ايمانە يېتىردى

چوخ دوشگۇن ايدىم غىملر ئىندىن گىچە - گوندوز
عشقىنلى ، هر دردىمى ، درمانە يېتىردى

قورتاردى پريشانلىقى ، جمعىت دل دن
هركس الين او زولف پريشانە يېتىردى

اوز دىنىنى بىذل ائىلە دى دل ، نازلى خومارە
باخ گۈرنە اۇزۇن رتبە دە صىنعانە يېتىردى

ساحل قوجاغىن آچدى دىز دالغا لارىندا
اوز اللرىنى جان دئىه ، مرجانە يېتىردى

روحوم تزە لندى او گۈزەل گوندە كى ، قاصد
درويش ديلە يىن ، محضر سلطانە يېتىردى

صوفی کیمی حییرت چۈلۈن ، آواره دولاندى
القصه اۇزۇن ، مرکز عرفانە يېتىردى
اوندان سورا ، بىر اۇزگە سىنى سئومە دى «شىدا»
تا جوهر عشقى چالىشىپ ، قانە يېتىردى

گتىردى حالسىزى ، حالا گۈزلىرىن

عشوه لى ، غمزە لى ، آلا گۈزلىرىن
گتىردى حالسىزى ، حالا گۈزلىرىن

خومار نر گىز لرىن آرهنلر يىخىپ
گۈزىرچىن قلىمى ، چالا گۈزلىرىن

سنسن ياراشىقلى ، ائلە ، وطنە
هاندادىر ، جانىمى ، آلا گۈزلىرىن

اود توتار وجودوم شام تكىن يانار
اگر منى گۈزدن ، سالا گۈزلىرىن

اولمادى اورە يى بىر لحظە آرام
منىم تك حسرتىدە ، قالا گۈزلىرىن

عاشقە آل ائيلىر ، هر باخىشىندا
او سوزگون باخىشدا ، بىلمىرم نە وار؟

روحومو او آجى باخىشلار سىخىپ
قورخورام بوسقۇدان قارتال تك چىخىپ

آجى باخماغانىدا ، شىرىندىرمنه
حسرتله گۈز آلتى ، باخاندا سنه

سنسيز اورە كىنجه دوزھر ، دايىسار؟
نفە سىيم كىسىلر ، قلبىم دايىسار

شىدانى بىر ئۆمور ، ائيلە دين ناكام
ايستە رم خدا دان هر سحر - آخشام

سکوت سينير!

گئرمه لى ، زماندىز
 عجايىب دئراندىز
 ظريف پسته لرىن ، اينجه دوداقلارين ،
 گولدورمك اوچون -
 ال ايله يوخ -
 ده ميري تاپدایىب ،
 پولادى قاتلابان ،
 گوپونله ، آچماق ايسته بىرلى!

ساري كؤينك

بو شعر - ١٣٤٣ - جو ايلده يازيليب نواردا ياييلدى و مرزلىرى آشىب -
دولاشىدى. بو سمبولىك شعر ، شاه اصول اداره سى نين «ساواك»
تشكيلاتين رمزى صورتىدە ، آيدىنلايدىرىدى. خلاصە موفق بير شعر ايدى.

آى خسته قوش ، آواره گزيرىسىن ، بودىيارى
زنداندى ، قفس دى ، چمنى ، بااغى ، باهارى
گوزلە اۇزونو ، آوچو دور هر يانى بو ، يوردون
قوزغۇن كىمى دۇرد گۈزلو گزىر ، كۈرپە شىكارى
فرىشت دالىسىنجا گزىرى ، ال يېرى تاپسا
ويران قوياجاق يوردونو ، آى كۈينه يى ساري
تىك اۋز يو واوى ، قويما سنه ال تاپا آوچو
سن بو يووانىن مالكى سن ، قانگىلە بارى
جهد ائىلە كى ، جان قورتاراسان ، آوچو اليندن
دوشىن تورا ، فرياد ائىلە مە ، چك بوفشارى
گولشىنە كى ، يوخ ذوق و صفا ، آى ساري كؤينك
قاچ - قاچ بو يېرىن زهرلى دور ، دار و ندارى
ديللىنسن اگر ، آوچو ائىدەر قانينا غلطان
اوچسان آيازىق اتىر جفا ، قلىيىنى يارى
مین فيرتينا قالخىب ، دۇيە جك باشىنا طوفان
ھر كىمەدە اولا داغ كىمى تمكىن و ويقارى
گلىسە نە قەدر درد و بلا داغ كىمى دور ، باخ
آيدىنلى بوسۇز ، توستۇ گىنەر گۈچە يە ساري

ايستير سني آوچو اوزونه رام ائده ، آمما
 اوقيودا گئور آج تويوق البتده کي ، داري
 سندن ده هله خسته سى ، آواره سى وارديز
 يوخ ذره جه آسايشى ، يوخ ذره قرارى
 بو ياخشى مثل دير کي ، ييزيم ائلده دئيه رلر:
 «باخ بير آشاغى ، باخما اوزوندن ده يوخاري»
 غم - غصه کيچيك قلييني گر دؤيسه ، سيخيلما
 بو گونده کتچه رآخيري ، غم لرده قوتاري
 اوندا کي دوغار گون ، يايilar عالمه ييردن
 اوندا کي قارا دان يشري صبح اولجاق آغارى
 داغى - داشى آسوده خياللله گزهرسن
 گولشنده نه شاختا گئوره سن ، داغدانه قاري
 ظلمون اشوى ويران اولى ، ظاليم دوشر الدن
 قان دور ماز ، اگر کس سه پيچاق ، قيرسا داماري
 بختين قاپىسى ايندى قيفيللاتسا ، داري خما!
 هر يير قيفيلين واردى طيعدى آچارى
 اوز جانيولن اويناما بو عرصه ده «شيدا»
 لىلاج دغلباز ايله ، قيزدير ما قوماري

ايراندان آيرلان وطنداشا

«منىم كۆمه يىم اول ، من دارا دوشىم»
 باخما او زاقلاردان ، گل ديندىر منى
 «هاردانسا ، نابلد يىوللارا دوشىم»
 «اوزون قارشىما چىخ ، سۇنىدىر منى»
 باكى - نېيمان حسن زاده

او زاق يول لار گلىپ ، ايزله رم سنى
 انتظار چىرىم ، گۈزلە رم سنى
 سۇنىجىدىن هاي هاراي سالىپ باغىررام
 آراز كۈرپۈسۈندىن ، سنى چاغىررام
 يىرىندىن قالدىرىرىق ، ھوندور داغلارى
 اورەك بىرده گۈرمىز ، كۈرەك داغلارى
 هەنج قدرت ، هەنج قوە ، بىزە چاتانماز
 جىسد آيدىن سۈزدۈر ، روحو آتانا ماز
 من سنه قارداشام ، سىن منه سويداش
 او تايىدا - بو تايىدا ، بىر - بىرە سىيرداش
 آرازى اورتادا چەر ياراتدى
 مقدس تورپاغى ، شاه او جوز ساتدى
 بىرده آيرىلىق دان ، نىسگىلىدە دئە
 دونيا بشش گۈنلۈك دور ، آرتىق غم يئە
 آنا يوردو اولسىون بىر جىت كىمى

سەن دارا دوشىرسەن ، من كۆمه يىنە
 نابلد يول لارا ، يولۇن دوشىرسە
 با تىميش قولاغىما ، سىسين گلنەدە
 سىس و ئىرىب «نېيمان ، نېيمان» دئىيە
 سەن دوستلىق الينى ، اليىمە و ئىرسەن
 غەم - كىدر قورتولار ، بىلە بىر گوندە
 داغ كىمى ، دال - دالا و ئىرسەك دونىادا
 سەن منىم روحوم سان ، من سەنە جىسد
 قويىمارام قىرىلىسىن اورە يىن بىندى
 دىنەمەز ، قانىمەز ، ئائىمەز بىر دىرسە
 ايراندان آيردى سنى دوشمانلار
 فاصلە ياراندى ، اىكى بؤلۈمەدە
 سەن كىم سەن ، من كىمم؟ آت بو سۆزلىرى
 او مود لو اورك لر ، شەنلىك لە ياشار
 ال الله گل و ئەك ، «من» - «سنى» آتاق

«نېيمان» دا گولسۇن ، شىدا گولسۇن

ياشاياق ، بىرلىكىدە ، بىر مىلت كىمى

بیر جهه قالانیم سنسن!

گؤزدن آتدیم بو جهانی ، کی جهانیم سنسن
اوزگه لردن نه او موم ، تکجه گومانیم سنسن

یانسا با غریم ، کوله دؤنسه ، غم هجرانیندان
نه غمیم وار ، کی اوره ک دوستو ، یانانیم سنسن

آل جانیم ، توک قانیم ، ای آفت جان باک ائله مه
گل کی ، بو دیز لریمه تاب و توانیم سنسن

مین جانیم اولسا فدا دیر سنه ای یار عزیز!
نیلریم جانی ، کی خود روح و روانیم سنسن

دیله سن جانیمی ، باخ گئر ، نشجه آسان و ثره رم
بیلیرم اولسم اگر ، مرثیه خوانیم سنسن

سنی گورجک کسیلیر نطق و بیانیم ، نه اندیم?
بوندان آرتیق نه دییم ، نطق و بیانیم سنسن

قوجالیق آلسا اگر تاب و توانیم الدن
یشه رم غم ، کی منیم بخت جوانیم سنسن

گئتدی بیر - بیره امی، سندن نشجه من ال گئتوروم?
کی بو ائللرده فقط ، تکجه قالانیم سنسن

بیر قورو نشی کیمی هر دمده فغانیم گلسه
یشه او خوش نفه سیم ، شور و فغانیم سنسن

شیدا سندن تایب عالمده ، بئیوک شان و شرف
بسکی ای شانلی وطن! اعزّت و شانیم سنسن

آيلى بىر گنجە ده كىچىك لىك رؤياسى

دورموشدو، باخىردى ماوى گؤيلره
فضاده وارىدى، گؤزهل منظرە

بىر طرفدن اولدوز، بىر طرفدن آى
چئىكموشدو قلىيمە وحشت، لاي با لاي

گؤيون قورشاگىندا، آسلامان نە دىر؟
گنجە مايااغى دىر، آستا يول گىدىرى

سوسلە ير تاخاندا، يياض سىنه نى
سەھواتىمە آى آنا، جازدىرما، منى!

قوپارىب، خىردا جا، بويونما سالسىن
آز قالدى غصە دن گۈزۈم قارالسىن

آى آنا، قوى سىنин جىينىه دولسون
تکجه بويون بااغى، قوى منىم اولسون

دوه لر بويونما زىنقر و آسار
سۇئىلە دى قادىن چىن، زىنت سانىلار

پنجرە قارشىندا، آنام بىر گنجە
مندە مات قالمىشىدىم، باخىشلارينا

ساماندەن هىنى منه قاش - گۈز آتىردى
آى منى، گؤيلره چىكمىك اىستىردى

او زومو دۇننە رىب، آناما دئدىم:
دئدى: دۇرد گنجە لىك آى دىر چىخىدىر

دئدىم: يوخ! او گۈزهل بويون باغىدىر
گۈيىدە كروان اولماز، نە چى دىر كروان؟

آنامدان اىستە دىم، هلالى، گۈيدەن
آغلادىم، صىقداقدىم، خىلەك يالوالاردىم

دئدىم: گۈيلەرە كى، مىنجىقىلار كى وار
آمما سىندەن يالنىز اىستە يىم بودور:

دئدى: بويون بااغى، سەنە ياراماز
دئدىم: بىس سىنن دە بويون بااغىن وار؟

گۆز ووران ، ساييريشان مينجىقلار نه دير؟
بىر شخصىن وارلىغىندان نشانه دير

دئدىم كى ، بو آيىن هنده وريندە
دئدى : اولدوز لاردىر ، بونلار هر بىرى

آدина گئى لرده بىر اولدوزو وار
گۈرەسن بىر اولدوز پارتلايسىپ ، آخار

آنادان اولاندا ، هر بىر انسانىن
بوى آتىب ، قوجالىب ، اولىن زمانلار

روح جاندان سوزە ندە ، اولدوز دا سوزەر
بشرىن وارلىغىن كۈكۈندەن اوزەر

پارتلايسىپ يوخلوقدان بىر نشانه دير
اۇلوم بىر دەشتلى دئودىر كى ، بىر گون

آخاندا بىر اولدوز ، دئىرم : ايندى
آنىرام ، آنىرام ، اۇلۇم چىن دى

آسىلى گۈزلىيم ، هئى گۈيە باخىر
گۈرە سن ھانسى بىر انساندىر اولدو؟

قاماشان گۈزلىيم گۈيە باخاجاق!
منىمەدە حىاتىم چاتاجاق سونا
سوزەجك اولدوزوم ، گۈيىدىن آخاجاق!

بىلمىرم نىچە آى : ياكى نىچە گون

قوروموش دامارلاردا قان

غەم جانانە ، يانار سىنه دە مئىدان وئردىم

غەم جانان لە ، بو خستە يە درمان وئردىم

يار منه محرم ايمىش ، حيف من اوندان محروم

ايشه بير باخ ؟ سو كارىندا سوسوز جان وئردىم

ھەر چتىن ايىشلىرىمى ، دەرەدە آسان قىلدىم

او زمانىكى جانىمى ، يارىما آسان وئردىم

(عىد اضحى دە گەستەر خلق قوييون قوربانى)

مندە اۆز جانىمى ، اۆز يارىما قوريان وئردىم

او كىمان قاشلارا باخدىم ، نىجه دەشتلى باخىش ؟!

اۆز اليم لە ، اۆزومۇن قتلىمە فرمان وئردىم

كېرىگىن او خلارىنى سىتە مە دوزدوم صە - صە

عرصە عشقەدە هەر بىر گەلە نە سان وئردىم

ھەر جفا ائيلە دى أغىار ، دۈزۈپ ، تابلاشدىم

قىيمادىم دوشمانادا ، جورونا امكان وئردىم

غزلەم بىر قە زىلە سنسىز ، عزىزىم دەگەز

شعريمه سىنلە بو گون زينت عرفان وئردىم

(عارضى غملر اليىندهن جىڭرىم شىشمىشدى)

گولوشوندن دم آلىب ، دردىمە تاوان وئردىم

چو خلار آزادليغين اوغرонدا ، جانيندان كچجدى
منده كسگين قلميم له چاليشيب ، جان وئرديم
چؤل لرين لاله سينه باخديم، اوره كدن يانديم
هر شهيدن قابينا ، شاهدى ميزان وئرديم
چونكى قان دير بشرىن وارلىغىن ايجاد ائله ين
قورو موش هر دامارا ، شعرىم له قان وئرديم
ايتدى جاناندا ، بو مئيداندا ، منيم دير شيدا
كى يارىن غىلرىنه ، سينه ده مئيدان وئر ديم

تىرىدىد - تۈرىدىد

دوستوملا كچجىد ده قارشى گلنده ،
ال وئرىب ، دئيرىم :
- كثفین ، احوالىن ، نىچە دير حالىن ؟
بىر آز دانىشىرام ، بىر آز گولورم ،
اليمى ، اليىندىن چكى زاماندا ،
اۋزو مە گلىرم.

دقئىلە اليىمە باخىرام ،
بىر جە بىر سايىرام ، بارماقلارىمى.

دئيرىم :
دوستوملا گۇروشوب ، ال وئرن زمان ،
گۇرە سن اليىمە بارماقلارىمدان -
بىرى يايىكىسى آزمادى كى ؟!

قوی سسین گلسين!

کوه کن کند ائله ميش مين تىشه نى بير داغلن
من قويارىب سالمىشام مين داغى بير ديرناغلن
محمد فضولى

لاه تك قان اولدو باغريم ، اولمه ديم مين داغلن

قوپسا طوفان لار نه ائيلر ، زىروه لى بير داغلن ؟

داغلاردان ، لاھ لر وار دلده ، بااغى نىتلە رم

داغلن سرخوش اولان ، اولماز رجوعى بااغلن

قازادى تكجه بىستونى ، تىشه فرهاد اگر

قازمىشام چوخ داغلارى ، من تىشه سىز ديرناغلن

قلېيمىن ياخىن ارىتدىم ، تا ايشيقلاتسىن ائلىم

قوى دئىم : يانسىن چىراغى خلقىمىن بو ياغلن

قول - قانادسىز بير قوشام ، صياد اليىنده دستىگىر

نه هوس وار گولشنه ، نه الفتىم وار بااغلن

آدم اشولادىن اوره كدن ايسته رم هر ياندا وار

نه سول ايله دوشمانام ، نه وار خصومت ساغلن

قوى سسین گلسين منه، بو سىللر قالاندىر دونىادا

يوخسا زاهد روحوما قورا چىر لاغلاغلن

من محبت بااغى نين بير بولبول شيدا سىيام

اولموشام افسوس بير مىلت دير هىمدم زاغلن

قان بايواڭى

باخ چؤللەر، قان بايراغىنى قووزادى لاله
 بولبوللىرى، قان بايرامىنا، ائتدى حوالى
 يازادى شەدانىن قانى «طومار» ده بىر «خط»
 تارىخە «جهت» وئردى بو خط، عىن قبالە
 ساقى ائلە بىر بادە سونوب خلقە كى، اوندان
 چاتدى بوتون هجرانىدا يانان، عىش وصالە
 اۇلموشلەر جان وئردى، بو قان بادە سى، احسن
 بىلەم نە ايىدى ساقى اليىنده، بو پىالە؟
 ساغىرە گۈزۈپ هر باخان، اۆز ماه لقايسىن
 آخدى گۈزۈنون قان ياشى، مانند شلالە
 ساغىر اش اگىب عاشقە آهستە دىئە ردى:
 اۇلسن چاتاسان، ايستە دىيگىن ماه جمالە
 نىصان دىرى قالماقدادىر، اۇلسن نە غەمىن وار؟
 اۇلمك لە چاتار عارف اولان، خەد كمالە
 خلاقە چاتار، گىر بىشىن ھەمتى اولسا
 ھەمت ائلە، ال وور بىلە بىر امر محالە
 سىندير بىر حياتىن قفسىن، خوش نفسىن چك
 وسواس لە، اۆز قلىينى چىكدىرمە سئوالە
 تاوار نفە سىن غافل اولوب منزوى اولما
 ذىلت لە عەمۇر سورمە، بو قدر ائيلە مە نالە
 بىر لحظە دە سئىر و حرکىتن دالى قالمى

سن بەدرسن ، او خشاتما اۋزون اىشىگە ھالىھ
 هر شى ئى داياندى ائلە جىك، شېبەسى يو خىدور
 هر لحظە چالىش ، چال غلبە فىكىر و خيالە
 باش - گۈز لۇ گورا گىتىمك اڭرى اولسا مورادىن
 نە غربە چىوير اوز ، و نە مىئىل ائىلە شىمالە
 «بە بە» لرى خلقىن سەنە و ئەرمىز ئەر اصلا
 بىر ذە دوشۇن ، اگەمە بويون ، وزر و ويالە
 يىلمە اۋزونە هر گلە نى مەحرىم اسراز
 هر بىر گلە نە سەر دئە ، آچما مقالە
 استعمارلىين كىس ، كى او ال كىسمە لى ال دىر
 چون باعث او دور ، بىر بىلە دەشتلى جىدالە
 شىدا غزلىن پىرده دە ياز ، چوخدا آغارىتما!
 تأثير مگەر ائىلە سىن ، او شوخ غزالە

حقىقتە امداد

گل اى آرام جان لطف اىت منِ مەحزونى ، بىر ياد اىت
 قوتار آوارە لىكىن جانىمىي وصلۇنە دىلشاد اىت
 سالىپ او طرە طرەرەسىي رو خىسارە اويناتما
 جوانلىق عۇمۇمۇ يو عشوه اىلە ، آزجا بىر باد اىت
 حقىقت عاشقى چىكسىن گەرك عالمىدە چوخ ذلت
 كۈنۈل ! سىنە حقىقى يوللارا ، بۇ خلقى ارشاد اىت
 حقىقت او غۇرۇنا باش وئر ، بوتۇن كىچ مال و دولتدىن
 صداقت اھلىنە دل وئر ، اونا هر لحظە امداد اىت

اينجه اللر - تىكانلى گؤللر

ظرىف ال لىينى اوزالىدى بىر قىز
كى گول بو تاسىندان ، قىزىل گۈل دەرە¹
سوسلە يە دۇشۇنو ، قىزىل گول ايلە
مرمىرىسىنە سىينە ، آرایىش وئرە
بىر تىكان ، او قىزىل گول قوجاغىندان
اينجە ال لىينى ، دىشلە دى بىردى
آلىنى قىرىشلاندى قىزىن غىضب دن
بىلە بىر صحنە نى گۈرجىك ، دئدەيم من :
تىكانىن آجيىسىن چىكمە يىن انسان
كول باغىندان يقىن ، بىر گول درە نىزا
قاچىدى دوداقلارى قىزىن ، سەۋىلە دى
گول اۋزو نىدا گۈزە ل ، بىر گول گۈرە نىز

اولمک شمشیر قاباغیندا

زليخا مُرد از حسرت که يوسف گشت زنداني
چرا کاري کند عاقل که بار آرد پشيماني
صائب تبريزى

زليخا اولدو حسرت دن کي ، يوسف دوشدو زندانه
نه يه عاقل گئره بير ايش ، چكه آخرده خسرانه ؟

بگنمز عصر ليلاسي ، سني مجنون کيمى اولسان
کي وار سايسيز - حسابسيز شهر يميذه ايندي ديوانه
نه پيسليک گئردون اي صوفى کي ، دونيادان الين او زدون ؟

آتيب بو جمعى بيهوده ، بئله دوشدون يبابانه ؟
قارا گئزلوک داليندان ، با خما تريدىايله دونيا
بئله عينك گئرر آبادلیغى ، دهشتلى ويرانه
بو دونيا چوخ گوزه دير ، خوار تو تما ، گل تلاش ائله
کي هر بير گوشە سى بتزير ، نظرده باغ رضوانه
جهالت در دينى ، علم ايله درمان ائله ، آگاه او

کي چانماز آيرى يول لارلا ، بو مزمن درد درمانه
ندن بير گوشە ده منزل ائديب ، ائلدن کنار اولدون ؟

تلاش اثت قول لا رين چيرما ، داها عزم ائله مىدانه
آچيق گئزله نظر قيل ، جبهه لرده قهرمانلار گئر
ئتجه حمله ائدير لر ، خون و ايشار ايله عدوانه ؟

نهال دین و میهن ، قان لە لازیمدی بوی آتسین
 گرک قانیله امداد ائیله مک ، ابقای قرآنە
 بو گون یاتماق ، بو ملتندن کنار اولماق خلاف ایشدير
 گرک سامان وئره ک قانیله بو جمع پريشانه
 ساقین بو غفلتىندن ، قايغىسىن چك ، قهرمان خلقين
 کى دين و میهن اوغرۇندا ، بويا نىمش لاله تك قانە
 داشا گر ملتىن قهرى ، يقين داش اوستە ، داش قالماز
 بو آيدىن دير داشار البتە بير گون ، دولسا پىمانە
 خىال سازشىن واردىسر ، شىياتلىن زمانىلە
 چك ال بو فيكىر باطلدىن ، اوتان ، لعن ائيلە شىطانە
 وئير و جدانىمىز فرمان کى ، حفظ اولسون گرک ایران
 سىلاحى آل الله ، جانىلە مجرى اول بو فرمانە
 اگر ايرانلى سان ، حفظ ائيلە استقلال ايرانى
 کى هر كس اوز مقامىندا بو گون مرھوندور ايرانە
 اولومدن قورخاما ، ائلمك چونكى قاتون طبىعت دير
 دايىان دوشمان اۇنوندە داغ كىمى مغورو و مردانە
 بىلە احوال ايلە قورخماق اولومدن ، بير سفاهتىدىر
 قىزىر قانما ايلاھى يوللارىنىدا بير اووج قانە
 اجل گلسە مجال اولماز ، کى عالي بير مثل دير بو
 بوشالدار آخرى روحو ، بو جسمىنلن ذليلانە
 قاچىب قورتارماق اولماز پنجه سىيندن بو هيولانىن
 تو تار آخرى گرييانىن چكرا يىسترسە هريانە

اجل بىر گون چاتار ، بىر آيرى دونيا يه چىرى روحون
 يشەر عۇئەمەر ھوسبازىن او گون بالمرە پايانە
 قالار تكجه بىر آللەه اوندا ، يىرده قارە تورپاقلار
 او لار بىو تىڭىنادە آشىنالىر جوملە يىگانە
 بىلە عۇمورو سفاحت لە كېچىرمىك ئىن نىصان دىر
 چتىن بىر كامىل انسان مىيل اىدە ر عالمىدە نىصانە
 اۋلۇم ، بىر دون دىگىشىمك دىر دئمىشلىر ، واقف عارف لر
 بو دونيادان كۆچر جوملە يارانمىش ، آيرى دۈرانە
 يارانمىش بو بىدن لر اۋلۇمە يە شىدا او دور عاقىل
 دورا شىمىش قاباغىندا ، اۋلە مردانە - مردانە

باھار يَا خزان ؟

باھار گىلدى ، باھار عۇرمۇمۇز خزان اولدو
 عجب بىو صبح سعادت ، نە تىز اذان اولدو
 باھار اولاندا ، كۈنۈللىر فرقلە نر ، گول آچار
 نىندى غىنچە دىلىم ، پىردى - پىردى قان اولدو ؟

گنجه - گوندوز

نشي تك او جالير ناله زاريم ، گنجه - گوندوز
 سنسيز داهما يوخ صبر و فراريم گنجه - گوندوز
 اوز حاليمسا ساللام بو گنجه - گوندوزو شايد
 بيلسين نه چكير ، جان فيگاريم ، گنجه - گوندوز
 سنسيز نه گنجهم واردی ، نه بير گوندوزوم ، ايواي
 بو نوع كتچير ايندي مداريم ، گنجه - گوندوز
 آغزيم سينا ، سالسام سنى يير لحظه ديليمدن
 ذكرىم گؤزهل آدين دى نيكاريم ، گنجه - گوندوز
 مجنون كيمى ، «ليلى» دئيب ، از بس الله ديم من
 «والليل» اولوب ايندى شعاريم ، گنجه - گوندوز
 از بس ، گنجه - گوندوزلرى سايديم ، سنه خاطير
 آرتىب دل زاريمدا شراريم ، گنجه - گوندوز
 شيداني ، فراق آتشينه يير بثله ياخما
 قويما يانا ، آى چشم خوماريم ، گنجه - گوندوز

کۆلگە سیندە

ای آشناگر برسن بیگانە کۆلگە سیندە
 فرزانە دالـالـانـماز دیوانـه کۆلگە سـینـدـە
 قارتـالـ کـیـمـیـ فـضـادـه اوـچـ زـیـرـوـه لـرـ قـاتـینـدا
 باـیـقـوـشـ کـیـمـیـ سـیـغـینـماـ وـیرـانـهـ کـۆـلـگـەـ سـینـدـەـ
 یـانـدـیـرـدـیـ شـوـقـ وـصـلـیـ،ـ اـیـتـدـیـمـ اوـزـومـ اوـزـومـدنـ
 اوـدـ توـتـدوـ شـمـعـ یـانـدـیـ پـروـانـهـ کـۆـلـگـەـ سـینـدـەـ
 نـورـ حـقـيـقـتـ اـئـتـدـیـ غـربـ عـالـمـينـ منـورـ
 مـحـوـ اـئـتـدـیـ شـرـقـ ظـلـمـتـ ،ـ اـفـسـانـهـ کـۆـلـگـەـ سـینـدـەـ
 قـوـيـدـوـمـ اوـ کـهـنـهـ دـینـیـ مـسـجـدـلـرـیـنـ رـفـینـدـەـ
 بـیـرـ تـازـهـ دـینـ کـىـ تـاـپـدـیـمـ بـتـخـانـهـ کـۆـلـگـەـ سـینـدـەـ
 زـاهـدـ اـؤـلـنـدـهـ باـسـدـیـرـ بـیـرـ گـوشـةـ جـانـداـ
 دـفـنـ اـئـلـهـ مـنـ اـؤـلـنـدـهـ مـیـخـانـهـ کـۆـلـگـەـ سـینـدـەـ
 زـاهـدـ دـهـ يـوـخـ حـقـيـقـتـ حـقـدـنـ دـیـهـ رـاـوـتـانـماـزـ
 غـافـیـلـ کـىـ تـاـپـمـیـشـامـ مـنـ پـیـمانـهـ کـۆـلـگـەـ سـینـدـەـ

اوـسـتـادـ دـنـ آـلـیـدـیـرـ درـسـ وـفـانـیـ شـیدـاـ
 کـامـلـ عـیـارـ اوـلـوـبـدـورـ درـدانـهـ کـۆـلـگـەـ سـینـدـەـ

آيريليق ...!

سن مندن آيرى ، من سندن آيرى

سن مندن آيرى ، من سندن آيرى

شادلىق اۋىنەدە ، غم لر قالاندى

سن مندن آيرى ، من سندن آيرى

دوشدوک يىز آيرى ، اولدو نەغۇغا

سن مندن آيرى ، من سندن آيرى

چۈكىدو اوركىدە ، غم لر غوبارى

سن مندن آيرى ، من سندن آيرى

آل اىتىدى دوشمان ، سن-من ايانىدىق

سن مندن آيرى ، من سندن آيرى

حشره كىمى بو نىسگىل قالاندى

سن مندن آيرى ، من سندن آيرى

خىران دولاندىق ، هر يىر دىيارى

اوىلدوق رقىيە ، پوزدوق فرارى

گۈزلە يورولىدو ، يوللار اوزاندى

خىلەك زماندى ، دل ناگراندى

يىگانە اىتىدى ، مىين فتنە بىپا

غىربت دىيارىن گزدىك يىز ، آمما

دوغما وطنىدىن ، اوىلدوق فرارى

سوسىدوق قفسىدە ، بوسن باھارى

هجر آتىشىنە ، بىھودە يانىدىق

بو دردە دؤزدوك ، يئرسىز دايانىدىق

حسرت اورە كىدە ، داغ تك قالاندى

بسدىر كى ، اوىلدوق خىلەك زماندى

سۈز بوقچاسى

آزادلىقى هر ياندا آراشدىم ، دىلە دىم من
 هجرىننەدە اوغولسوز آنالار تك مە لە دىم من
 قورىان ائلە دىم جانىمى ، هرىير قدمىنەدە
 يوللار بوبىو ، حسرت گۈزومو ، سورمە لە دىم من
 گول تك اوزونە قۇنمایا يول لارتۇزو ، دائم
 گۈز ياشىمى ئىسىان ياغىشى تك الە دىم من
 بىر آى كىمى ، سۇئۇز ايشيق آلدىم ، اوز ائلىمدەن
 آفاقە صفا بخش ائلە دىم ، نور چىلە دىم من
 شاهد سەن اوزون بوسۇزە ، اى شانلى دىيارىم
 هر خدمت الىمدەن كى گلىرمىش ، ائلە دىم من
 سۇز مشتريسى تاپىمادىم افسوس بوزماندا
 يازدىقلارىمى بوقچا يابوكىدوم ، بلە دىم من
 گر قافىه بورىصە دە تىڭ اولسا ، قوى اولسۇن
 اوز فيكريمى بوشىرددە آيدىن سؤلە دىم من
 «شىدا» يە دئدىم : دايىرە عشقىدە ، گىرمە !
 رسواي جهان اولدو ، نە يېرسىز لە دىم من ؟

ائل گوجو - سيل گوجو

قوى زولفون دارايىب ، ساليم نظاما
داراق مندن اولسون ، تسل سندن اولسون
ظايلملر كۈكۈنۈ ، قازىب ، آتماغا
قازما مندن اولسون ، بىتل سندن اولسون

دويسورام اوره كىدە ، بول نىسگىلىنى
سئويرم بىال كىمى ، شىرىن دېلىنى
ايستەرم كىرتىك ، قوجوم بېلىنى
جوت قول مندن اولسون ، بىتل سندن اولسون

بوش - بوش سورمه يك بوخوش چاغلارى
سئوگى لە سوواراق ، سولغۇن باغانلارى
يىرىنىدىن قالدىراق ، اوجا داغلارى
بىلە كە مندن اولسون ، ال سندن اولسون

قوى آچسىن چمندە ، آل - الوان گۈل لر
اوخوسون ماهنى لار ، اوتن بولبۇل لر
اىل گوجو ، سئىل گوجو دئمىشلر اىل لر
طوفان مندن اولسون ، سئىل سندن اولسون

باشلاما ئى كىمى دائم آخ - وايا
سن غالب گلرسن ، اولدوزا ، آيا
ھاي وئرسن ، اىل - اويا گلر هارايا
اويا مندن اولسون ، اىل سندن اولسون

داياز باخما ، شىدابىكىرى دە رىندى
اوره يە سؤزلرى اىشلر ، يقىن دى
عاشىق اچال بىر جنگى ، كوراوغلو ايندى
مضراب مندن اولسون ، تسل سندن اولسون

اودپارچاسى

اودپارچاسىيام ، كىچمە منىم هنلە ورىيەمدەن
 يوخسا ياناسان شىغۇلە آه سەحرىيەمدەن
 نور داملاسى ، قان تك داما جاق هر داما يىمىدان
 يىر كۈلگە كىمى كىچسە خىالىن نظرىيەمدەن
 كىس باشىمى ، آل جانىمى ، تؤك قانىمى ، قورتارا
 باش گىتسە گۈرۈم قورتارارام درد سرىيەمدەن؟
 جانىم ، جىڭرىيم ياندى ، كىباب اولدو ، اوگونكى
 دوشىدوم اوزاق، او عشوه ساتان، جان- جىڭرىيەمدەن
 سو سېمە دى يىر كىس بسو يانان اودلارا ، ايواى!
 غرق اولدو ، آمەل زورقى اشىك بىصرىيەمدەن
 آچسام گىلىيەن بوقچاسىينى ، عالمى چولقار
 سەن شەرح مەفصل اوخۇ ، بسو مختصرىيەمدەن
 بوندان سورا ، اوچماق منه ، رؤيالرە اوخشار
 صىياد قضا ائيلە كى اوخ ووردو ، پرىيەمدەن
 علم و هنرىيم ، وزر و وىال اولسا ، قوى اولسون
 شايىد گۈتۈرە بەرە ئىلىيم ، بسو هنرىيەمدەن
 يازدىم چوخ ائىر ، عئۇمۇر بسو سودادە توكتىدىم
 تىسا خالقىمە تائىير يارانسىن اثرىيەمدەن

شيرين ديليمه ، شانلى ائله ، صرف ائله ديم عؤمر
 تاپسى ده يرین ، دۇرمىم اشىك تريمىدىن
 نازنەدە نىگارە ، يىتە تىكراڭار ائله شىدا
 اود پارچا سىيام ، كېچمە منىم هنده ورىمىدىن

عاغىل دىشى!

عاغىل دىشىن چىكدىرىدىم ،
 قورتاردىم غوغاسىتىدان ،
 قورتاردىم آغريسىتىدان.
 بوتون دردى آزالدى ،
 اوونون يىرى بوش قالدى.

سونرا گۆرۈم يېرىنىدىن —
 تزه بىر دىش قاوزاندى . اوно چىكمىك اىستە ديم —
 عاغىلىلى لار دئىيلر :
 بولىش طاماح دىشى دىر ،
 طېيىتىن ايشى دىر ،
 اوно چىكدىرىمك اولماز !

بىزى سلام لاير باهار

يىشە باهار گىلدى ، يىشە ياز گىلدى
ھە ياندان خوش نغەمە ، خوش آواز گىلدى

تىترە دى سونبول لر ، درىالار كىمى
گول آچدى داغ - درە رؤيا لار كىمى

آسقىردى طېيعت ، دوردو اويفودان
يودو اوز - گۆزۇنۇ ، ھە آخر سودان

جان سىز طېيعتە ، تازە جان گىلدى
محبەت ، صداقت ، ارمغان گىلدى

قارانقوش گىيردى ، باهار مىزدە سىن
باشلادى بولبول لر ، گول ترانە سىن

دئمك كى ، عۇمردن كىنچدى بىر اىل دە
سۋىينجلر ياراندى ، ھە آيىق دىلە

ياشاسىن ائللەرە ، آرخا دورانلار
وار اولسون ، ائللەرى دويان انسانلار

صلح اىچرە ياشاسىن بوتون كايىات
جانا سىنان اولسون ، بو وارلىق ، حيات

كىسىلىسىن ال لىرى ، تجاوزگرىن
دونىامىز قوى اولسون بەشت بىرین

گلە جڭ اىشيق دىر ، ائللە بختىار
بىزى سلام لاير ، بو ياشىل باهار

سن آغلاسان - من آغلارام

سن آغلاسان ، من آغلارام	سيل گئزونىدىن آخان ياشى
سن آغلاسان ، من آغلارام	گئينر اوره ييمىين باشى
قرنفيلى ، ياسىمن گولر	سن گولنده ، چمن گولر
سن آغلاسان ، من آغلارام	اٹللىرى گولر ، وطن گولر
سۇئىنچە دولورام ، مندە	گولوش دوداغىن اوپىنده
سن آغلاسان ، من آغلارام	ايکى روحوق بىر بىندە
ايچىنده کى اوره ک سؤزون	آيدىن دئىير آغلار گئزون
سن آغلاسان ، من آغلارام	قوى من دئىيم ، سؤزون دوزون
سنسن منىم اوتكىم دىلىم	سنسن منىم آرخام - ائلىم
سن آغلاسان ، من آغلارام	سن اولماسان ، سينار بىتلەيم
گول سۇئىنسىن ، صحراء گولسون	گول ، قوى بوتون دونيا گولسون
	غمىن دولاڭ «شىدا» گولسون
سن آغلاسان ، من آغلارام	

لای با لای دیوانه

او زه مرجان کیمی گوز یاشی تؤکدوم ، دانه لر دوزدوم
 بیلیرسن صفحه رو خساریما آیانه لر دوزدوم؟
 ایراق او گوزلریندن ، منده سنسیز ، بزم غم قوردم
 گوزوم پیمانه سیندن سو فره ده ، پیمانه لر دوزدوم
 اورک قانین شراب ائتمیم ، لب لعلین خیالیله
 الندی گوز یاشیم رو خساریما ڈردانه لر دوزدوم
 او گول رو خسارینی سالدیم خیاله ، محتتیم داشدی
 با خیشلار رَقْلِریندن گول ده ریب ، گولخانه لر دوزدوم
 گوروب شمع رو خون یاندیم ، کول اولدوم ، داغ حسرتند
 او کولدن ، گوللر او زره ، آتشین پروانه لر دوزدوم
 اولوب هر بار ماغیم بیرشانه ، قاره تللرین گزدی
 اونون هر دالگاسیندا لای با لای دیوانه لر دوزدوم
 گوروب او نرگس مستین ، اولوب شیدا ، غزل یازدیم
 بوتون دیوانیما ، باشدان - باشا میخانه لر دوزدوم

قورخولو طوفانلار !

آختاردىم ، آراشدىم ، بو گۈزەل جانلار اىچىنده
 سئودىم سى جانىم كىمى ، جانانلار اىچىنده
 پىمانى دوز ، ايلقارى بوتون ، قلبى صفالى
 بخت اولدو زوسان دوغروسو ، نسوانلار اىچىنده
 كافر دىسه لر آديما عشىنده ، غميم يوخ
 قوى كافر اولوم ، بعضى مسلمانلار اىچىنده
 عؤمر و باشا وئردىم بو ساياق ، آز منه سؤيله :
 اولماز ياشاماق ساده دل انسانلار اىچىنده
 مردانه ديانىام ، باشىمى أگمه رم اولسىم
 انسان دئيلن ، بىر سورو ، حىوانلار اىچىنده
 انسان ليغىن عالي هدفى ، پاك مرامى
 محو اولدوندن ، بىر پارا عنوانلار اىچىنده ؟
 عارفلره ، زاهىد سئزو بىر (تبىلە) دگمىز
 تولكۇنە ئىلدر بىر سورو ، اصلانلار اىچىنده
 چىخدىم فلكىن ، هر يارىشىندان ، سيناغىندان
 چالدىم ال - آياق شوق لە آلقانلار اىچىنده
 طوفان قوشۇ تك ، حادىھ لر قارشىنا چىخدىم
 گە ردىم سىنه مى نعرە لى طوفانلار اىچىنده
 نوش اىستە دىم افسوس كى نىش اولدو نصىبىم
 مىن دردە ايرىشىدىم يىنە درمانلار اىچىنده

بو شهرده افسانه اوپلوب ، شهرتە چاتدىم
 سۇئىلندى آدیم (بۇي) كىمى دستانلار اىچىنده
 آل انتىدى رقىيىم منه ، آلقانە بلىشدىم
 ياتدىم اصىل امىلان كىمى ، زىدانلار اىچىنده
 زنبور انوى تك ، اولدۇ اورەك جورلە شان - شان
 ياتمىش بىدنىم ، ائىلە كى ، پىكىانلار اىچىنده
 داغلار كىمى ، چوخ فېرىتىنالار ، آشدى باشىمدان
 يانلىم ، كولە دۇندۇم ، دە لى وولقانلار اىچىنده
 عصيان يارادان خلقىمىن اۋز اوغلو ، منم - من
 باش قۇوزامىشام ، قورخولو طوفانلار اىچىنده
 داشم اورە يىيم نى كىمى افغان ائلە يېر ، چون -
 خاطر ، جمع اولانماز ، بىو پىريشانلار اىچىنده
 فرمان وئىرير عصرىم كى ، وطن خىصىنى محو اشت
 قوى قانلار آخا ، بىر بىلە فرمانلار اىچىنده
 يوخسول لار آرا مهر و صداقت ھلە واردىر
 بىو عالىي صفت لىر اۋلوب اعيانلار اىچىنده
 اۋز منلىگىنى ساتىمادى شىدا اونا احسن
 قالدى آدى ، دونيا بۇيۇ ، اوغلانلار اىچىنده

تىبل : قدىم زامانلار خىردا پولا دىنەرىدىلر.

بۇي : ناغىل - داستان

دان اولدوزو

«دان اولدوزو! شاهدسن کى ، سنين تك،
ياخالادى. زندان دا چوخ جنایتلرىن و حقىزىلىك لرىن شاهدى
اولدو.»

«دان اولدوزو! او لحظه لرىن مەھىسىلەر كى اودا ۱۳۵۲ دە
(ناوار) اولوب يايىلدى، آنچاق بوزامان ساواك- يىن الى منه
چاتمادى. من تېرىزى تۈركى ئىتىمىشىم.»

دان اولدوزو! شاهدسن کى ، سنين تك،
گئچە لرى صىبحە كىمىي ياتمارام.
خيال لارين دالغالارى اۇنوندە،
سینە گە رىب ، ويقارىمىي آتمارام.

دان اولدوزو! شاهدسن کى ، سنين تك،
سینە مەدە وار ، جان آليجى آلاولار
گۈزۈم گۈرەر ، سینىن كىمىي سرگىردا،
سکوت اىچەرە گۈرر ، بوتون هەن وار.

دان اولدوزو! شاهدسن کى ، سنين تك،
دوغۇرۇ بىر اىز ، حقيقةتىن گۈرمە دىم.
قىرىستاندان سوای ، آيرى يېزلىدە،
اثر داها ، امىتىتىن گۈرمە دىم.

دان اولدوزو! شاهدسن کى ، سنين تك،
قاندال لارى ، زىنداڭلارى گۈرمۇشىم.
ايىشگىنچە لر ، شاللاقلارين آلتىندا ،
ايىنيلدە يىن انسانلارى گۈرمۇشىم.

دان اولدوزو ! شاهدسن کي ، سنين تك ،
مغورو باشلار ، دار باشيندا گئرموشم .
غضب لرين ، آجي نشانه لرين ،
جلادلارين ، گوز - قاشيندا گئرموشم .

دان اولدوزو ! شاهدسن کي ، سنين تك ،
طوفانلاري ، دالغالاري دوييموشام .
حق يولوندا ، اولو قهرمان کيمى ،
الدن آتيب وارليغى ، جان قوييموشام .

دان اولدوزو ! شاهدسن کي ، سنين تك ،
من گئرموشم ، قهرمانلار اولومو ،
چوخ جوانلار اعدام اولدو ، گوناه سيز ،
چوخ آجي دير ، نوجوانلار اولومو .

دان اولدوزو ! شاهدسن کي ، سنين تك ،
گله جه يى آلقشلارام ، جان کيمى .
گله جىكده وار باهارين نفه سى ،
روح باغيشلار هر انسانا ، قان کيمى .

دان اولدوزو ! شاهدسن کي ، سنين تك ،
اينانيرام گله جه يىن ، عصرىنه .
اوندا منى ، سنى ، بو انسانلاري ،
آپاراجاق ، امەل لرين قصرىنه .

من زمان شاعری یم

نیسگیل له آسیلى دولو گۈزىلریم ،
باغلی پنجره دن یول لارا باخیر.
آى انسان ، آى انسان دئیه -

هایلیر - هارایلیر!

بىردىن سكوت سىنير ،
بايقوشلار سىسىرى آستا يوكسە لىر:
نه هاراي سالمىسان ، نه بانلاييرسان ؟
من داردا قالمىش شاعرم !
زمانه مسيح تك چكىپ چارميخا.
سسله ييرم -
يونگول نفس چىن «خىر» انسانلارى.
خوش نغمه بولبولو ، سسسله ييرم من !.

منىم چاققال لارا ، شوم بايقوشلارا -
بىر سۆزۈم يوخدورا.
خوشلامام ازىزلىن ، من بايقوشلارى ،
سئومە رم اوغورسوز ، چاققاللارى من.

آه ...

ايىدىكى انسانلار داش تك دونوبىلار ،
بىر قىها چىركەم ،

يا كۆكسوم پارتلايار ،
يا توزلو - قاپالى قالان پنجره ،
آلاتدان چىخار !

من شاعرم !.

حقوقو تايدانىب ، ازىلن خلقين شاعرى .
منىمده انسانلار كىمى .

دوشونجهم ، هدفيم ، روحوم عشقىم وار ،
آزاد نفس چىكمك ، ايسته يير كۈنلوم ،
يوخسا كى ، ايىي دير ، اولوم !

نه يە من اينجه لىرم ؟

سنده وار آى ايشىغى ،
سنده وار شام نورو .
بس ندن اينجه لىرم من .
سۇئنورم ؟
سن اگر شام اولاسان ،
سن اگر آى اولاسان .
نه يە بس من يانيرام ،
نه يە من اينجه لىرم ؟ !

٢٩ بەھمن

باشلاتىدى دوشمانلار، جىدالىن تبرىز	ايگىرمى دوققۇزو، بەھمن آينىدا ياراتدىن دەشتلى عصيان دوشمانا
اوخ دگميش ايلان تك قىورىلدى دشمن ايچىدىگىن، سود اولسون حلالىن تبرىز	سن آچدىن انقلاب پرچمین يىردىن هر گئورەن دئىدى بو هەمتە، احسن
چوخ شهيد اوغلانلار، جوانلار وئردىن ثۇتە يىتىشدى كمالىن تبرىز	طاغوتون تختىنە تکانلار وئردىن بويولدا جان قويوب، آلقانلار وئردىن
آلمىسان دوشماندان، اودلۇ انتقام دؤشۈننە افتخار مىدالىن تبرىز	بو يىردىن باشلاتىپ، هر قانلى قىام مقدىس مرامىن: آزادىلىق، اسلام
<p style="text-align: center;">اسلامى نەھضتىن، سىنسن داياغى ايرانىن ازلەن سۇئۇنمز چىراڭى قەرمانلار يوردو، اودلار اوچاغى عارفلر كعبەسى، جمالىن تبرىز</p>	

قاراباغ

بۇغۇنتو ، اىشگىنجە ! بىدنلر تاپدانىر ، قانلار تؤكولور ،
آلچىق لار اوچور ، ائۇلر سۇكولور .
اسگى اولگوجونو ، ساولامىش زمان .

سۇيىلە يېر : قان - قان !
تانك لار ، اوپالار ائۇلر اوچوردور .

بويانىب داغ - دره قىزىل قانلار ،
وجدان آجى گولور ، بۇ انسانلارا .
اۇلومون قارتالى ، آچمىش قانادىن .
توتۇر جايىناغىندا ، آدم ائولادىن .

داشتاكىن قره گون يازان قىلى ، مظلوملار طالعىن يازىر ،
حياتىن ، وارلىغىن ، رىشه سىن
قازىر .

لاى با لاى ، اوست - اوستە ياتىر جوانلار ،
شهادت شربىي اىچىر انسانلار .

«قاراباغ» ياد دەيىل ، قارداشدىرى بىزە ،
بىزىم تك مسلمان ، دىنداشدىرى بىزە .
غضب اولان حئىنى اىستە يېر ،
مسلمان ملتىن دادا سىسلە يېر .

قارتال تك ، داغلارين ذىروه لرىنده ،
سېلىدىرىم قايالار ، كول لار دىيىنده .
استقلال سنگرى ،

اولو داغ کیمی ،
 دایانیر هفته لر ، آیلار ، ایللر دیر —
 آنجاق قارشیلانیر اویونجاق کیمی .
 سرگردان ائرمى ، غصب ائدیب يوردون .
 يشلینى ، يېرسىزلىر ائتمىشلر سورگون .
 اۆز صالاھىن گۇرۇر ، خلقى قىرمادا ،
 باخمايىر دادا ، چاتمير فريادا .

*

انسان طبعتاً يارانىب آزاد ،
 آزاد ياشامالى هر نفس چكىن .
 بو حقى هەچ قدرت ، اوندان آلانماز !
 انسان، قول — قانادى سىنمبىش قوش كىمى ،
 قىسىدە ، داردا قالانماز !

*

گۈلله لر پارتلايىر ، ائولر سوکولور ،
 هر ياندان غم ياغىر ، ماتم تۈكۈلور .
 بو حقسىز ليك لرە ، جىنايتلەرە ،
 سئل كىمى پاك قانلار آخرىر ، فريشته آغلايىر ، شىطانلار
 باخىر .

يو كىسە لير هر ياندان لعنت سىسىرى ،
 انسانلىق چكىرى ، سون نفس لرى .
 امك لر ، أمل لر ، دىلك لر بوتون ،
 وداع ائمە دە دير بولىنىلىرى .

قانلاردان قىزارىب يېر - گۈي شفق تك
لاله لرىتىرىپ انسان قانلارى.

آنالار حسرتى ، اوغول لار داغى ،
بورو يوب اوبانى ، هر داشى - داغى .
بو ويران اولموش يورد ، هارادىر ، هارا ؟
ويتنام ؟ يوخ !
ناكازاڭى ؟ يوخ !
بس نه دىر بولمۇشون آدى ؟
گۈرۈم بىر حزىن سىس دئدى :
بو يېر قاراباغ دىر ، قانلى قاراباغ !.

خام آرزو لار

دئىرم : جوانلىق يىرده گله ايدى ،
مندە بىر قايىدىپ ، جوان اولايدىم.
اۋزومە گلجه يىن ، كدرلە نىرم ،
دئىرم : بونە خام خىال دىر ؟
يوخسا اىستە يىرم باشدان باشلايام -
سيخىنتى ، بوغونتو ، غم ، كدرلىرى ؟!
يوخ ... يوخ اىستە مىرم .
بلكە اىستە يىرم -
حياتىم تىز اۇتوب ، تىز سونا چاتسىن .
منى بو دونيانىن اۋرقىندن آتسىن .

لقمان دؤران اسکناس

ای اولان هر درد بیدرماته درمان اسکناس
اهل دونیانی قویان شائینده حییران اسکناس

مذهین، عقلین و ثره ر باده، گئزل شکلین گئرهن
پول سنهون اشخاصه سنسن عقل و ایمان اسکناس

هر گئزه لده رسمدیر عالمده، بیر نقصان او لار
یوخ سنین حسنونده اما ذره نقصان، اسکناس

سندن او ترو باش قویوب عاشقلرین، جاندان کتچر
مرجبا بوسنونه، ای مایه جان، اسکناس

بى شرافتلر اولوب سنه شرافتلی کىشى
ای شرافت معلدنى، ای کانِ وجдан اسکناس

ماهرو، غنچه دهن، سرو سهی اندام لر
حسرتین دلدن چکر، هر لحظه، هر آن، اسکناس

هر کسین اولسان جیینده، خلق اونا تعظیم ائدر
آنلاماز اولسا، او لار لقمان دؤران اسکناس

خوشقدم سن، هر یشه قویسان قدم، آباد او لار
اوز چویرسن، ائله سن دونیانی ویران، اسکناس

بو جسارت کیمده وار، سن سیز عمارت سالدیرا
یشدی - سگگیز مرتبه، تالار و ایوان، اسکناس

رستم دستان گئرنمز، سن گئرهن بو ایسلری
فتنه نه حییران قالار سام نریمان، اسکناس

صلح سنسن، جنگ سنسن، غالب و مغلوب سن
درس آلاسندن گرک، هرایشده شیطان اسکناس
ینوالر باغرینی غنچه کیمی قان ائله دین
آی آدی ظاهره پول، ماهیتی قان، اسکناس

باخیش - گلوش

قلبیم سئوینیر، روحه گلیر جان گلوشوندن
روحوم اوچور افلاکه، او جانان گلوشوندن
نور باده سی، هر بیر داماریمدان اولو جاری
او نشه وئرن، هر باخیشیدان، گلوشوندن
قیفاجی باخیب، کؤنلومو آتش لره ياخما
قویما قوپا ویرانه ده طوفان گلوشوندن
نازلى گلوشون، عالمی خیرتده قویوبدور
تک من ده ییلم واله و خیران گلوشوندن
جانی آتارام، ال چکه رم بیر باشا، باشدان
صادر ائله سن، نازیله فرمان، گلوشوندن
باش ایسته سن آل، سال بثله بیر خیر ایشی باشدان
نامَدم اگر اولسا قیزیرقان، گلوشوندن
لقمان دا، منیم دردیمه درمان ائده یلمز
آخر اولاچاق دردیمه درمان گلوشوندن

يار ماق ديله يير تيسر نيگاهين ، دل زاري
 رحم ائت منه ، چك اورتادا قلخان گولوشوندن
 ييگانه آلىر كام ، او آهـ و باخـيشـينـدان
 منـه گـئـرـورـم ، دائمـيـ قـانـ - قـانـ گـولـوشـونـدنـ
 محـرومـ اـئـلهـ مـهـ يـوخـسـولـوـ ، سـوزـگـونـ باخـيشـينـدانـ
 قـسـمتـ آـپـارـيرـ اوـنـداـ كـىـ ، اـعـيـانـ گـولـوشـونـدنـ
 آـزـديـرـدينـ آـتـرسـاـ بالـاسـىـ ، مـلـتـىـ يولـدانـ
 دـيـنـ بـادـهـ گـئـدـيبـ ، قـالـمـادـىـ اـيمـانـ گـولـوشـونـدنـ
 وـارـديـرـ يـشـرىـ درـسـ اوـيـرهـ نـهـ ، تـعلـيمـ آـلاـ الـبتـ
 آـهـ وـارـيـشـينـدانـ ، قـوـزوـ جـيـرانـ ، گـولـوشـونـدنـ
 صـنـعـانـ كـيمـىـ ، مـيـنـ زـاهـدـ پـاكـيزـهـ وـ دـينـدارـ
 گـومـراهـ اوـلـوبـ اوـفـتنـهـ لـىـ ، شـيـطـانـ گـولـوشـونـدنـ
 بوـنـكتـهـ نـيـنـ اـسـرـارـيـناـ ، وـاقـفـ دـهـ گـىـ زـاهـدـ
 هـذـيانـ دـئـيهـ ، بـيهـودـهـ توـتـارـ (مانـ)ـ گـولـوشـونـدنـ
 يـيرـ خـاطـرـهـ دـيرـ ، بـوغـزـلـيمـ ، خـاطـيرـهـ يـازـمـيشـ
 شـيدـاـكـيمـىـ ، يـيرـ رـندـ غـزـلـخـوانـ گـولـوشـونـدنـ

رباعي

افسوس ال آتديم گوله خار اولدو نصيب
 بولبول كيمى رنج و آه و زار اولدو نصيب
 هاتف دئدى غيىدن كى ، شيدا آنلا
 صاف عاشقه درد انتظار اولدو نصيب

انسان سئورلیک

بیر اهل کرم هاردادی ، صاحب درم اولسون؟
ثروتلی ده گئورسنه یېب ، اهل کرم اولسون

حشمته دی دوغما وطنین تورپاگی - داشی
جنت ده اولانماز کی ، بئله محتشم اولسون
لازیمدی وطن ناموسو ، جانیله قورونسون
بو یولدا توتاق قسمتیمیز ، درد وغم اولسون

هر کس کی وطن تورپاغینا ائتدی خیانت
اولمک دی جزا سی اوونون ، ایستر ، ده دم اولسون
گرامی نین خیرینه سؤز یازماسا شاعر
قوللاری قلم تک ، گئوروم آخر قلم اولسون

اوز خلقینه خدمت ائله یېب ، جان قوبیار عاشق
تا شهره اولوب شهرده «عاشقیق قشم» اولسون
حؤرمت ائله انسانلیغا ، انسانلارا ، یاهوا!
ایستیر بئله خدمت آزاجیق ، بیر قدم اولسون

انسان گرک اوز نوعینه دائم ائده خدمت
سئو انسانی ایستر عرب اولسون ، عجم اولسون
افکارینا بو کوتله لرین بسله یېر حؤرمت
هر کس کی سئوهر جامعه ده محترم اولسون

«دود» اهلینی چوخ کوچه و بازارده گئوردو
آز گئوردو او دل صاحبی کی اهل «دم» اولسون

گل سن منی سئو، مندہ سنی، ای گُوزہل انسان
 قوی عالی - میز، صلح و صفاده، ارم اولسون
 منت له اگر آب بقا وئرے لر، ایچمه!
 اندھر یشہ، سیندیر، توتالیم جام جم اولسون
 محو اولسون او یالتاق کی، ستمگر قاباغیندا
 کرنوش ائله یر، هر نه قدر قدی خم اولسون
 گر ائل غمینی چکمہ سه شیداکیمی بیر کس
 هر نه یئیب - ایچسہ گُوروم آلاه وَرَم اولسون

ایکی قات!

قالیشام من بو ایشه آواره	وجا بیر کتلی، دئدی اربایينا:
ایکی گؤزدن چتری دیر، بیچارہ	دار دونیا دا، بیر اوغلوم واردی
بیزیم اوغلاندا اونون تک چتری دیر	دئدی ارباب: آکیشی گُورومرسن
سنہ بو وئرگی، تشكّر یئری دیر	وجا کتلی دئدی: یاھو! بیلیرم
هر نہ بدخت لیک اولا، دونیادہ	منیم اوغلوم گُوره جک دیر ایکی قات
بختیار لیق، ایکی قات اورتادہ	هر باخیشدا، سینین اوغلوندا، گُورر

دیواردان ، چپردن آجىغىم توپور

ندن دىر بىلمىرم ، بىلمىرم ندىن -
 دیواردان ، چپردن آجىغىم توپور؟
 دیوار لار ، گۇزروشە مانعە لر دىر ،
 چېرىلر ، آياغا يېر قاندال كىمى .

انسان خلق اولاندا ، آزاد يارانىب ،
 گۈرك آزاد گۈسىن ، آزاد ياشاسىن ،
 مانعە تۈرە دىر «محدودىت» لر .

مقدىس دينىمىز ، دين كتايىمىز -
 آزاد ياشاماغا حؤكم سوروبىدور .

انسان ياراناندا قول يارانمايىب ،
 اوونو خلق ائدە نىدە ، تانرى اوژونە -
 «أَحَسَنُ الْخَالِقِينَ» دئىيب .
 مخىر ائلە يىب اوژ عملىنە .

نە سىم توپولور دیوار گۇرنىدە ،
 دوشونجە م اىچىمە بوغولوب ، اۇلور .

ايستىرەم بىر آزاد «سرو آغاچى» تك ،
 باش چىكم ، دیوار سىز ، آيا ، گونشە .
 باخ من ايستە مىرم ، من ايستە مىرم ،
 گۇلداندا بىر «شمەدانى» تك ،
 دۇرد دیوار تىنىنە ياشايىش سورەم .

بو ماوى سماده ، انگىن فضادا ،
 هر اوچوب ، گۇئىلەر شەپر آچان قوش ،
 گرک آزاد اوچسون ، آزاد دولانسىن ،
 آوچو آل ائله يىب ، سالماسىن تورا .
 آزادلىغى بوغان وارلى زنگىن لر ،
 قفسدن آسماسىن ، اوز ايوانىندان .

قىزىلدان اولسا دا قفس ، زندان دير ،
 آزادلىق حدىنه ، دیوار چىن دير ،
 دەميردىن ، قىزىلدان ، گوموشدن دیوار .
 بولبوله فرق ائتمىز ، قفس ، قفس دير .

ديوار لار ايچىنده ، دەشت لرىاتىب ،
 ياشاماز اونلاردا ، انسان دئىيلن !
 آزادلىق مولكۇنە ، چېر نە لارىم ؟
 دیوار لار ، چېرلر ، هر مانعه لر -
 داغىلمالى دير !

انسانى يارادان ، آزاد يارادىب .
 گرک دير ، هر انسان آزاد ياشاسىن .

قوی عالم عرفانه قدم

جان قورخوسو قویماز ، چاتا مقصودونا ، انسان
آت جانی ، کی مقصدلره چاتماق او لا آسان
كورخما اولومون بیر بثله دهشتلى هاییندان
اولسن ، دیریلرسن يشى دن ، او لاما هراسان
دورما حرکتدن ، کی اگر دورسان اولرسن
هر شیع اولو محکوم اولومه ، ائتمه سه جولان
سئیر ائتمه سه آی ، يئتمه يه جك حدا کماله
سئیر ائتمه سه انساندا ، تا پار آخری نقصان
قان - قان دئیه رک ، گؤیلرہ قان بايراغي قالدىر
فانسيز دی بو گون جامعه ميز ، سندن او مورقان
میدانه قدم قوي ، باشينى توت او جا دائىم
باساندا ، با سيلساندا ، سينى دير يشى ميدان
هر يerde کي حق تا پدارانيب ، ظلم او لا حاكم
او يerde بوتون خلق ، گر كدير اىدە عصيان
بىر اولسا جماعت ، او نا هئچ قوه باتانماز
ثيلر ده نيزه ، قوپسا اگر قورخولو طوفان ؟
طالىمدن آلار حقىنى ، قورخماز ايگىت ائللر
اوز جانين اىدر فخر لە ، حریتە قوربان
هر ئالىمى آنجاق تؤرە دير ، بىر بارا مظلوم
طالىملره اگمىز باشىنى ، صاحب وجдан

ظالیم اشونی ، قهرله چک او دلارا ، یاندیر
 و جدانیله هر اولکه ده برقا ائله عصیان
 نه شیخه باش آندیر ، نه ده تعظیم ائله شاهه
 ائت داخمالارین ، قصرلرین باشینا ویران
 مین درده دوچار اولمش عجب خلقیمیز ، ایوای
 بو خسته لرین دردینه یوخ چاره و درمان ؟
 بو قورخولو ، حق تاپدالایان عصرده ، صد حیف
 اهل قلم و فیکره ، مساعد ده یی دؤران
 قوى عالم عرفانه قدم ، قلبه صفا وثر
 عاریف اولا بیلمز سن ، اگر اولماسا عرفان
 بئل باغلا ائله ، قویما کی حقسیز دانا حئین
 ایستر ائل اولا کافر وایستر سه مسلمان
 ائلدن آرالانما ، کی سنه ائل قالاجاقدیر
 دهن اولماسا آخر نه یه لازیمدی ده گیرمان ؟
 وئر ائللرله ال - الله تیک تازه حیاتی
 ویرانه لری همت ایله ، ائلکه گولوستان
 زاهد سؤزونه باخما ، سوتک هر یانا آخما
 دوز یول سنه ممکون ده گی ، گوسترسین او شیطان !
 فرمایشی افسانه ، ایشی بوی دی ، چاخاندی
 هر بیسر عملی اولمش اونون ، حیله و دستان
 دوز سؤزلری شیدادئمه دن ذرّه او تانما
 حئی سئوه ن انسانلار اولور حؤرمته شایان

اولدوزلار

اولدوز لار ،

گئچە نىن پارلاق گۈزىاشلارى .

اولدوزلار ،

گۈيدىن آسلاتان ، نارىن قىندىل لر .

و ...

بولودلار ، شىلتاق ، آغلايان اوشاقلار

آى ايسە -

گۈيون بوغازىندان ،

هۆپموش قەردىر ! ..

بالتا گۈرموش چىنار !

بوغازدا ، تىنجىخىدى سىس لر ، سمير لر

بايقوش نالە سىندىن قولاقلار باىدى

بولبول باش گىزلىدى ، قاناد آلتىندا

گۈلون هوھ سىنى ، باشىندان آتدى.

ياشىل چىنارلارى ، بالتلار قىردى

دالدالاماق اوچون ، كۈلگە قالمادى

داها آزاد نفس چىكىمە يە ، بىر دە -

باتمىش سينە لر دە ، اينجار اولمادى

اورمانلار ، چاققال لار ياتاغى اولدو ،
 ياشيل ليقلار ، چئوله — بايرا چئوندو
 آرزىلار كول اولدو ، او مودلار ياوا ،
 دۇنگە لر چوخالدى ، دۇنرگە دۇندو .

بالتالار دوغرا دى ، شام آغاجلارىن ،
 كۈكونە باغلاندى « تاباكى » سوبو
 چۈللويھ چئورىلدى ، ياشيل باغچا لار ،
 قازىلدى كىچىد دە ، حسابسىز قويو .

چىنارىن فريادىن دويىمادى بىركس ،
 هەرە اۆز ايشيندە ، باشىنى قاتدى
 آخىردا چىناردا اود تو توب ، ياندى ،
 كول اولدو ، حياتى گۈزوندن آتدى .

یان گونش !

آختاریر داغدان گوزوم ، سن تک اوزو تابان گونش
 گۆرمۇش پارلار سحر لر ، چونكى داغلاردان گونش
 چوخ حرارت ، گۆيىدە كى علوى گونشىن وار ، ولى
 يوخ نىگارىن حسنى تك ، عالمىدە نور افسان گونش
 سال سحر زولفسون عذارە ، شام اوزدن چك يانا
 آى اولا مېھوت بو حسنه ، قالا حىران گونش
 بىسلە رم سونسوز محبت ، بو ملک سىما لارا
 چون حرارت گؤسترر ، هر كىس اولا عريان ، گونش
 گول كى ، بو افسرده كۈنلۈم ، غنچە لىسىن ياز كىمى
 چون ائدر روشن جهانى ، گر اولا خندان گونش
 كعبە كويون طواف اتسىن مگر چىخاج تك
 باش چالار دیواردىن دیوارە ، سرگىرداڭ گونش
 ياندى باغرىم ، بىر گول اوزلۇ ، عشوه كارىن عشقىنە
 چات هرايە ، دادە گل ، سىنە منىم تك ، يان گونش
 وار يىرى ناحق آخان قانلاردان اولسون ، هىزمان -
 اوز قارا ، نورى قارا ، هر لحظە باغرى قان گونش
 بو جنایت صحنه سين هر گوندە شاهد اولما ، گل !
 شرم قىل ، گر غيرتىن وار ، او د توتوب ، او دلان گونش
 باج آلار شىدا حرارتىدە كۈنلۈل خورشىد دن
 سۈيىلە دل شهرىنده ، بىجا اتنە سين جولان گونش

اۋرەك سوزلۇرى

عازىزىم ، حسرتىندىن ، يانلى باغرىم
آلاولاندى اورەك ، اوදلاندى باغرىم

فراقين اوخلارى ، بىر - بىر ، دە گىنده
اونو ، قىمتلى تحفه ساندى باغرىم

الىمدن توت ، آياقدان دوشموشى من
كچىپ عۇمرۇم ، داماقدان دوشموشى من

طاسى بىر چوخلارىن دامدان دوشىنده
اۋزوم افسوس ، دامدان دوشموشى من

يانىر قلبىم ، عازىزىم نارىن اوز ، سن
بو بحر عشق دىر ، گل نارىن اوز سن

مگر قلبىن دە مىردى ياكى داشدى
عازىزىم ، سنكى اينجە ، نارىن اوز سن!

گووه نمه عشه گرسن ، جان آلانسان
گؤزللىر ايچىرە ، آدلىم قهرمان سان

آياقدان دوشموشون ، توتسان اليىندن
سنە اوندا دىئە رلر ، قهرمان سان

گولوم گىتىدى اليىمن ، سولدو غنچەم
اورەك تك، گۇر نىچە قان اولدو غنچەم

اوجالسىن بولبولون آه و نواسى
كى تورپاغىلە ، يىكسان اولدو غنچەم

دیلیم بااغلی ، اوره کده سؤزلریم وار
محبّت یول لاریندا ، ایزلریم وار

دئیرسن : دینمه لال اول ، گئرمہ کور اول
نشدیم ؟ او تگم دیلیم وار ، گئزلریم وار

بشر کرواندی ، بیر سرواندی دونیا
خیال ائمه کی ، جاویداندی دونیا

اولومدن قورخماسان ، جنت دیر عالم
اولومدن قورخانا ، زنداندی دونیا

نلر چکمیش باشین ، بیچاره ملت ؟
کی اولدون قیس تک آواره ملت ؟

نه سلطاندان خییر گئردون ، نه خاندان
دوشوپسن بیر یانار او دلاره ملت !

ندن بولبول يشرين ، بايقوشلار آلسین ؟
ندن واي - واي سسى عرشه او جالسين ؟

گرک بايقوش سسى کئکدن کسیلسین
چمنلر ، بولبوله ، ترانه فالسین

هدفیز جنگ دن ، چوخ آخدی قانلار
 DAGILODİ بوللا دن ، خانمان لار

نه ایچون نوجوانلار قانه باتسین
حکومت ائله سین ، بیر عده خانلار ؟

بو چۈل باشدان - باشا چانقىلدى داشدى
 بو يىرده فتنە - شر لاپ حددن آشدى
 گۈزه تىلە ، تورپاغا قويىسان آياغىن
 كى هر بىر دەرە سى ، كېرىيىكدى ، قاشدى
 جوانلار گىتىدى الدن ، قان تۈركۈلدو
 آنالار قاماتى ، غەمدەن بوكولدو
 اميدىن كۈشىشە يىين ، بىر خىرە جىل تك
 گىچە تىكدىك ، سحر او لجاق سۈركۈلدو

من كىمم ؟

آنام دئىيردى :

- سن منىم جوانلىق چاغىما چوخ او خشايىرسان !

قىزىمدا دئىيردى :

- منىم قوجالىغىم ، سنه او خشايىجاجاق !

ايندى من كىمم ؟

جوان قىزىم ؟ يو خسا آنام ؟

سیاست پهلوانلیق بیلمز !

چؤکردى عالمه ، سانسیز قارانلىق
اولاردى گؤى اوزو ، مطلق دومانلىق
اگر دورسايدى قارشىمدا ، جوانلىق
دئىه ردىم : زهر دىر ، بو زندگانلىق
منه بھره نه وئردى ، بىر قيرانلىق ؟
منى سالدى آياقдан ، ناتوانلىق
منه گول يوخ ، نصىب اولدو تىكานلىق
كى بى اولدو جەنم ، كۈچدو خانلىق
يَاوا ايسىلدى ، تاپمازدى يَاوانلىق
چىركىدى اهل - عىالي چوخ يامانلىق
اىدردى چۈلەد دائم خان چوبانلىق
اىدردى داغدا - داشدا پاسبانلىق
دهاتى دن سامان ، بى دن سامانلىق
آخار چايلاز ، اولار يوخسا ، بولانلىق
كى سالسىن اورتايما ، بىر بد گومانلىق
سۇھر چون يالقىزەك قوردلار دومانلىق
سیاست دىر بۇ ، قانماز پهلوانلىق

اگر قاخسايدى توستۇ نالىه لردن
اگر آھىن يىلى اتسە ايىدى ، طوفان
ائىدردىم بۇ حياتىمدان شىكایت
قاخىنجى ملتىن گر اولماسايدى
محبت لر ، صداقت لر كى اىتدىم
توكىدى يار غمى ، اغىyar طعنى
گولومدن آيرى دوشىدوم ، خستە قوش تك
اوگون خوش بخت ساندىم كىدىمى من
او گون كۈچدو ، يازىق - يىچارە كىنلى
كىچە - گوندوز چىخاردى چۈلەد جانى
قالاردى قارنى آج ، باش - اگنى چىلاق
ايىان دادمازدى أت بىر ايلدە ، بىر گون
كۈچوب گىتىدى اوگون لر ، كى اولاردى
آيىل زحمت چىكىن آزاد اكىنچى !
ياتىب بوسقوندا مالك ، متظر دىر
اولار شاد اوغرو ، صاحب خانە ياتسا
گر كى تىدىر ايلە ايش لر دوزە لسىن

اورە كى اىستىك لرىن شىدا يازار سان
اجل وئرسە اگر بىر دم آمانلىق

يوموروق !

بير الده ، بشن بارماق
 مساوى ده ييل
 گۈرۈرسن بېرىسى ،
 خىلى اوزوندور
 گۈرۈرسن بېرىسى ،
 قىسا دىر آلچاق
 گۈرۈرسن بېرىسى ،
 گودە دىر آنجاق
 لاکن بو تضاد لار ،
 بو تفاوت لر
 توپلانسا بير يىره
 قوشسا بير - بيره
 يومولسا بىردىن .
 نه اولار ؟
 بير پولاد يوموروق
 - ازىلر آلتىندا
 فرمان ، بو يوروق !

اون دىل لى لال !

سۇيىتىمە اۇزگە يە ، اۇزۇن تلاش انت
ھېمىشە دايىان اۇز آيساغىن اوستە

اولسىنە ، بىر كىسىن چىكمە مەتىن
اول گىلن ، اۇز آنا تورپاساغىن اوستە

ھەتىن آچاجاق باغلى قاپلارى
داغلارى يېرىندەن قالدىرار ھەت

قورخما چتىن لىكىن ، حىات يولۇندا
موشكوللار آچىلار بىر گونو ، البت

درىايىسا آتسادا ، فرعون قورخوسو
سود أمه ر ، موسى ، اۇز دىرناقلارىندان

بىر قاپى باغانسا ، لالىن اوزونە
اون قاپى آچىلار ، بارماقلارىندان

بير وفالى

اوقلره يئنه گۈزۈم زىللە نىر ،
سنى گۈرۈر ، آى سارى تىل ، هرياندا .
سيينىق قلبىن سازى ، بىردىن دىللە نىر ،
سەينىن گۈل تك جمالينا باخاندا .

اوەمود قوشى كىمى ، چىرىپىر اورە يىم ،
بادە گەندىب ، آرزييلاريم ، دىلە گىم ،
پوچا چىخىپ ، هر ايستە يىم ، امه يىم ،
سن قالميسان بير وفالى ، دئوراندا .

تاج و تختىن عشقىنە

سەل كىمى چوخ آخدى قانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
اولدو وىران خانمانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
تاڭى ، ائتسىنلر اسىر اصلاحلىرى ، بو عرصە دە
قاخدىلار وحشى قابانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
چوخ جنايىتلربۇ مظلوم مەتە ، ائتدى «ساواڭ»
اولدوروب چوخ نوجوانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
قەرمان آزادە لر ، از بىس چىكىپ ايشىڭنە لر
قوپدو طوفانلار ، بورانلار ، تاج و تختىن عشقىنە

تا گۇروب هر كىمسە دە احساس وار ، بىر شىئ قانىز
 چالدىلار افعى ايلانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
 اولدو احساسلى جوانلار ئىلمىلە نامراڈ
 جاتدى كامە دىن ساتانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
 حاكم اولدو ، مىلت آزادە يە ، بوازىلکە دە -
 دىن ساتىب ، وجدان آتاناڭلار ، تاج و تختىن عشقىنە
 ئىلمىلى گولشىن لرى سولدوردو ، نابود ائىلە دى
 آلدى گول دۇرۇن تىكالانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
 قانلى ، احساسلى جوانلار ، تير باران اولدولار
 قالدى ويران آشىانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
 بوغماغا آزادىلە ، آمادە اولدو بىر سورو -
 قان ايچىن ، خلقى بوغانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
 قالدى زندانلار بوجاغىندا ، هدف صاحبلى
 يوكسە ليپ آه و فغانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
 قورخولو زندانلار اولدو ، هر ضىيالى مىسىنى
 توکدو قانلار ، قان قوسانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
 خاندان پەلەوى ، حرآجە قويىدو ، مىلتى
 ووردولار حد سىز زيانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
 نفتى آمرىكا آپاردى ، سوردو قانين مىلتىن
 وئردى توب ، آيروپالانلار ، تاج و تختىن عشقىنە
 تا تمدەن شەھىئە خلقى آپارسىن شاهىمىز
 سؤيلە دى خلقە چاخانلار ، تاج و تختىن عشقىنە

هر زمان منشور تازه ، خلقه اعلان ایله دی
 باشладی گوپلار ، يالانلار ، تاج و تختین عشقینه
 دؤندو قبرستانه ایران ، هر يشه چؤکدو سکوت
 سوسدو عاقل نکه دانلار ، تاج و تختین عشقینه
 حق دئیه ن انسانلارین ، کؤکدن کسیلدی دیللری ؟
 آنلادی تا سازمانلار ، تاج و تختین عشقینه
 خاندان پهلوی ، ایرانی ویران قویدولار
 اؤلدورولدو نوجوانلار ، تاج و تختین عشقینه
 (عاری از مهر) ، (آریامهر) اولدو ، بو جلاد شوم -
 اؤلدوروب چوخ قهرمانلار ، تاج و تختین عشقینه
 باسدی ، کسدی ، ووردو ، بیخدی ، آسدی ، اعدام ایله دی
 اؤلدولر ناحق ، قانانلار ، تاج و تختین عشقینه
 شاه سرایی قتلگاهه چوندو ، آزاد مائی -
 دامه سالدی ، قان سورانلار ، تاج و تختین عشقینه
 تاریخی جعل ایله دی ، بیهوده توتدو جشن لر
 وئردی خلقه امتحانلار ، تاج و تختین عشقینه
 ائل گجو آخر بیخار ، تختدن سالار او ظالیمي
 بئرده قالماز چون بو قانلار ، تاج و تختین عشقینه

ايپ قيريلماز ، جان چىخماز

گور ياغىشلار ، تۈركۈلۈر دو ، گۈيدن يئرە سئل كىمى ،
يوك داشىيان ، آراباسىن ، وار گوجو ايلە چكىرىدى .
آرابانىن تكىلرى پالچىق لارا جومور دو ،
قدىملرىن آراباچى ، بىر - بىرىنە تىكىرىدى .

يوك داشىيان آت يئرىنە اوز - اوزونو باغلايىب ،
آغىر يوكو ، هى چكىرىدى ، يورولاراق دورور دو
قارىشىردى ياغىشلارا اوزوندە كى قان ترى
پالچىقلاردان چىخانمیردى ، اوز - اوزونو يورور دو .

أونا ياردىم گۇستىرمىرىدى ، يولدان اؤتن انسانلار
عاجىزلىرە ، دوشگۇنلەرە ، كىم گلە جىك امدادا ؟
عاجىز گرەك تلاش ائتسىن ، اولسۇن قولو قدرتلى
أونون ، يوخسا محو اولماسى ، تىرىدى سىز دىر دونىادا .

چۈرە كە آتلى ، او پىادا ، قاچىر اونا چاتانمیر ،
چىكىنин كىسيب احتىاجىن ، قىريلمايان ائر كنى .
بوللو چكىب عئمور يو كون ، دالىسىندا ، آمانسىز ،
سو مو ك لرى يوموشالىب ، اينجە لە شىب بدنى .

عؤمور بويو گورمه يېيدير بير گون راحات ياشاييش،
 اۋتوب ياشى يئتمىش بىشىدەن، يوڭ چىكمىدىن بېرىكىر
 الى بوشدور، اوزو قارا، نه ياي تانىر، نه دە قىش،
 گۈزۈن آچان گۈندەن بىرى، هئى اىشلە يېب، يوڭ چىكىر.

سانكى بىلىر بوز حەمتىكش انسان، بۇنوازە لەن
 ياشايىشدا ئىش، يوققوش، آلچاق - اوغا گۈرونور
 هەر سوئىگە دە، فيرلانىرى زمانە نىن جەھەر سى
 دونن جوان گۈردو كىلىن، بۇ گون قوجا گۈرۈ نور.

او قانىر كى، چۈرە كى تاپماق شرافتىلە ياخشى دىر
 حرام چۈرە كى، الده ائتمىك مەد اىكىيدە ياراشماز
 آلين ترى، آل قابارى، افتخارلى حىات دىر،
 انسان اولان، زەمت چىكىر، نامىدلەرە ال آچماز

يئنە دە او ئۆز، يولونا داوما ئەدىر، آنيردى
 مقصىدلەرە چاتماق اوچۇن، گۈرك يولو، گىتمەلى،
 يول نە قدر اگرى، بوروق، داش - چانقىلىي اولسادا
 مقصىدلەرە چاتماق اوچۇن، گۈرك تلاش انتەلى

يوڭ داشىيان، دىل - دوداغى آراسىندا دئيردى:
 ياشايىشىن يول لارىنى، من گىلدرم، يورولماز
 يول لار اوزۇن، عؤمور گودە، دوشگۇنلە يېب بىنەيم،
 نە چارە كى، بو اورتادا، اىپ قىرىلىب، جان چىخار.

ایشلکدی بازاریم منیم

تا گزیر مندن اوزاق ، یار وفا داریم منیم
گئورمه بیب بیر لحظه راحت ، چشم بیداریم منیم

غم منی سالدی آیاقدان ، غصه نابود ائله دی
هاردا قالدین ، ای عزیز ایستکلی سرداریم منیم ؟

چکمیشم سوزگون باخیشدان چوخ بلار ، بیلمیسن
بو سؤزه شاهد دیر ایندی ، چشم خونباریم منیم

بو هوا ائله دولانام ، باشه وئرم عۆمرموسو
کیم جهان مولکونده ، بیر سنسن هواداریم منیم

قان اولان گئوز یاشی هجرينده ، شرابیمدیر بوگون
سیزلايان ناله م بو اودلو قلبدن تاریم منیم

بیر نفس راحت منی قویماز رقیین ایندی ده
دلخوشام اوندان کی ، باری وار خریداریم منیم

ائله رم تاب و تحمل ، هرنه گلسه باشیما
چونکی هر دیواردان ، آلچاق دی ، دیواریم منیم

غم گلیر ، شنلیک گندیر ، قلیم اوثین ماتم تو تور
وار بو دونیادا عجب ایسله کلی بازاریم منیم

قوپسا مین طوفان بو چؤلدە ، ذره گلمز عینیمه
محتشم داغلار کیمی ، محکم دیر ایلقاریم منیم

ظن ائدردیم دردیمه درمان ائندندير گئزلرین
بیلمه دیم بیماریمیش آخری ، پرستاریم منیم

سالما شیدانی گۈزۈندن ، قدرینى دور دوقجا بیل
آدیسوی ساخلار دیری دونیادە ، آثاریم منیم

گؤيرچين شهيد

پنجره قارشىندا ، بىر قىز دايانيب
زىللە يىب گۈزلەرن ، ماوى گۈيلە
انگىن افق لرە ، باخىر سرگەدان
آچىلىمير ، نە كۈنلۇ ، نە دە پنجره

نيسگىل لى گۈزلەرى ، سوزور باخماقدان
دئيرىسن ايتىرمىش ، بىر شىئ آختارىر
او معصوم باخىشى ، مەحزون دوروشو
كسىگىن بىر خنجر تك ، او رە يى يارىر

گلىر خاطرىنە ، ايتگىن آتاسى
كى بىر گون گىنديدى ، او زون سفرە
با غرين باساركىن ، اوپىدو گۈزلەرن
حىستە يوللاتدى او گون سفرە

سفردن گلمەدى ، آيلار ايل اولدو
آنادان ، آتاسىن سوروشدو ، او قىز
آناسى يىلمىردى نە جواب وئرسىن
قالىردى سئوال لار ، مېھم - جوابسىز

بىر گون آنا دىنى : قىزيم قولاق آس
مهرىان آتاندان سؤيلە يىم نشان
او ، ايندى ، آغ قاناد گؤيرچين اولموش
گزىر جىت باغىن ، شاد و خورامان

بو آن ، بىر گؤيرچىن هئرە يە قوندو
او شاق پنجرە نى تلە سىك آچدى
بو سسە هئرە يە قونان گؤيرچىن
قول - قاناد چالىيان هئرە دن قاچدى

او شاق هيچان لا سؤيلە دى : آنا !
آتام گىلدى ، منى گۇرمە دى ، گىتدى
چاغىردىم ، يېنلىدى گئى لرە سارى
اوزومىدىن اۋپىمە دى ، گۆزۈمىدىن ايتدى

او بىلە سوپىق قان ده يىلدى ، آنا !
منى چوخ سئوردى ، گولوب ، اۋپىرىدى
كۈنلۈمىدىن كېچە نى ، منه آلارىدى
باشىما گولوشىدىن ، نوغول سېرىدى

اونون من سۈزۈنۈ ، سالمازدىم يئرە
قاپىدان گلنەدە ، سلام ائدرىدىم
جو تىرىدىم باشماغىن هر سحر چاغى
مكتبە گىندىنە ، اونلا گىندرىدىم

ايواى ، مندىن ندىن اۇزدۇنىدە رىب دىرى ؟
هئرە يە قونماشىش ، گۆزۈمىدىن ايتدى
بىر دۇنوب باخىمادى ، شاشقىن اوزومە
بس هاچان گله جىك ، ايندىكى گىتدى ؟

زواللى آناسى ، قىزىن سوزرکن
اورە كىدىن آه چىكىپ ، شام تك يانىرىدى
جىبە دە أرى نىن شەھىد اولماغان
او شاق يوخ ! تكچە او يازىق قانىرىدى .

عمادالدین نسيمی دن استقبال

يۇخو وار ائيله يىب ، دهان دئدىلر
بوش آغىز لار ، ئىچە يالان دئدىلر؟

گۈردولر باش - باشا چاتىپ قاشى
ياي گومان ائيله يىب ، كمان دئدىلر

درىا تك دالغالى ، اىپك تىلىنى
ذوقسىز لار باخىب ، ايان دئدىلر

گزدىم ، اوندان مگر نشانه تاپىم
هره بىر نوعلە ، نشان دئدىلر

دئدىم : او دلبرە مکان هارادىر ؟
گولدولر ، يارى لامكان دئدىلر

عشقدن مىن خطر گلر جانە
شاعر اوغلان ! بوسىرى قان دئدىلر

دويماديم بىر حقيقىت عالمىدە
جملە بىر كؤنه داستان دئدىلر

چوخلارى منلىگىن «قيرانە» ساتىپ
گۈرە جىك، صاحب «قران» دئدىلر

فاجعە گونلرىنده دۇن دە گىشىپ
سيغىنib خصمە ، الامان دئدىلر

اوزومە ياخشى باخدىلار ، آمما
خلوتە گىرجە يىين ، يامان دئدىلر

فيكرى دونموش زمانه ميزده ، بوگون
باغ پوزان شخصه باغبان دئديلر

عاجيزه ، بينوايه ، زور دئه نه -
بارك آللله ، نه پهلوان ؟ دئديلر !

چوخ هنرمند لر اولوب مفلوک
ائله کى اولدو ، قهرمان دئديلر

من كيمى بي سواد ، خام قوجايا
شاعير ، ماهر ، جوان دئديلر

گۈز نامىد اولور ، آياق مرد

گۈزوم يول لارا باخدى،
دئدى : خيلى اوزاقدى
خيلك أنيش ، يوققوش وار،
آغزىن آچىپ ، جىغيرلار.

وار دره لر ، تېه لر،
اڭرى - بوروق بره لر،
بىل سينديران ، لپه لر ،
اژدها تك قىوريلىب .

يول لار خيلى اوزوندور ،
اوزاقدىر ، تەلوكە لى ،
سيسى ، دومانلى ، لكه لى ،
سازاغى ، بورانى وار .

باخیب ، گولدوم

آیاغیم دئدی : نامردلر قورخار ،

يول لارین شاختا سیندان.

يول لار اوژون ده بیلدیر ،

يول لار اوzac ده بیلدیر ،

بوردا تهلوکه يو خدور ،

يول لار خیلی ياووق دور .

آددیملار آتاباجاعام !

مقصده چاتاباجاعام !!

معلم گؤنو

سنندن چاتیب آمالینا دونیادا ، هر انسان

سنسن گؤزهـل انسانلىغىن آياتىـنا شـايـان

سنـسن بـشـرى سـوق اـثـلهـ يـنـ ، مـرـزـ كـمالـهـ

چـونـ يـوـخـدوـ كـمـالـىـنـداـ سـنـينـ ذـرـهـ جـهـ نـقـصـانـ

«ـنـونـ وـالـقـلـمـ»ـ يـنـ شـرـحـىـنـهـ ، آـگـاهـ مـفـسـرـ

«ـمـنـ عـلـمـتـىـ»ـ رـمـزـىـنـهـ ، عـلـامـةـ دـورـانـ

اوـگـونـ کـىـ ، جـهـالـتـ يـثـرـ اوـزـوـنـ اـئـتـدـىـ قـارـائـيقـ

هـمـ مـرـكـبـ جـهـلـ ، اـئـلـهـ دـىـ هـرـ عـرـصـهـ دـهـ جـوـلـانـ

سـنـ ، عـلـمـلـهـ ظـلـمـاتـىـ يـارـىـبـ ، نـورـهـ يولـ آـچـدىـنـ

ايـ شـانـلـىـ مـعـلـمـ !ـ سـنـهـ مـرـهـونـدـىـ هـرـ اـنـسـانـ

سندن هنر و علم چاتیب اوچ علایه

سندن یارانیب دیر بشره ، مختلف امکان

سن کشتی امید بشر ، بحر کرم سن

سن اولسان اگر ، قورخودابیلمز بیزی طوفان

ابنای بشر ، سندن آلیب ترییه درسین

سن ترییه ائدسن ، داش اولار لعل بدخشان

نور هنری ، گون کیمی آفاقه ساچیب سان

سن وئرمه میسن جهله ، قارانلیقلارا امکان

سن ، دیو خرافاتی گتیردین دیزه ، احسنت !

ابلیس جهالت بئزیکیب اولدو هراسان

ای دوکتور عیسا دم و ای خضر قدم خئیر

سن ائیله میسن روحی آلیزلیقلارا ، درمان

سنسن بوگون ، علم و هنرين پایه گذاري

سنسن ائدهن هر موشگولو ، تدبیر له آسان

گولزار ادب ، سندن آلیب رنگ و صفائی

هر جامعه يه خالق ائدیبدیر ، سنى احسان

معمار ازل ، تا ۋوروسون ، كون و مکائين

كاخ ادب سئچدی سنى ، شانلى نگهبان

خیلک ياشادین فقرده ، باشین اوغا توتدون

ھئچ سؤنمە دى قلبينده اولان ، پرتو ايمان

سن وجدانى پاك ، تحفة خلائق جهانسان

خلقى بزه دين ايگنه کىمى ، ليك اوزون عريان

گر کچسه چتین حال ایله ، امرار معیشت
غم چکمه اوره ک راحت و آسوده دی وجدان

پیغمبر ایشی سنه دیر ، ای شانلی معلم
وارسنده رسالت ، سنه قوریان ، سنه قوریان

فرهاد و من

هر نظرده جلوه لندین ، آلدین ای مه جانیمی
خنجر نازیله ، یئرسیز تؤکمه آخر قانیمی

آند اولا پیمان شکن گیسوی پر پیچ و خمه
تا نفس وار منده ، بیل سیندیر مارام پیمانیمی

غرق سیلا ب سرشگم ، آغلارام شام و سحر
ائیله کی ، انتیش احاطه سیل دؤرد بیر یانیمی

ایندی بیلدم ناله فرهاد ، بی تأثیر ایمیش
بیستون پاشیده اولدو ، دویجا غاین افغانیمی

قازدی داغی تیشه فولادایله ، فرهاد اگر
تیشه قیلدم ، داغ دل قازماقلیغا موژگانیمی

وحشت روز قیامتدن دئین معذور موش
گورمه ییب چون بیر کرهن ، سوز شب هجرانیمی

گرچی محزونم ، ولی شادام ، رقیب سنگدل
شاد اولور داشم گورنده دیده گریانیمی

بولبول شیدا کیمی ، گؤلشنده فریاد ایله رم
خارایله همدم گورنده ، غنچه خندانیمی

دostom آذر مازندرانى نىن تهران دعوئىنە جواب

اگر بىر گون ، من تهرانا گلە ايدىم
 محبىتىن بولاغىندان اىچە ردىم
 مىنېب خىال آتىن ، كىسگىن چاپاردىم
 يىردىن قالخىب ، فلك لىردىن كىچىرىدىم

 بو ويراندان ، بىر گون چىخىب گىلدەسە ايدىم
 سوپوق قانلار ، سوپوق جانلار گۈرمىزدىم
 قىزىن ساردىم ، محبىت او جاغىنىدا
 سوپوق گونلر ، سوپوق آنلار گۈرمىزدىم

 باغىربرام زنجىر لە نىن شىڭ كىمى
 هارايىما ، سس وئرەن يوخ ، چاتان يوخ
 آتىر منى اوچوروما خاين لىر
 رحم ائدهن يوخ ، دىل بىلەن يوخ ، توتان يوخ

 تبرىز منه بىر قارانلىق زندانىدىر
 قورخولسودور ، دومائلى دىر فەناسى
 بولودوندان قان تۈكۈلۈر ، غەم ياساغىر
 افق دالى قايتاران دىر ھاواسى

 قالانىب دىر اورە يىمەدە نىسگىل لىر
 آسمانە باش قالدىران ، داغ كىمى
 آج قوردلارىن ، چاققال لارىن ئىندەن
 آرىيىب دىر قان اورە يىم ، ياغ كىمى

شلاله تك ، گۈزۈم ياشى آخاندا
 گولور دوشمان ، آغلا دئىير ، اۇل دئىرا
 منه بىو مىصلحت يولون گۆستەرن
 آغلا دئىير ، گوندە يوزمىن يول دئىر
 -
 بىو سىنه دە نە لرى ياتىب ، نە لرى وار -
 قوى بىلمە سىن چىر كىن محىط قانماسىن
 شادىق اوچاقلارين ووروب - سۇندورن
 يارب گۈرۈم ، چىراغلارى يانماسىن
 اورە يىمەن سازىن ، سۈزۈن ، صحبتىن
 دىل بىلمە يىن يابانجىلار ، نە آنلار؟
 سون نفس دە ، چۈلدە غرىب حالىنى
 يىلمى يقىن باش قوپاران توفانلار
 نە طبىعت ، نە اونداكى انسانلار
 يىلدى منىم سىنه مەدە كى ، سۈزلەر
 دوز سۈز دئىديم ، پاپاغىمى دىشدىلر
 مندە سۈيدۈم باخا - باخا ، گۈزلى
 چون دئمە دىم بىگىن شجاعتىندن
 ووردو تېك ، كىچىدى يىگ نۇكىرى
 قانىمى دولدوروب شىشه يە دائىم
 چاخىر كىمى اىچىدى يىگ نۇكىرى
 ان ويقارلى ، قوجامان بىر داغ كىمى
 باش اگمە دىم قىدرتلىرىن اۇنۇندا

ياندىم آخر ، غيرتىمند كول اولدوم
محنت لرە سينه گردىم هر گوندە

ايستە مىرم مندن سونرا او جالسىن
شعرىم ، قدرىم يىشدى قاتلى گئىلەر
اولو سئۇه ن انسانلارين تعرىفى
مندن سونرا ، مسخرە دىرى مسخرە !

گون قاباغىن ، قارا بولود تو تارسا
بىر گون چىخار بولود آلتىدان ، نور ساچار
اولار دونيا ايشق ، هر يېرىن صفالى
ظلمت قاچار ، وحشت قاچار ، غم قاچار

يىلمە دىلىرى بىوتلىزىدە قدرىمى
او تهراندا كىيم قدرىمى يىلە جك ؟
هر نە واردىر فيرىلداق دىرى ، فيرىلداق
هر نە گۈرسىن او يۈنچاڭ دىرى يَا كىلەك

يىوخ قارداشىم گلنمە رم تهرانا ،
سلامت قال شاعر دوستوم ، سەن وار اول
منىم عئەمروم خلقە خدمتىدە كىچىدى
بو دونيا دا منە تكجە سەن يىار اول

يئە تبرىز وطنىم دىرى ، يوردوم دور
سارسىلماز يىر علاقەم وار وطنە
نە گۈركەدىر شعرىم قالسىن يادگار
مندن سونرا ، ئىيلر اثر لر منه ؟!

ائل نامينا !

سالدين ائلى گۈزدن نه يامان ، يادلارا خاطير
داندين بوجانىخىمىشلارى ، جىاد لارا خاطير

تارىخي ائدىب مىسخ ، حقيقىلىرى داندىن
خسرو لارا ، شيرين لره ، فرهاد لارا خاطير

اصلانلارين اوپلاغى دى ، بو مەحتشم اۋلۇكە!
تولكۇ دىدىن اصلانلارا ، صىياد لارا خاطير

بابك بالاسى ! قامىتىنى اگمە آمان دىر
باشىن اوجا توت ، افسىن او جىاد لارا خاطير

آدلیم كىشى لر چوخىدو بىزىم شانلى وطنده
سەنده آدائىلە فخىلە ، بو آدلارا خاطير

سۇي ائيلە سۇزۇن ، بىر اىتى كىسگىن قىلىش اولسۇن
يازسىن قىلىن ، خانە سى بىر باد لارا خاطير

محروم لارىن احوالىنى ، سال يادىنا آغاڭلا
اگلنجە مىادا اولاسان شادلارا خاطير

توبىلار كىمى قوى پوسگۇرە اود كلمە لرىندىن
شىرین اثرىن حىصىر اولا ، فرياد لارا خاطير

ياز قامىتى يوخسوللوق ئىندىن بوكولىنى
يازما قارا ئىل ، قامىتى شىمىشاد لارا خاطير

ياز ائل سۇزۇن ، ائل قايغىسىن ، ائل دردىنى ايزلە
شاعر ! اۇزۇنۇ اۋيمە ، پريزاد لارا خاطير

ائىل نامينا ، شىرىن دىلىنى عالىمە يو كىست
«سكسانى» او نوتما ، داها «ھشتاد» لارا خاطير

شىدالا ثرىن يىل كى ، قالار دونيا بويونجا
يا زسان اگر آزادلىغا ، آزاد لارا خاطير

نه ايسته بىرم ؟

ايسته رم گۈزى لرده ، دان اولدوزو تك ،
سايرىشام ، يېرده كى ، طالع سىزلىره.

قارانىق داخىدا ، نورلو چىراق تك
قارانىق كۆمانى ، ايشيق لاندىرام.

شىح اولوب ، گۈزەل لر او زونه چۈركوب
اينجە ال لر ايلە ، منى درسىنلە.

بىر داملا پارلايان گۈزى باشى اولوم ،
حسرتلى گۈزلە ، او مود چىلە بىم .

سەھىرلى ، ابهاملى بىر گولوش اولوم ،
يا يىلىم ، او اينجە دوداقلار او زرە ،

اورەك لر سئوينسىن منى گۈرنە ،
ساكىت بىر آرامىق دويسون هر گوندە.

جوانلارا بير سؤز

دور سعى وتلاش ائت
تحصيل معاش ائت
ياتميشارلار اوياندى
دور ياتما آماندى
بير زنده جوانسان
ارزنه جوانسان
دل دير سنه روشن
بير ساحت گلشن
اي دل لره تسکين
وار سنه بو تمكين
فرصت هله واردير
مهلت هله واردير
آواهه دولانما !
ييكاره دولانما !
بو قول متين دير
بو قول متين دير
كىچدى او زمان لار
عاقل بونو آنلار
پول زحمت لن دير
يل همت لن دير

ياتما بوقده ر خواب جهالىدە فيلاتى
بيهوده يئرە صرف ائله مە تاب و توانى
ترپن بالا ، آز خورنا چكىب، يات بئله راحت
زحىتمە تاپىب خلق جهان ، بير بئله شهرت
سن اولمە ميسن ، وار نفسين ، تاب و توانىن
ثابت دى منه قدرتىن ، او غيرت و قانىن
امىد گۈزو ، سندن آلىر نور و ضيائى
سنسن ائله يىن سعى و تلاش ايله جهانى
سندن اولاچاق مملكت آباد ، اورەك شاد
قوٽ لى قولون، ائتدى جهان مولكونو آباد
بس دير، نە قەتر جهل ايله ئۇمۇرون كىچىب اول
بوندان سورا ، اولما داها يىكاره و تنبىل
ميخانه لرى ترك ائله ، بير خانه بنا قىل
ال چك بوقوماردان، داها بير لحظه حيا قىل
ميخانه ، قومارخانه يىخىب خىلى جوان لار
ناحق يئرە بواشىدە آخىب سوكىمى قان لار
بو عصردە ، يىكاره جوان بير ايشە گلمز
ايش سىز بىلىسн ، وضع معىشت كى دوزەلمز
پول ايله اولور ، عزّت و آسايش و راحت
هر نە كى گۈرورسەن شرف و عزّت و نعمت

تيرهه ال - آياغين	بيـر قـدر كـنچـر ، پـير اوـلاـسان ، طـاقـينـ اـولـماـز
كار اوـلو قـولاـغـين	قدـئـينـ بـوـكـولـر ، دـيشـ تـؤـكـولـر ، قـدـرتـينـ اـولـماـز
هم باـشـه وـورـارـسان	افـسوـسـ اـنـدهـ سنـ ، قـانـ اوـداـسانـ ، اـئـيلـهـ سنـ اـفـغانـ
باـشـه دـاشـه وـورـارـسان	چـونـ كـوـچـدوـ جـوـانـلـيقـ، اوـلاـسانـ خـيلـيـ پـشـيمـانـ
جوـهـرنـهـ دـيرـ؟ـ ايـشـديـرـ	شـيـدادـدنـ اـئـشـيتـ ، جـوـهـرـ مـرـدانـهـ نـيـ اـيـشـلتـ
بهـترـنهـ دـيرـ؟ـ ايـشـ دـيرـ	بوـ نوعـيلـهـ مـقـصـودـهـ چـاتـارـ ، اـيـشـلهـ يـنـ الـبتـ

عاشقانه غزل

فصل گـولـدورـ ، بـوـسـتـانـ وـ سـاغـرـ وـ صـهـبـاـ گـرـكـ
 دـهـرـدـهـ دـلـ وـثـرـمـهـ يـهـ ، بـيـرـ دـلـبـرـ زـيـبـاـ گـرـكـ
 اـزـدـحـامـ خـلـقـدـنـ ، عـاشـقـ اوـلـانـ خـوفـ اـئـيلـهـ مـزـ
 عـاشـقـ صـادـقـ اوـلـانـ ، اوـلـسـونـ اـزـلـ ، رـسـواـ گـرـكـ
 پـايـ بـنـدـ عـشـقـ اوـلـاـنـلـارـ ، بـيـنـواـ مـجـنـونـ كـيمـيـ
 مـسـكـنـ وـ مـأـوـاسـىـ اوـلـسـونـ ، رـوزـ وـ شبـ صـحـراـ گـرـكـ
 وـثـرـمـهـ دـلـ ، هـرـ بـيـرـ گـلنـ دـلـدارـهـ ، پـاـنـدـ اوـلـماـغاـ
 بـيـرـ پـريـ روـ ، سـرـوـ قـامـتـ ، گـؤـزـلـرـ شـهـلاـ گـرـكـ
 عـاشـقـ وـ مـعـشـوقـهـ لـازـيمـدـيـرـكـىـ ، نـاجـورـ اوـلـماـسـينـ
 چـكـمـهـ گـهـ گـولـ نـازـينـىـ ، بـيـرـ بـولـبـولـ شـيـداـ گـرـكـ
 شـورـ لـازـيمـدـيـرـ نـكـاتـ شـعـرـيـ چـونـ كـشـفـ اـئـتمـهـ يـهـ
 بـيـرـ نـئـچـهـ اـهـلـ سـخـنـ ، بـيـرـ مـجـلسـ شـورـاـ گـرـكـ

درک ائده نمز شعرین اوستون حالتین اهل جنون

قدر شعری يلمه گه ، بس مردم دانا گرک

عرصه گاه شعرده لنگ او لسا طبع شاعران

ائمه يه جولان بو يشده ، خامه شیدا گرک

نقطه لو ائل در ديندھ

ائل در دين يازاندا ،

اليم تيتره يير .

ائل در دين يازاندا ،

قلم شاشقين ليقдан دوشور ، تيتره ك اليمدن يشه .

يازماغا جرأت قالماير ،

اليمده قدرت قالماير .

ائل در دين يازاندا ،

زول دورور ، اليمين شوش دامارلاري .

يازماغا تاپا ييلميرم -

سوزلويو ، سوزجويو ، جومله نى ، حرفى .

سوزلر هله قالير بوقچادا .

بو سانسيز در دلره كلمه نه ائدهر ، سوزلوك نه ائدهر ؟

بو حستاس لحظه ده ،

بارماق داماريندان ، ييرى يول آچير .

بیر داملا آستاجا ، داماردان قاچير .

او داملاقان ، قونور نقطه يئرينه

دئمك هر نقطه ...

هر بير سؤزون سونو دور !

شاهلار قصرينده حبس اولان شعرلر

شاعر ، اوْز شعرينى ، چوخ غرور ايله ،
او خوردو ، مجلسىدە اوْتۇرانلارا .
سکوته دالمىشدى ، مجلسى دە كىلس ،
بو بوش بوغازلىغا ، بو ھذيانلارا .

« شاه آللە الى دير ، او ظلّ اللاد دير »
« اونون فرمانى دير ، تازرى ، فرمانى »
« او علوى مقدّس وجود اوچوندور »
« ياراتمىشدىر خالق ، بوتون جهانى »

بو ياوا سؤزلرى ، شعر عنوانىندا -
سۈيىلە دى دونيادان خېرىسىز شاعر
مەلائيق ائتمە يى هنر بىلىرىدى ،
او يالناق ، دىلنچى هنر سىز شاعر .

سکوتو سيندىرىدى بيردن ، بير گور سىس
مجلسىدە اوْتۇران ويقارلى بىرسىس
اٹله قىشىرىدى كى ، تىترە دى مجلسى
اورە ك لر دئيوندو ، حبس اولدو نفس .

دئدى : آى دىلنجى شاعر قېفىللان !
 دىكتاتور طاغوتى ، ظلّ الاده دئمه .
 قوزقون تك بىر پارچا ، لىشدن اۇتورو ،
 يىر بىلە هذيانى ، آى گومراه دئمه !

شعر بىر گوهر دىر ، اوستون ده يېلى ،
 عىاردان سالماغا ، نە چالىشىرسان ؟
 ئۆكرىن دونقۇزلار آياغى آلتدا ،
 وجدان دان آزىرسان ، يامان چاشىرسان .

شعر ده گرڭ دىر رسالت اولسون ،
 شاعر اولان ائلدىن اوzac قالانماز .
 شاعر ده ، دردلرى دويان حكىم دىر ،
 يوخسول لار دردىندن فارغ اولانماز .

نه بېره تعريف دن ، يادا قاش - گۈزدن ؟
 بو يوخسول ائللرە ، محروم ائل لرە .
 دىنلە يىن يىر بىلە قاتى هذيانى ،
 شاعرى ائده جك ، يقين مسخرە .

شاعر كى ، چىكمە دى ائلين قايغىسىن
 آله نسىن باشىنا ، دونىيانىن كولو .
 قلمى يازماسا ، محروملار دردىن ،
 كور اولسون گۈزلەر، لال اولسون دىلى .

نه خلقى آلداداق ، نە اۋزومۇزو ،
 شعرلە حىزى اولسون ، ائلە ، وطنە

منه نه فیلان شاه هاردا دوغولدو
هانسی جهنمه گشتدى ، سنه نه !

گل باريش خلق ايلن ، کوسو ساخلاما
ای شعری حبس اولان شاه لار قصرىندە
بوشلا يالتاقىلغى ، خلقە ياخين گل !
سن ايندى ياشيرسان آتم عصرىندە .

يالان - پالان

« يالان » کلمه سى -
بىلىرسن ندن ،
اورتايا گلنده ،
ردېفى تردىد سىز « پالان » اوپورۇ ؟
يالانچى ايسته بىر طرفين بىلەنە قويىسون بىر پالان .
يالانى ، يوكلە سىن اوونون بىلەنە ،
بس يالانچىلارىن -
اويمىياق گر كدىر يالان فعلىنە !!

صدامین تحمیلی جنگی

ال چک وطنیمدن ، ایتیل ای دشمن غدار
 ای نیفرته شایان ، ابدی لعنه گرفدار
 چک قانلی الین تورپاغیمیزدان ، داغیمیزدان
 ای تولکو صفت ، چیخ چؤله ، شئر اویلاگیمیزدان
 جنگی بیزه تحمیل ائله دین ، حمله یه قالخدین
 قوردو سنی بو فتنه سالانلار ، سوتک آخدین
 میمون کیمی تقليد ائله دین هر نه بویوردو
 ياخدین هوس آتسسلرینه ، شانلی بو یوردو
 شرم ائتمه دین آی قان چناغی ذره خدادن
 حمله ائله دین خلقیمیزه یئردن ، هاوادن
 یوخ - یوخ ، نه حیاستده وار آی فتنه ، نه وجدان
 یکسر عملین قاندی ، سئوزون قاندی ، اوزون قان
 تاریخ بویو ، هر عصر گؤروب ملت ایران
 چوخ فیرتینالار ، فتنه لر ، آشوب له ، عصیان
 آما هامی سیندان اوزو آغ چیخمیش ازلدن
 شدآد لری آخری سالمیشدير او ، دیلسدن
 تحمیل اولونان جنگده مردانه دوروب دور
 مردانه دوروب ، سن کیمی غداری یوروپ دور
 شاهین کیمی ، قوزقونلاری صید ائتمه یه ، ناچار
 اولموش خلبانلار بوتون آماده پیکار

ایمان ایله ، وجدان ایله ، احساس ایله هر آن
 عسگر لریمیز با غرین ائدیر دوشمنین آلقان
 خلق آرتیشیمیز ، بعث لرین کسدی قولاغین ،
 بو جنگده قیردی او نون آخیرده آیاغین
 یشدن ، ها وادان ائتدی آخین آرتیش ایران
 کاخ آملین بعثی لرین ایله دی ویران
 ملیت و مذهب سؤزو تا گلدی زبانه
 تحریک ائدر ایرانلینی ، قوزار هیجانه
 یوردوندان او تر جان وئرر ایرانلی دایانماز
 بو نکته نی غفلتده یاتانلار هله قانماز
 بیر جسم دیر ایران کی ، او نون روح و توانی
 آذربایجان دیر ، کی تو توب آدی جهانی
 ایران بدن او لسا ، آذربایجان او نا باش دیر
 هر درد و بلا او ز وئره ، باشین ایشی یاش دیر
 بولبول اگر او لماسا ، گولوستان نه یه لازیم ؟
 آذربایجان او لماسا ایران نه یه لازیم ؟
 بوردان بو تون آزادلیق اولوب ، هر یانا صادر
 بو اولکه یتیرمیش او لو صنعتگر و شاعر
 بورداندی قیاملا ر هامیسی ، شعله چکیب دیر
 امید گؤزون ، جمله بیزیم یوردا تیکیب دیر
 ملت اودی ، قلخان دی ، بیزیم اولکه بلا یه
 عاید او نا هر عصرده توهین دی ، کنایه

قوی سؤزلریمی چاتدیریم اتمامه ، بو یئرده
 خوشدور کی چکم بعضی سؤزون اوستونه پرده
 عشق اولسون آزادلیق سئون انسانلارا مندن
 عشق اولسون او کسلر کی ، دفاع ائتدی وطندن
 عشق اولسون اولو آرتش ایرانه کی ، جاندان
 کتچدی وطن اوغرۇندا کی ، قالسین دیری ایران
 مليتە حرمت ائدن انسانلارا احسن !
 حریتە قوریان کسیلن جانلارا احسن !

آواره لر دیارى

قوی دولانسین بارى کويوندا ، بئش - اوون آواره لر
 کام دل آلسین مگر بونوع لە ، بیچاره لر
 آز خدنگ نازينا ، قیل قلب مجروحوم نشان
 قورخ او گوندن کی، آچا روزن ، بوزولموش ياره لر
 رشتە الفت کی ، کسدین عاشق شوریده دن
 قويما بارى محرم اولسون کويونا پتیاره لر
 تا منى ، سندن آيرسین مدعى ، مین رنگ ايله
 سؤيله يیسر مندن سنه ، شیطان کیمى بیغاره لر
 گر سنه مفتون اولان چوخ عاشق فرزانه وار
 من کیمى مجنونادا ، اسگیك ده يیل مهپاره لر

قویسaram بیگانه لر سندن آلا ، کام دلین
 بیر - بیره دگسه اگر بو ثابت و سیاره لر
 زولف شبرنگین گوره هر کس ، یقین دلدن دئیه ر
 بنزه مزبو قاره يه ، عالمده او زگه قاره لر
 عاشق صادق دئیب ، کویوندا سر گردان گزه ر
 بیر سوری آواره لر ، بیچاره لر ، بیکاره لر
 قور خورام سر منزل مقصوده «شیدا» چاتماسین
 هر طرفدن بؤیله کیم ، بیردن کسیلمیش چاره لر

غافل شاعر لره

شاعریم ! آج گئوزون ، گز هنده وری
 قانلی حادثه لر ، کئچیر جهاندا !
 پارتلایان بومبالار ، شاخان گولنه لر
 یوخودان اویاتماز سنی ، بیر آن دا ؟

قولاق وئر بیر دوشون ، گورنه خبر دیر ؟
 چوخ آغیر یاتیب سان شیپشیپا ترسن
 بشیکدە دیکسینیر کورپه بالالار
 سندە بیر سیلکە لن ، سندە بشرسن !

هر بیر پاتلاییشدا ، میلیون لار انسان
 یاتیری یان - یانا ، کۆچور دونیادان
 مدنی سرایلار ، سرگى لر ، ائولر
 کول اولور ، ساورو رلور گؤیه ، بنادان

آتالار اوغولسوز ، آنالار قىزسىز
يىتىم لر پناه سىز ، اوشاقلار باشسىز.
بىرنفر حكومت سورمكىن اۇترو
گىرك مىن لر انسان قالاھاماش سىز.

گىرك دىر آنلاسىن زمان شاعرى
بو فاجعه لرى يازسىن ، قورخماسىن .
هر يانا بورولوب ، هر يانا دۇنوب
سرگىردىن سولار تك ، يېرسىز آخماسىن

ئىشى كىمى ، نالە دن ، سىزىلدا ماقدان
ملئىين ياراسى ، بىتىپ ، ساھالماز
خىالى دلبىرىن وصفىين يازماقدان
علاجسىز دردلىرە ، بىر درمان اولماز

آى زمان شاعرى ! خلقە او مود وئر
پارلاق گلەجه يە ، آيدىن حياتا
ملئىن قوى يارسىن سولولوقلارى
ساغلاملىق بخش ائتسىن ، بو كائناتا.

كىمى گۈرورىن ؟

سۋوڭىلىم دئىيردى :
نه اوچون غىلى سىن ، ندن ماتىلى ؟
كىملىرىن عشقىندىن بىلە يانىرسان ؟!
گوزگونو تو تدوم قارشىنا ،
دئىيدىم : باخ ، كىمى گۈرورىن ؟
كىمى گۈرورىن ؟!

قدرتلى الـ

سینین ال لرین دیر ، داغیدیب - سؤکن ،
سینین ال لرین دیر ، سوسله ییب ، تیکن .

سینین ال لرین دیر ، داغلارى ییخان ،
بېرىلش سە ، دونيانى ائدهر گولوستان .

سینین ال لرین دیر ، يومولسا بېردىن ،
داغيدار ، سينديرار ، دار قفس لرى .

يا آچىلسا چىنار پنجه سى كىمى -
قىرار زنجير لرى ، باتىرار ، بوشوم سىسىرى .

سینین ال لرین دیر ، بېر رسام كىمى ،
حیاتا ناخىشلار ، بويالار ووران .

داغ كىمى بوغونتو ، سىخىتى قارشىندا دوران .

سینین ال لرین دیر ، حرارت وئەن .
اولدوزا ، آيا ، گۇشە !

محبّت دن قىزان صاف اوره ك لرە ،
دائىم - ھميشه !

سینین ال لرین دیر ، ائتسە حرڪت -
يېر گۇئيو فېرلادار ،
ھر شىئە وئرر بركت .

سینین ال لرین دیر تكجه چارە ساز ،
بوقىدەر آجى دردلەر يوخسا ،
اۋزگە دن بېر چارە اولماز !

دریا قوشو

دریا قوشویام ، قورخودا بیلمز منی طوفان
 نیلر بیر اولو داغه ، اگر پوسگوره وولقان ؟

طوفان دانه قدرت کی ، منی سالسین آیاقدان
 ائلدن دی کۆکوم ، ائل کۆکونه باغلیام ، هر آن
 کسگین قلمیم آلدى گوجون ، ائل نفه سیندن

تساجامعه نین دردلرینه ائلله يه درمان
 آی شانلى مقدس آنا ، اى کۆنه دیياريم
 هر امرینه آماده يم ، ايندی ندی فرمان ؟

سنسن وئرەن عالمده منه شهرت و شوكت
 سنسن منه ، شعریمده اولان سئوگولو جانان
 آی شانلى وطن ، ياخشى بیلرسن کى يولوندا
 چوخ واخت ، او توراق يېرمنه ، اولموش قارا زندان
 لاکین منى سارسيتمادى ، بو قورخولو حالت
 ميلچك قانادى يىتمە دى ايمانيمانو قصان
 دوشمان ديليمىن خورلوغونا ، خيلى چالىشدى
 آخىرده ، او شوم مقصدينه تاپىمادى امکان
 گوندن گونه ، او تگم ديليمىن شهرتى آرتدى
 گۇستىرىدى كى ، دىل محو اولاماز ، محو اولو دوشمان

«بال» اولسا دا ييگانه ديلى منجه زەر دير

اۆز دوغما ديليم دير كى ، شيريندир منه بالدان

بىر بويلە حقىقت سسى يو كسلمه دە ، افسوس

ھر عصرده حقسىز لىگە مەحکوم اولوب انسان

چوخ «حق بىشىر» دن دئدىلەر لفظ دە ، آمما

معنادە نىن چاتىمادى اۆز حقىنه ؟ بىر قان !

آسان اولو موشگول لراڭر اولسا ارادە

اولماز كىشى عالمىدە چتىن لىكىدە هراسان

قطعاً چاتار ائولاد وطن حقىنه بىرگۈن

اوگونكى نە ارباب سىتمىرى قالا ، نە خان

غىم چىكمە كۈنۈل ، بىر يىنى دۇران اولار اوزدا

شادىقدان اولار ، تو تقوون اورەك لرىشە خندان

عصرىن ديلى ، زحمت كىشە ، اوңدا بىلە سۇيىلە:

چاپ غصبكارىن نعشىنە ، بو آت ، بو دا مىيدان !

چو خلاڭ دىلە بىر وصلت جانانى ، ولاكىن

جانانى آثار ، تەلۋەكە يە دوشىسىڭر جان

يازدىم بىر گۈزەل شعرى «نظمى» ساياغىندا

(حسنون گۈزەل آيت لرى آى سئوگىلى جانان)

مېن فيرتىنا باشىندان آشىب ، داغ كىمى دوردو

مېن رنگە بىر «شىدا» نى بوياندىرىمادى دۇران !

دostalar اۇلومو

اوره ک آتمىش بىش ايل دورمادان ووردو
روح وئردى ، قان وئردى دوشگۇن بىنه

ھدره چىرىپىندى ، ھدره چالدى
بو چىرىپىب - چالماقدان ، نه حاصل منه؟

گوندە ، مىن فاجعە شاهدى اولماق
دostalarin اۇلومون ، گۈروب دايامماق

وارلىغى ، حياتى دوغرودان - دوغرو
گۈزلىرىم اۇنوندە ، اىدىب اوپونجاق

اوره ک دايانسايدى ، بو چىرىپىنمادان
بىر يانا چكىمىشىدىم ، من ده اۋزومو

بو قىدەر غم - غصە داھا گۈرمىدىم
اۇرتىدىم وارلىقدان ، حىسىت گۈزومو

ياشايىش گۈرونдан ، جان قورتارسايدىم
ابدىت آدلى ، گۈرا گئىدرىم

آسودە ياشاردىم سىس سىز - سمير سىز
قارا تورپاقلارى ، مىسکن اىدرىدىم

ائلىمین عاشقىنىه ، وطن نامىنى
بىر عؤمور چالىشىدىم ، يازدىم ، ياراتدىم

DAG كىمى داياندىم تەلوكە لىرده
بو ساياق گونومو ، مندە قارالىدىم

فالدىرىدىم دىلىمى ، يىرسايراق كىمى
اوغرۇندا قاندال لار ، زندانلار گئردو

ياراماز دوشمانلار قاخىنجى اولدو
انسانا بنزه يىن ، حيوانلار گئردو

قدرتلىر اۇنوندە ، باش اندىرمە دىم
دئدىم : شانلى ائلە ، باغلىيام آنجاق

چكدىيم قايىغى نى ، گئردو يوم غمى
قەرمان ، ائلىيم دە اونوتمايا جاق

اي گئرهن ، گلە جك گوللو باھارى
خاطىرلا بىزلىرى او گئزەل چاغدا

يىرس گونو وارىدى ، بىزدە اۇتردىك
بولبول تك ، سەن گزەن بو ياشىل باغدا

ياساقلار، طاغوت دؤرونده

حاضىر لا توفنگى ، يەھلە آتى
ھىكل لرىئىنەن ، آس ياراغىمى
دۇيوش مئيدانينا ، يىول آچمالىيام
سونگولر دئشىسى دە چال پاپا غىمى

قوى ، مندە اوشهيد قەرمانلار تك
بويانىم آل قانا ، وطن عشقىنه
مندە بولبول لرى تك ، قول قاناد آچىم
قونچالار عشقىنه ، چمن عشقىنه

توفنگىم ، قوى اۇتگەم سۆزلىرىم كىمى
حاكىم سرايىلارين ، وىران ائلە سىن
قىرآتىم دوشمانلار جىملە يى اوزرە
هالا ياباشلايىب ، جولان ائلە سىن

جىرسىن ياساقلارين صحىفە لرىن
توفنگىم نىزىھ سى ، وورسون بىر - بىرە
دالغالار پوسكۇرسون ، سونگولرىندن
قان تؤكىن جىلادى ، گومدورسون يشە

غضب دە نيزىنلە، هر قودوز جىلاد
گىركىدىر بوغولسون ، كسىلىسىن سىسى
اوجالسىن گئيلە ، انتقام دئىيە
آزادلىق نغىھ سى ، اۇلۇم نعرە سى

چوخ دئىيمى: دىلىم وار، گولەرک دوشمان
دئىي : او دىل دە يىل ، نە دانىشىرسان ؟
عقلين اوچوب باشدان ، سرسم دئىيرىن
خرابكار اولموسان ، يولو چاشىرسان

تحكىم آلتىندا ، تاپدانىدى دىلىم
قامچىلار ، قىرمانجىلار ، ياغىدى هرياندا
ساين بىر دىل دە يىل ، بوشلا بولىلى
سۇزوجو دئىيردى منه ، زنداندا

تاپدادى ، چىنە دى ، شىرىن دىلىمى
كولتۇر قودوز لارى ، سالدى پىس گونە

ھەر بىرى ، بىر يانا چىكدى ، آپاردى
بو گۈزەل پىرىنى آتدى سورگونە

مونغول يېغيتى سى ، عثمان تىليفى
بو اۇتگەم دىلىمە دىدى غصب كار
قانمادى بو زنگىن دىلىن رىشە سى
روحومدا ، قلىيمىدە ، پاك قانىمدا وار

نه قدر اثر وار روحدان ، قىبدن
دىلىمە ياشايىب ، اۇلمىھ جىكدىر
تەھىيد لر ، قاندانلار ، قارا زندانلار
اوره كەدن پاك آدین سىلمە يە جىكدىر

قەرمان خلقىمەين ، قانلى قىامى
سون قويىدو ياساغا ، حىسىز لىكلەرە
آنادىل قورتولدو پاسلى قىسىن
شاھين تك پر آچدى ، فالخدى گۈزىلەرە

ايىدى آزادلىغىن ، گۈزىل باھارى
قونچالار ، لالە لر ، گوللر بىتىرىپ
شەيد لر قانىندان ايىدى بوى آتىپ
گۈر وطن تورپااغى نلر يېتىرىپ ؟

تارلاalar تىتىرە يىسر ، درىالار كىمى
شلالە تۈكۈلۈر ، داغ ذىرۇھ سىينىن
ياماجلار ، آدارلار ، ياشىل دون گئىيپ
سئوينجە دولبىدور ، قەرمان وطن

حاضریلا توفنگی، یهله آتی
سون نفه سین چکدی، یاراماز جلاد
بیر نفر قالارسا، بو يالتاقلاردان
آنا تورپاغیمی، سانمارام آزاد

دور موشام آماده، جانیم او و جو مدا
بو آنا وطنین کئشیگیندہ من
اصلان تک، دؤشوندن حلال سود و ثریب
شیرین دیل آچمیشام بئشیگیندہ من!

منیم هوپتیم - منیم تاریخیم

یار خاطره سین آچدی خیالیدا ، ایک تک
رؤیا لره آچدی قاناد ، اوچدو کپنک تک
سیلکیب اته یین یئل گوله ، آغاناتدی گولابی
هر یانه سوزور گئز ، بزه نیب تازه چیچک تک
تیره ک زمی لر ، دالغالی دریالاره او خشار
چیر پار هر آخان سو باشینی داشه ، اورک تک
داغدان - دره دن بسویلانیزی موج لطافت
هر یانه چکیر باش ، او زانیر دلده ، دیلک تک
با خدیم گؤیه ، اولدوز لاری سایریشمادا گئرددوم
«اوردن» دی دوزوب گئی دوشونه سانکی پولک تک

عقلیم چاشیب ايندی ، بو گؤزه ل منظره لردن
 هر منظره نى ، سان وئيرم فيكرده تک - تک
 لنهلى سو ڪيمى ، قانلى گؤزوم ياشى آخاندا
 دائم الله نير ، صفحه رو خساره الک تک
 تارixinim -، ملitiyem -، ترس - باخانلار
 قارتالي گئورر ، كوفسه لى ذهنينده لله ك تک
 تاريخى او كىچمىشلىرىمى ، ياده سالاندا
 هريان دولانير باشيمما ، يير چرخ فلك تک
 تاريخ دئير : واردى او زون كىچمىشىن او غلوم !
 سن چىخما ميسان شىح لر ايچىندىن ، گئبه لك تک
 واردوغما ديلين ، نازلى اثلين ، شانلى ديارين
 پاكىزه ، مقدس سن او زون نازلى ملک تک
 تعظيم اثله « شيدا » وطنين آدى گلنده
 حفظ ائله، قورو، جان تک او نو، گئزده به بک تک

من عارفم اشاره دن قانارام

كولگه ڪيمى آردنجا دولانام ، گزه رم من
 فيكر ائمه بو يولدان قاييديب ، ياتزه رم من
 باخما هله آتمىشدى ياشيم ، واردى توانيم
 هر زحمته ، هر درده دياناتام ، دؤزه رم من

عشقين ده نيزى دالغا لاتىب ، عالمى بوجسا
چاللام ال - آياق ، ساحله دوغرو ، اوژه رم من

مين فيرتينا ، طوفان ، منى اللش سه ، ييخانماز
طوفان اوفا جيق قطره دى ، آمما خزه رم من

سولدورسا خزانين يثلى ، گولزار حياتى
شعريمله ، باهار دان دا ، گئزه ل راق ، بزه رم من

سۋىلە: «سنى مندن سورا ، بىر اۆزگە شۇھ ن يوخ !»
افالاکە گۇر اوندا تىجە قوش تك سوزەرم من

بىر گون بىزه گلىسن ، اوگلن يوللارا ، ايشوخ !
قورىان كسىرم جانىمى ، گوللر دوزەرم من

قويمادولاناكويونو آسوده رقيبىم
يوخساكسەرم باشىنى بويىنون اوژه رم من

يىگانه اگر قويىسا قىدم كويونا ، يىلسىن
بوينون اوزەرم ، داش ايلە باشىن ازەرم من

بىر عؤمر حقيقىت آدينا ، نازلى پرى نىن
«حق - حق» دىئە ، هر اولكە نى پنهان گزەرم من

موڭغان اوخو، گۈز- گۈزائلە يىب، باغرىمى يارسا
سالسالىم الە بىر تىل ، او تېلىندىن ، گۈزەرم من

شىدايە بىر ايمى اوگۈزوندىن ، دامابىسىدىر
من عارفم ، هر بىر سۈزو ، گۈزدىن سىزەرم من

نئجه قارشيلاماق ؟

آى انسان !

پولاد دان سرت ،

ده ميردن محكم ال لرين -

ايشه ايپك ، الجك لرين ايچره اولماليدير.

گورکم ده ، گوزهله ، اوشه يه ياتيم -

عملده سارسيلماز ، و آلينماز !

دوسنلاري ايپك الجك لرله ،

دوشمانلاري پولاد يومروقلا ،

قارشيلاماق گره كير !

دونيا دؤيوش ميداني دير

نه يه گلليب ، هاردان گلليب بو بشر ؟

هارا گندير سون چاغلاري ، بىلن يوخ

قرن لر دير ، بو سورغويما ، بو سئزه

جواب وئرن ، او دونيادان گلن يوخ

بو قفسدن روح اوچاندا ، قوش كيمى

ستير ائديرى ، انگىن ، بؤيوك دونيانى

بىن چورور ، تورپاق اولور ، ولاكين

همىشە ليك ، روح گزىرى هر يانى

او ، تورپاقدان ، باش قالدىرىر گئى اوتلار
اونو يىيىر مال - حىئوانلار جان تاپىر
حىئوانىندا بىر گون ، باشى كىسىلىر
انسان يىيىر ، حىاتدا امكان تاپىر

تىسىلى دئوره سى باشلاتىر ، يىتە
انسان ائلور ، كۆچور فانى دونيادان
اوندان تكجه ، بىر قورو آد قالىرى
ائىلە بىل كى اولمامىشدى آنادان

روحىدان اول سور ئىزتى انسانىن
روح چىخاندا ، بىو قالىيدان ، قفس دن
گومدورورلار ، قارا تورپاق آلتىنا
دوشور انسان حركت دن ، نفس دن

روح يېرىلىشىمىرى بىو دارىسىقال بىندىدە
قارتاڭ كىمى ، روحدا بىر علوىت وار
اولماق - ائلمىك بىر اۇزگە عوالم دىر
روحدا حقىقت وار ، بىر ئىزتى وار

قولو زورلىو ، عاجيز لرى اولدورور
«اولدور ائلمە ! » فلسە سى خوشلاتىر
اصلان توتسور ، تولكۇ لرى بودايير
زورلىو - زور سوز چىرىپىشىمىسى باشلايىر

ضعف لىن ياشاماق اولماز ، ماحالدىر
گىرك اقتدارلى ، قدرتلى اولماق
دؤيوش مئيدانى دىر ، بوقوجا دونيا
ضعيف ائلمە لىدىر ، بونو بىل آنجاق

اوژون غیبت لى منتظره

یاغماسان غزیلیم ، خزه لە دئنر
گلمسن چىركىن لرده ، گؤزەلە دونر
سوسار ، سن اولماسان ، دىلىم ، دىلە يېم
دونار ال - آياغىم ، ياتسار اورە يېم
دین سىز كافىلرىن ، مغرور قامتىن
اولار لار فداسى ، بىو حقىقتىن
قارانلىق قازامات اولار گۈزۈمەدە
نە ملاحت اولار ، منىم سۈزۈمەدە
گىتمە دى چوخ ايللەر ، اليم قلمە
سوسوب بولبۇل لرده ، بايىپ ماتمە
گل ، دونيا گۈزىلرده بىر جىت اولسون
قوى وفا سىزلارا ، بىر حىسرت اولسون

آى رحمت ياغىشى ، او مود بولودو
گلمە سن ، شعرييمىن داد - دوزو اولماز
طبعىم اۋتىگەم اولار ، سنى گۇرە نىدە
سوپوق سو جالاندار اىستى طبعىمە
سن گلمسن ، حقيقة قىلينجى بئۇلر
قرن لر منتظر ، حىسرت قالان لار
گلمە سن ، اگر سن ، بۇ ايشيق دونيا
نە لطافت قالار غزل لرىمىمە
گلمە دين ، گلمە دين ، غىيت اوزاندى
دئىھە سن ، اۇلموشىم ، يوخسا كى نىدۇ ؟
آى رحمت ياغىشى ، او مود بولودو
من سنى ، جان كىمى باسىم باغريما

کؤهنه غزل لردن

غمزه ن خدنگى ، قانيمى ناحق ، روان تؤکر
 حّقا زيسكى نطفة قابل دى ، فان تؤکر
 گه نازين اولدورر منى ، گاهى تغافلين
 گاهى قانيم هدر يشره ، موی ميان تؤکر
 گتمه کناره مردمك دиде دن کى ، دل
 مين ظن ائده ر او زاقليغينا ، مين گومان تؤکر
 برق نظاره ياخمايا خورشيد عارضين
 زولف سياهدن او زونه ساييان تؤکر
 کور اولما اي گؤزوم کى ، سحاب گرامتىن
 باران اشتياق او زومه هر زمان تؤکر
 اي بولبول حزين ، دئمه وار گولده چوخ گوناه
 قونچاقانيں ، او باعده کيم ، باغان تؤکر
 در گرانبهادى بو «شیدا» نه نظم و شعر
 هر دم بياضي صفحه يه ، طعين روان تؤکر

ملا پناه واقف

بزم ده ، رزم ده ماهر دير واقف	بیرالىنده شمشير ، بيرالدە قلم
هنر ساحه سينده ، شاعر دير واقف	دؤيوش مئدانىندا اولو قهرمان
قدرتلى ، گئركملى ساحر دير واقف	هر ايکى مئداندا ، معجز يارالدان

استقلاليمىز !

آغلاما ! آغلاما ! سىل گئزون ياشين
گله جك بىزىمىدىر ، آيدىن گله جك

غۇم - كدر ، سىخماسىن اوره يىن باشىن
گلن گونلىرىمىز ، شىرىن گله جك

او گوندە قورتولوش ، گئورە جك ائللر
ياتاجاق يان - يانا ، سوسن سونبول لر

بىر اولسا خلقىمىز ، بىر اولسا دىل لر
او رؤيالى گونلر ، يقىن گله جك

سۇئىنمە سىن اوره كده ، اولان حرارت
بو استقلاليمىز ، خوش جمهورىت

بىزە باغيشلايىپ بوللۇ سعادت
خوش بخت ليك بىزلىرە قرىن گله جك

شىداتك غۇم لرە مقابل دورسان
غۇم - كدر اۋۇنون ، بويىنۇ بورسان

خلقىنە مناسىب قورولتاي قورسان
دئىه جك بىزە : « آفرىن » گله جك

اوزلو قوناق

جانیم او زا قلیغیندان اسیر لاب دیرین - دیرین
 او تدوروردو عشقین ، عاشق نالانه قان - ایرین
 بیر عؤمر زهر فرقى ، نوش ائتدیم عشقده
 بیر لحظه ده حیات منه اول مادی شیرین
 چو خدان دیر اول موشم ، یاشادان عشق دیر منی
 با خما دولانیرام آیاق اوسته دیرین - دیرین
 بو درد سر محال دی ، مندن الین چکه
 او زلو قوناق کیمی ، بوبلا خوش لا یب بئرین
 یارب روادی کام آلا اغیار ، یاردن
 عشق بینوا ده سورا ، دیشلرین کیرین ؟
 باتسین تیکان آیاغینا ، راضی او لانمارام
 این جاري می الیمدن آلان نازلی دیبلرین
 تا آنلاسین کی ، چکدی نه لر باشیم ، عشقدن
 یارب یتیمر او نا ، اوزوتک بی وفا بیرین
 گن گن ، او زون ایچینده گئورر ، بیر مثل دی بو
 هر قدر سعی اندیب ، قویونو قازسا چوخ ده رین
 « شیدا » فراق او دوندا یانیب ، دائم او دلانیر
 بیر گون گلر وصال اوره یین ائله سین سرین

طنز غزلی

بس يشديم ، آيريليقيندان گنجه لر ، بوللو خينو
 باغلاییب درد و غمین توستوسو قلييمده قيرو
 داشلاتير سينه ده قلبيم ، يشه « من - من » دئيرى
 نه قدر كى وورورام ال - قولونا پاسلى بخو
 كۈچدو شىلىك ، هامىنى چولقادى ماتم ، ايسواى
 نه صفا آختارىسان ؟ اۇلدو قارىنلاردا بيزو
 هارداسان ، آى قىشى حسرتده قالان ، اىستى يشە
 كى گورولدور غم او دوندان ، چكىرى قلبيم آلاو
 دردىنه چاره تاپىلماز ، سته باخماز يېركىس
 دوشگونون حالىنى قانماز او زئپو او غلو زئپو
 تاپماسان اىستى خورە ك، آجليليقينى سۈندورە سن
 اۇل قوتار ، واردىر هلە كۈھنە قىر اىستى كسو
 يە ياوان سىنگكى ، شوكرائىلە كى ساغدىر جانىن
 آجالان وقىدە وورسىنه يە ، دور باشلا سينو
 يېر كىلو اتدىن اۇتر ، چوخ اۋزو نو ائتمە هلاكى
 قويما ائو مىس - طاسىنى يېر پارا سىمسارە گرو
 دوشمانىن نىغىيغالى قلىينى خنجردى ياران
 يوخسا قان - قان چاغيران قانلىيا ، ئىيلر قىڭىز ؟

زاھد اۋۇز يوڭ - ياپىنى چاتدى ، دىنин ساتىدى پولا
 جىرماغا معركە دن ، مىندى آتى ، گۇئىدو جىدو
 هر كىمین واردى قولوندا زورى ، يا جىيىدە پولو
 هئى باسىر ، هئى كسىرى ، هئى تو تور عاجىز لره تۇ
 باخ ، نىچە ناله سسى ، چولقلايىب داغى - داشى
 دئىه سن شەرىمىز اولموش بوگۇن ، حىام گرو
 باخىسان هر طرفە تولكۇ ، آىى ، دووشان دىر
 شەرىمىز جنگل مولادى ، وياسكى حىسنۇ ؟
 باشىنا چوخلىو بلالر گلر ، عاقىل اولسان
 اگر آسودە دولانماق دىلە سن ، گز دە لى سۇ
 شىدا كىسگىن قلمىن ، دوغروسو معجز يارادىر
 اودلۇ ، دوزلۇ سۈزايىلن سالمىسان هر بىر يانا چو

منه منلیک وئرەن

درد الیندن يئرى وار ، يئر سوپوره قاش قاباسىم
 گۈزۈرەم خلقى پريشان ، پوزولور دىل داماسىم
 درد چوخ ، درد بىلن يوخ ، تو توب آفاقى سكوت
 نىجه چىخسین سىسىم آخر تىكىلىپ دير ، دوداغيم
 يوخدو بولبولدىن اثر ، بايقوش آلىپ هنده ورى
 بىكى واى - واى سىسى وار ايندى ، باتىپ دير قولاغيم
 طبىعىم مىشلى دائىم ، ايشىغىن ، ائلدىن آلىپ
 يادلارين قصرىن ايشىقلاتىدىرا يىلمز چراغيم
 دىلىم اوتكىم ، قلمىم سونگو كىمى كىسگىن دير
 هر يوغۇن پىيىسى قطعاً يېچە جىكدىر اوراغيم
 من گىنده رسم سە ، يىشە مندىن اثىرلر قالاجاق
 تو تالىم الدن آلىر قدرتى . سۇئنمز اوجاغيم
 توت سوراغ مندىن عزيزىم ، هله واردىر نفسيم
 گلر او گونكى يوخ اوللام ، وئرن اولماز سوراغيم
 منه منلیک يارادان اولكە ، بو تېرىز دە يىل
 باخ كى ، توركىه و باكىو يَا آتىپ قول بوداغيم
 سكسانا چاتدى ياشىم، سۇئنمە دى عشقىم، هوسىم
 آخىرى چشمە طبىعيم ، هله قايىنير قولاغيم.

تبريزلى قىز

او سوزگون باخىشلار ، رؤىالى گؤزلر
منى مفتون ائديب ، هر آن گؤزه ليم
پريلر شاهى سان ، من بير گداتك
دولانىم آردىنجا حئيران گؤزه ليم

سن منه ليلا سان ، من سنە مجنوون
اولموشام عشوه نە ، نازينما مفتون
باتمارام كدرە ، اولمارام محزون
چونكى سنسن منه ، جانان گؤزه ليم

گله جك باش وئرن سحر ييزيم دير
خوش دۈران ييزيم دير ، ظفر ييزيم دير
دونيادا يارانان هنر ييزيم دير
يىزدن آباد اولوب ، ايран گؤزه ليم

شىرين ، او تىگم دىلىن ، جان ملهمى دير
عطىرىلى نفسيين ، عيسا دمى دير
موسيقى سسى نين زىرى ، بىمى دير
أونا تاي - توش اولماز ، اينان گؤزه ليم

سن ييزيم تبريزين گؤزهل قىزى سان
شفقدن بوى آتان ، دان اولدوزوسان
سن ايран مولكونون دادى - دوزوسان
سنە «شىدا» قوشار داستان گؤزه ليم

زور - منطق

زور دئىه ن ، منطقى باشا دوشىز

انگىن دن محكىم بىر يومروق گىره ك دىرى

زور دئىه ن اۇنونىدە ، منطق صحبتى

ائششك قولاغىنا ، ياسىن دئمك دىرى

پيادا - سوارە

بىر پارا بختىار ، انسانلار كىمى

يىسب سن حالوانى ، مينىب سن دايى

ساواش اول پيادا ائتمە سىن سنى

بىر پارا پيادا گىزن لر هايى

شهيد اؤلمز

شهيدلر قانىندان بوى آتىش حىات

يارانمىش بو قاندان بو تون كاينات

شهيد لر اؤلومسو ، يئنى حىات دىرى

بو خىدور شەيدلەرە ، عالمىدە ممات

حضرت پیامبر (ص) نعتیندھ

او گون کی ، ظلمت جهل ائیله میشدی ، عالمی تار
 او گون کی ، هنچ یو خودو ، عدل و رحمدن آثار
 او گون کی ، بوم شقاوت اولوردو ، سایه فکن
 ائدردی شوم سسی له ، قولاقلارا آزار
 او گون کی ، شفت و انصافدن اثر یوخیدی
 بشر اولوردو ، بو ایشدن ، همیشه لیک بیزار
 بشر قالیردی ، هلاکت چولوندہ سرگردان
 جهان اولوردو فلاکت الیندہ ، زار و نزار
 او گون کی ، غارت و قتلی ، شرافت آنلاردی
 بیر عله جا هل خونخوار ، وفرقہ کفار
 او گون کی ، وحشی عربلر ، بیلدیلر مششم -
 وجود جملہ نسوانی موجد ادبار
 دیری - دیری قیزی مدافون ائدردیلر خاکه
 بیلدیلر بو وجود عزیزی مایہ عار
 او گون کی ، هنچ یو خیدی رحم و عدلدن بیر اثر
 آخرادی سو کیمی ناحق ، یئره قیزیل قانلار
 او گون کی ، تو تموشودو شرک یئر اوزون مطلق
 وئیردی ظلم و جهالت وجود خلقہ فشار
 او گون کی ، ظلم و تعدی ائدردی عالمی محو
 وواردی آتش کین و حسد ، جهانہ شرار

او گون کی، کفر و نفاقین یئلی اسردی مدام
 حیات گولشه نینی سولدوراردی هر فهار
 وجوده گلسدی، او معلول علت امکان
 یگانه منجی اسلام، احمد مختار (ص)
 وجودی مایہ رحمت، تمام موجود
 سحاب رحمتی هر خاص و عامه گوهربار
 بو گوندہ، کنز جهاندا تاپلیدی ذریتیم
 محمد عربی، ختم انبیاء کبار
 آچیلدی پرچم توحیدی، فرق احراره
 ساقیب جمالی گونش تک افق لره، انوار
 ائلیب دی نغمہ « قُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ »
 فضای عالم امکانه، سور و عیش شار
 پیشیدی حد کماله کمال، تاپدی کمال
 گورنده عارضینی، روشن اولدولیله تار
 یگانه هادی نوع بشر، یگانه مراد
 عزیز خالق کونین، سید ابرار
 جهانی سوق ائله دی دوز یسولا، دوز هدفه
 او شاهکار بیوت، بی خوش رفتار
 خلوص نیت له، اولدوا امر ختم رسول
 جهانه منتشر و هر زمانه حکم گذار
 ولیک زحمت و آزاردن او تانماز یدی
 بیر عده شبھه لی دیندار و مشرک و اشرار

ائدر ديلر هامويما ظلم ، و عاجيزه اجحاف
 قيلار ديلار هامي حق و حقيقى انكار
 ولئى اراده و اخلاق حضرتى ، ائتدى
 يير عده مشركى اسلامه ، رهور و رهوار
 بو بعثتىن اثريندن ، او لوبىدو دين بر پا
 بو گوندە عالم اسلام تاپدى زىب و ويقار
 بو مدح ، لايق ختم رئسل ده ييل «شيدا»
 قصورىيوي اوزون ائيلە بو باره ده اظهار

لعتن نامه صدام!

نه قَدَّهُر ده نيزده ، چايدا باليق وار
 نه قَدَّهُر بشر وار ، بئيوک خاليق وار
 نه قَدَّهُر كندرده ، دون - آرخاليق وار
 او قَدَّهُر ظولمكار صداما لعنت!
 نه قَدَّهُر گئيلره قالخار ، ناله لر
 نه قَدَّهُر كى بىته ر ، قاندان لاله لر
 نه قَدَّهُر گول اوسته ، دورار ژاله لر
 او قَدَّهُر ظولمكار صداما لعنت!

نه قَدَّهُر دوز يولو آزان ، يير كس وار
 نه قَدَّهُر زندان وار ، ده مير قفس وار
 نه قَدَّهُر انقلاب قوزاييان سس وار
 او قَدَّهُر ظولمكار صداما لعنت!

نه قَدَهَر ظولم ائديز شيطان ، انسانا
 جبهه ده جوان لار ياتير يان - يانا
 نه قَدَهَر شهيد لر ، باتير آل قانا
 او قَدَهَر ظولمكار صداما لعنت !

نه قَدَهَر ، اوغولسوز ، آتالار آغلار
 «ایواي اوغول» دئىه ، سينه سين داغلار
 نه قَدَهَر آتالار ، غصه دن دىغلار
 او قَدَهَر ظولمكار صداما لعنت !

نه قَدَهَر آمريكا فته لر سالير
 جوانلار جانينى جبهه ده آلىر
 آتالار قلينىدن ، ناله اوچالىر
 او قَدَهَر ظولمكار صداما لعنت !

نه قَدَهَر دامادسىز ، گلین لرمە لر
 اونلارين ناله سى ، داغ - داشى ده لر
 نه قَدَهَر ياغيش تك گۈزىياشى آه لر
 او قَدَهَر ظولمكار صداما لعنت !

نه قَدَهَر اسيري ايران پرجمى
 نه قَدَهَر ده نيزده ، سئير ائديز گە مى
 نه قَدَهَر دونيادا اكيلير زە مى
 او قَدَهَر ظولمكار صداما لعنت !

اوستاد سليمى

سئوينير فرح دن ائللر سليمى
تىتره يير دالفاتك ، تئللر سليمى

وار زىر و بىيندە ، عيسا نفه سى
آچيلير تو تولان دىللر ، سليمى

صنعت عالمى نين بسته كارى سان
آچار هنر باغى گول لر سليمى

اوره يىن صفالى ، خصلتىن تىز
سنه قىدردان دىر ، ائللر سليمى

هنر عالمىنده ، يير قهرمانسان
شىدادئىه ر : ياشا ايللر سليمى

ال لرين گزە ندە ، سيم لرين اوزرە
مضرابى ووراندا ، تىتره كى سيملىرە

تارىندان گلىرى ، صداقت سسى
او سىسىن اويانىر ، باهار ھوه سى

سن هنر مولكونون حؤكمدارى سان
سندن كى موسيقى صنعتكارى سان

مقصدىن عالى دىر ، نىتىن تميز
اولوسون اولودور ، ملتىن تميز

گئركمده قوجا سان، روحدا جوانسان
صنعت جسم اولارسا ، سن اونا جانسان

سەندىن اۇلومو

ماوى گۈيىريلەن ، قوجامان سەند
قىنلىرى ياشايىب چاتىپ باش باشا
بولوت لار اۇتىر كىن ، مغۇر باشىندان
گۈئىش ، آى ، اولدو زدا ، اندىپ تاماشا

بورانلار ، طوفانلار ، قارلار ، ياغىشلار
سالما يىب آياقدان ، بواولو داغى
باشىنا چۈكۈبدۈر ، چوخ حدۇشە لر
اولوبىدور فتنە لر ، غىملر تاپداغى

لاكىن سارسىلما مىش او نون ويقارى
داغلارىن ويقارى ، گوجو اسکىلمىز
دىئىر لر : سەندە هەچچ زوال يوخى دور
ھىمىشە دىرى دىر ، چون داغلار اۇلمىز

آما ، من سەندىن اۇلومون گۈرددوم
سەند اۇلدۇ ، نازلى دىلبىدىم اۇلدۇ
آتىلدى قارانلىق اوچورۇم لارا
(بىلۇد) اۇلدۇ ، شانلى سەندىدىم اۇلدۇ

دىئىردىم: اۇلمە يىب ، چونكى داغ اۇلمىز
آما بىر آرام سىس ، گىلدى قولاغا:
توختاقلىق اۇزۇنە ، نىدن و ئىرىرسىن ؟
سەند باسى دىرى يىلدى ، قارا تورپاغا

ادبین ، کمالین ، سؤنمز مشعلین
اجلین رحم سیز ، الی سؤندوردو
جذبه لی گؤزلرین ، یومدو سهندیم
سوسدی، اوره ییمین جامین سیندیردی

ظاهردہ اولدوسے ، باطنده آمما
اولمہ یب ، دولانیر حساس دیللردا

او بئیوک اثری «سازیمین سؤزو»
یادیگار قالاجاق بیزیم ائللردا

حقیقتدیر اولوم ، هر اولن انسان
چاتیر ابديت لره ، جان تاپر
اولومون معناسي ، یوخ اولماق ده بیل
هر اولن ، بیر تازا ، خوش دُوران تاپر

اولمہ یب سهندیم ، او بئیوک انسان
دیللردا ، دیشلردا ، سؤزلری گزیر
ذوقلو روحlarی ، شعری ، هنری
ویقارلی ، حیالی گلین تک بزیر

طنز اوستادی ، اوستاد کریمی

اوستاد کریمی ساتیریک شعردہ ، تک دیر
یاری «ھنک» اولسا سؤزو یاری «دگنک» دیر

طنزی بیر اووج «صابر» ين اولسا ، بوجناین

تنيدي سؤزو ، هجو کلامى ، بير اته ک دير

شخصیت بارزدى، بؤيووك حئورمتى واردىز

گولزار ادبىه ، اونسو سانما گئىه لک دير

هم نوحە ده استاد دى ، هم طنز و غزلدە

آذربايجان اۇلکە سينه شانلى بزە ک دير

بؤيووك يازىچى ، محمد على فرزانه مزارينا

دوغروسو، دونيا بوتون باشدان - باشا افسانە دير

بو فقا دونيابه هركس آلدانا ، ديوانە دير

بو قارا تورپاقدا ، گيزلين بير خزىنه دفن اولوب

ائىل - اوبا احوالينا دائىم يانان «فرزانە» دير

آذستان يوردونون ، دونيا گئروشلو ، عاليمى

معدن علم و شرفده ، گوهر يكدانە دير

چوخ ائنلى شاه اثرلى يازدى ائل - ديل نامينا

دوغما ديل احوالينى تا دوييدو مظلومانە دير

چوخ جفا چكدى بويولدا ، ئۈمۈنۈو صرف ائىله دى

شاد اولا روحۇ ، كى رنگ و حىلە دن بىگانە دى

اوستاد شهريyar ماتمييذه

غمينده آغلادي ، ائللر ، اوپالار
ماتمه چولقاندي ، حيدر بابا لار

گؤز يومدون دونيادان اي بئيوک انسان
هنرىشيم اولدو ، ادب پريشان
سنله فخر ائديردى ، بو آذربايجان
ايندى باخ ماتمه چولقانيب هريان

غمينده آغلادي ، ائللر ، اوپالار
ماتمه چولقاندي ، حيدر بابا لار

سن هنر مولكونون شهريارى سان
سن ادب شهرى نين حؤكمدارى سان
سن بئيوک خلقتين شاهكارى سان
سن بوتون ايرانين افتخارى سان

غمينده آغلادي ، ائللر ، اوپالار
ماتمه چولقاندي ، حيدر بابا لار

قلمين ظالملر كۈكونو قازدى
سوسمادى لحظه ده ، شاه اثر يازدى
نه قدر شائيندە دئسه لر آزدى
سنسيز گؤز ياشلارى ، آخان آرازدى

غمينده آغلادي ، ائللر ، اوپالار
ماتمه چولقاندي ، حيدر بابا لار

سن اولدون ، يازديغين اثرلر اولمز
شهريار ! بيليريك ، گىدنلر ، گلمز
نه چاره ، شيونلر ، يير ثمر وئرمز
دئيب لر آغلاماق ، اولو ديريلتمز

غمىنده آغلادى ، ائللر ، اوپالار
ماتمه چولقاندى ، حىدر بابا لار

كول اولسون باشينا ، بو شوم دونيانين
آيسىرىدى دوستلارى ، پوزدو پىمانين
شهريار گىدنده ، بوتون ايرانين -
اوره يى قان اولدو ، غم آلدى جائين

غمىنده آغلادى ، ائللر ، اوپالار
ماتمه چولقاندى ، حىدر بابا لار

کیش مهرو - ترجمة

« همی گویم و گفته ام بارها »

« بود کیش من ، مهرو دلدارها »

آیت الله علامه طباطبائی تبریزی

دئدیم ، قوی کئچیم بیرده تیکراره من
کی دل و ترمه ییم خوشدو ، دلداره ، من

منه مست لیک ، دین و ایمان اولوب
بو سری دئمه م ، خام و اغیاره من

نه شادلیقدا کؤنلوم آزار اوژ يولون
نه اوللام غم ایسامی آواره من

اوره ک داغی ، گوز یاشی دیر محره میم
نه چاره ائدیم بو گرفتاره من ؟

اوره ک له ، دیلک چوخ آچیب فاصله
بو اورتاده اولدوم ، نه یچاره من ؟

اولوب خیلی فرهاد و منصور لر
 فقط قالمیشام تک ، و یکاره من

من اصلاحان تک ، آزاده ییم ، پاکباز
باش اگمَم ، اولر سمده ، کافتاره من

باتیب قانه چوخ غنچه گولزارده
باخارکن اوره ک قان اولوب خاره ، من

باهار چاغلاريندا سىمادن تۈركۈر
 قىزىل قان ، باخاركىن بورگبارە من
 چىچىك لە دولوب ، داغ - داشىن سىنه سى
 او دور وورغۇنام ، باغ و گولزارە من
 صبا قونچىلار پىردى سىين يېرتىمادا
 اورەك و ئېمىشىم ، نازلى دلدارە من
 سازىن نىغە سىن ، ساقى نىن خوش سىسىن
 دوپىوب ياخمىشام ، كۆنلۈمۈ ، نارە من
 گۈزىل لر خىالى لە ، مىست اولموشام
 آدآلدىيم بولخىقىرى « مىخوارە » من
 تېسىم ئىللە ، گولسون آوارە لر
 گولوشلەرلە تاپدىم غەمە چارە من
 گلن گونلرىن فيكىرىنى باشدان آت
 كى فيكىر ائتمە دن ، ياندىيم او دلارە من
 بو دونىا يېر افسانە دىير ، بوشلا گل !
 كى چوخ گول دىئب ، چاتمىشام خارە من
 كېير ساقىا جامى ، مىست ائت منى
 آتىم غەم لرى ، عشق ائدىيم يارە من

بخت و تقدیر

بخت و تقدیر سۆزۈن بوشلاڭى ، نادانلىق دىر
 اۇزۇنو دامدان آتىپ ، بخت و قىضادن يىلمك
 «عمل» اولموش قانادى «علم» سماسىندا قوشۇن
 «هنر» اولموش بو «وجود» عالىينە، شانلى بىزەك
 قىصد ائله فيكىردىن آرتىق، هامىنى آختار- آراش
 اىزدە آغزىنا گىر ، تا آلە گلىسىن اىستىك !
 « خانىم پروين اعتصامى دان ترجمە »

قفس كونجۇندە

گۈرمە دىن اى گول ! بو جمعىيەتىدە كى گۈلزاردىن
 بىر اوسانماقدان سواي ، چىكدىن جفالار خاردىن
 لعل دن پارلاق ، ولى افسوس بو پارلاقدا ، سن
 تاپمىادىن بىر پارلايان صراف و بازاردىن
 گولشىنە گىئتىدەن، نصىب اولدو قفس لر گوشە سى
 بو قفسىدە مىن جفا چىكدىن ، خىال ياردەن
 « خانىم پروين اعتصامى دان ترجمە »

شاه و يئتيم

بىر كوچه دن كنچيردى جلال ايله پادشاه
 هايىكوى اوجالدى ، اولدو اودم ، شىلىك آشكار
 ائتدى سؤال داغلى يئتيم ، او زگە شخص دن :
 بو گۈز قاماشدىران ندى شاه - ين تاجىندا وار ؟
 وئردى جواب يىلمىرم ، آنجاق انىتىمىش
 ارزىشلى در دىر ، باشا قويىموش ، او بختىار
 گىشتى قاباغە، بىر قارى عورت، دئدى بئله :
 گۈز ياشى دىر، اورەك قانى دىر ، اولسان هوشيار
 بو قورد كى ، بىز لره چوبان اولموش بىر عۇمردىر
 دائىم فلاكتە سورونو ، ائيله يىب دوچار
 عاريف كى ، يىغدى دولت و ثروت، او اوغرودور
 بىر شاه كى ، ملتىن آلا مولكون نه اعتبار ؟
 دقتلە گئوريتىم لرىن ، قانلى گۈزياشىن
 هر گوھرين پارىلداماغىن آنلا كم عيار
 « پروين » يالان دئىنلە ، دوز سۆز نه بېرەسى ؟
 كىيم دىر كى دوز دانىشماغانينا ، ائتسىن افتخار ؟

« خانىم پروين اعتصامى دان ترجمە »

دارغا و كئفلى

دارغا گؤردو يولدا بىرس كئفلى ، ياخاسىتىدان تو توب
سۇيىلە دى كئفلى كى : بونوختا دەئىل ، پالتار دىر

سۇيىلە دى چوخ اىچميسن ، دىنگىلىدىسن ھى ساغ - سولا

سۇيىلە دى : يو خدور گوناھىم كۆچە ناھماوار دىر

سۇيىلە دى : حاكىمدان اذن آل ، بو گنجە مسجد دە يات !

سۇيىلە دى : مسجد دە ياتماق ، كئفلى لر چىن عار دىر

سۇيىلە دى : قاضى حضوروندا گىدەك ، اظهار ائله

سۇيىلە دى : يارى گنجە ، قاضى مىگرى يىدار دىر ؟

سۇيىلە دى : پول وئر ، اوزون قورتار اليمدن ، راحت اول

سۇيىلە دى : دين ايشلىيندە ، يوخسا پول - مول جاردىر

سۇيىلە دى : يو خدور پولون ، اگىننە كى پالتارى وئر

سۇيىلە دى : چوخ كۈنهە دىر ، نىچە ياماغى وار دىر

سۇيىلە دى : بۇر كون باشوندان دوشدو ، ياهو بىلىميسن ؟

سۇيىلە دى : بۇر كو بوراخ ، باشدا عاگىل معىار دىر

سۇيىلە دى : از بىس اىچىپ سىن مى ، اوزوندن چىخىمىسان

سۇيىلە دى : آخماق دايىشما ، حوصلە لاب دار دىر

سۇيىلە دى : لازىمىدىر «حد» وورسون آيقلار ، كئفلى يە

سۇيىلە دى : ياتمىش هامى ، ظن ائيلە مە هشىyar دىر

« خانىم پروين اعتصامى دان ترجومە »

غزل

ایدل ! دئمه دیم عشقدن آخر حذر ائله
 بوشلا بو تمیز اوزلولری ، رفع شر ائله
گؤچك لرى گۇردو كده ، ايتىرمە ال - آياغين
 شهوت اودو ياخديقدا ، حيادن سپر ائله
 افسوس منيم سؤزلريمى آنمادين ، ايواى
گويا كى دئىرىدىم : داها بوندان بتر ائله
 هر بىر قدمىنده گۇرونور بوللۇ بلالر
 آسوده ليك ايستيرىن اگر ، دفع شر ائله
 صبر ائتمك اونون جورونا ، هر دردە دوادىر
 « قطران » بىلە بىر شربتى اىچ ، بىر هنر ائله
 « تېرىزلى قطران دان ترجمە »

غول

اگر چى اولمايىب دل ، شاد سىندن
 ولسى ائيلر ھمىشە ، ياد سىندن
 دئىدين : فريادىما بىر گون چاتارسان
 هاچان ؟ آى داد ، و آى فرياد سىندن
 قوى او زولفە ووروم من شانە ، يوخسا -
 پريشاندىر ، چىركەن داد سىندن

دئدين : آباد اندرسن ، خسته جانى

نلن بس اولدو جان برياد سندن ؟

غمىندن اولدو ويران ائيله گونلوم

كى بو ائو اولدو بى بنىاد سندن

كمىدىنلن بوراخما « اوحدى » نى

بو بنده اولماسين آزاد سندن

« مراغالى اوحدى دن ترجمە »

شانلى آزادلیق !

عاشقىدان سوروشدو ، بير قوجا كىشى :

« دونىادا مقدس نه دير ؟ .

عاشقى تىز دىيە رك : « او ، جانانىم دير -

كى اوغرۇندا حىير تحفە دى باش - جان ». .

سۈيىلە دى قوجا : « يوخ ! سەھو ائديرسىنىز -

جانانىدان گۈزەل شىئ ، واردى دنيادا -

او آزادلیق دير ، شانلى آزادلیق -

كى مىنلر جانانلار ...

مین لر باش - جانلار ...

« اونا قوريان دير !

آنامین ایسته بى

چکىردى ان آغىر ، سون نفس لرىن
آنامين حياتى چاتمىشدى سونا
گۈزۈمون ياشلارى ، من ایسته مە دن
آچاركەن اوزومە دئديم : آى آنا !

نه قدر جانىندا ، جىرگىن وارىدى
حياتىن وقف اىتدىن ، قىزيرقانمادىن
من سنه لايقلى اوغول اولمادىم
مندىن ، دىلە يىنجە كام آلانمادىن

امىن اول زحمتىن جبران ائتمە يە
قىرىن اوستە گلىب بويون بورارام
گول - چىچك اكە رم ، مزارين اوزرە
سوسلە يىب مزارين ، شاشقىن دورارام

حسرتلى گۈزلرىن ، يىر دولاندىرىدى
دئدى : گلمە يىنى گۈزلە يە جىڭم
آما گول - چىچگىن آدینى بوشلا
اولىدىن سونرا ، گول نىلە يە جىڭم ؟

گولە قوە گىرك دائم وئىلىسىن
قورخورام او گوللە سارالىپ - سولا
عۇرمۇمداھ قوتلى يىر شئى دادمادىم
تورپاق آلتدا گولە يىر قوت اولا

فقىدن اليم بوش ، قارنۇم بوش ايدى
منى قورد - قوشلاردا يىمىز بىلىرم

گول ، زنگين مزارين ، رنگين ايله ير
من يوخسول قيرده گولو نئيلرم ؟

« کارو دان ترجمومه »

قيرميزي گول - ساري گول

قيرميزي گول تاخديم ، يارين تلينه
اودا بير ساري گول دؤشومه تاخدي
هويو خدوم ، چوخ شاشقين جومدوم گۈزونه
اودا گولومسه ييب ، يير منه باخدي

دئديم : يوخسا مندن نيفرت ائديرىسن
ساري گول وئرمكده دويىدوم نيفرتى
دئدى : يوخ سئويرم ، سئويرم سنى
دئديم : بىس بو ايشىن نە دىر حكمتى ؟

دئدى : او زمانكى وصاله چاتدىن
اوندا بير ساري گول ، گره كير سنه
بئلە گول تاپماغا چىمە سە زحمت
دوشوندە كى گولو ، يوللارسان منه

« کارو دان ترجمومه »

تبریزین قیزی

سن بیزیم تبریزین گؤزل قیزی سان
شـفـقـدـنـ بـوـیـلـاتـانـ ، دـانـ اـولـدـوـزـوـسـانـ

آذربایجان سنه ائلر افتخار
سنـسـنـ بوـ خـلـقـتـهـ تـایـسـیـزـ شـاهـکـارـ
جوـمـلـهـ گـؤـزـلـلـرـینـ سـنـدـهـ گـؤـزوـ وـارـ

سن بیزیم تبریزین گؤزل قیزی سان
شـفـقـدـنـ بـوـیـلـاتـانـ ، دـانـ اـولـدـوـزـوـسـانـ

ملـاحـتـلـیـ دـیـلـینـ ، دـوـنـیـادـاـ تـکـ دـیـرـ
جـذـبـهـ لـیـ باـخـیـشـینـ خـلـقـهـ دـیـلـکـ دـیـرـ
سـنـ نـامـوسـ - شـرـفـ شـانـلـیـ بـزـهـ کـ دـیـرـ

سن بیزیم تبریزین گؤزل قیزی سان
شـفـقـدـنـ بـوـیـلـاتـانـ ، دـانـ اـولـدـوـزـوـسـانـ

سن نـیـگـارـدـانـ ، حـجـرـ دـنـ نـشـانـهـ سـنـ
شـانـلـیـ اـوـلـکـمـ کـیـمـیـ جـاوـدـانـهـ سـنـ
شـاعـرـلـرـ شـعـرـینـدـهـ خـوـشـ تـرـانـهـ سـنـ

سن بیزیم تبریزین گؤزل قیزی سان
شـفـقـدـنـ بـوـیـلـاتـانـ ، دـانـ اـولـدـوـزـوـسـانـ

گـلهـ جـکـ قـهـرـمـانـ نـسـلـهـ آـنـاسـانـ
ایـگـیـتـ بـشـجـرـمـکـدـهـ ، سـنـ بـیـرـ دـانـاسـانـ
رؤـیـالـیـ پـرـیـ سـنـ ، شـوـخـ بـیـرـ سـوـنـاسـانـ

سن بیزیم تبریزین گؤزل قیزی سان
شـفـقـدـنـ بـوـیـلـاتـانـ ، دـانـ اـولـدـوـزـوـسـانـ

سلطان محضوی

کیم ، دل غمینی ، دلبر جانانه آپارسین ؟

بولبول دیله بین ، گول لره ، بوستانه آپارسین ؟

یعقوبون ایشیق گؤزرلی ، تار اولدو ، بوغمدن

کیم بو خبری ، یوسف کنعانه آپارسین ؟

آدم کیمی دوشدومن اوzac باغ بهشتند

بیرده منی کیم روضه رضوانه آپارسین ؟

نور سپدی بیزیم مجلسه ، دلدار جمالی

قوی باد صبا فیضینی هر یانه آپارسین

افسرده بو احوالیمی ، قاصد گئروب ، ایستر -

درویش دیله بین ، محضر سلطانه آپارسین

بیرنامه اوره ک قانیله یازدیم ، گنجه یاره

بو گون کیم اونو ، او مه تابانه آپارسین ؟

اوز جانینی بذل ائتدی « حسین » نازلی نیگاره

کیم بو یارماز تحفه نی ، جانانه آپارسین ؟

حسین بن منصور « حللاج » دان ترجمه

قىيطلىق گۈز بولاغىندا

خىلك

آغلامىشدىم ، ايللر بويوندا

آخار گۈز ياشلاريم ،

قوروموش ايدى.

دئىيردىم : سن گلن ، او خوش گونلرده

يول لارا گۈزوملە سو سېھ جەيم.

سن گلن يول لارى - گۈزۈم ياشى لە ،

سولايىب ،

كېرىيگىملە سو پورە جەيم.

سن گىلدىن ، من شاشقىن باخدىم او زونە ،

گۈزۈمدىن ، بىر داملا ياشدا آخىمادى.

آخى ...

ايلىر بويو ، قان آغلاماقدان ،

گۈزۈمون آخار بولاغى -

قوروموش ايدى.

باغيشلا منى !

گۈز بولاغىندادا قىيطلىق او لموشدور.

محبت ، حقیقت داستانه دؤندو

جوانليق چاغلارى كىچىپ - گئتىدى هئى
فصيل لرده گىشىدى ، زمانە دؤندو
ايىاملاپ پوزولدو ، ايمانلار اوچدو
گرچك لر ده گىشىدى گومانە دؤندو

دورانين گردىشى ترسە دولاندى
دويغولو انسانلار ، آتسە ياندى
صفالى او دالار ، غىمنە تالاندى
بوزولدو پرگارى ، زندانە دؤندو

صفالى پريسى ، پىرده بوروندو
وفالى صوناسى ، قارتال گۇروندو
عىدالت سيماسى ، يىرده سوروندو
محبّت ، حقیقت ، داستانه دؤندو

بولود لار اويناشير ، جان سماسيندا
نيفرت وار شىمشكىن ، گور صىداسيندا
دەشتلى دومانلار وار فضايسيندا
ندن آيدىن افق ، طوفانە دؤندو ؟

ديليمى تاپدادى ، ازدى دوشمانلار
نعشى نين اوستوندە گىزدى دوشمانلار
آخرى يوروولوب بىزدى دوشمانلار
نىڭى كىمى نغمه لر ، فغانە دؤندو

اٹليمىز ، ائللىردىن باش دىر ، او لودور
 ازلدىن حقىقت ، او نون يولودور
 نىليلە سىن ازلدىن بو اصولو دور
 غصە دن اورە يى ، آلقانە دۇندو

سلطنت دستگاهى دئىيردى گىنىدىن
 يىر كلمە دئىمە سۆز ، دىنلىن ، وطنلىن
 يىلمىرم نە گوناھ باش وئرمىش مندىن
 دوستلار اوز چشوپىرىدى ، بىگانە دۇندو ؟

قىرارام دامارىن بو يىدىن لرىن

زنجىر دن ، زنداندان ، قورخودما ، منى
 منى اواد پارچا سىندان دوغوب آنام
 تە لىم ، يارانىب اوددان ، آلاودان
 من آذر اوغلو يام ، بابك دىر آتام

قىصالار ، قىدەر لىر ، منى سارسىتىماز
 من صىير شوشە سىن چالمىشام داشا
 ارادەم هر گوجە ، غالب گلە جىك
 مندە روح - ارادە ياشايىر قوشما

منكى كاثاتە باش اگمە مىشىم
 يالىز اىسل اۇنوندە اگىلىب باشىم
 اىل منه آرخادىر ، من ائلە خادىم
 قوى يىلسىن بو سرّى ، هر وطنداشىم

منه آز سؤيله يين قصو - قدر دن
 بو ايکى عاملين يوخدور قدرتى
 آتمىشام فيكريمدن قصو - قدرى
 باسمىشام باغريما گوجلو همتى

من سؤيكتمه مىشم سينيق ديسوارا
 كۆكومە ، ائليمە ، من ديانمىشام
 داغ تكين ويقارلى ، درياتك تميز
 ائليمە گووه نىب ، آرخالانمىشام

من بير سووارىلمىش ، پولاد قىلينجام
 كسه رم ، يىجه رم ، ائل خاين لرين
 شىدالىق بويوما يېچىلىپ منيم
 قىرارام دامارين بو يىدىن لرين

يقينى گمانلار اواداغى يېچدى

«مگر» لر قارىشدى «اگر» لر اولدو
 تۈرەندى «كاش» لاردا «آمما» سۈزلەر
 «بلكە» لر قوشىدو «شبە» لر ايلە
 قاپاندى «گومان» دان «يقين» گۈزلەر

ياشايىش تملى ، حيات اساسى
 آسىلى اولدو ، بو فلسفة لردن
 «يقين» لر اىتدىلر «گمان» لار اىچىرە
 «اگر» لر ، اولدولار «مگر» لە دوشمن

دئدیم «اگر» دونیا ، منیم اولایدی
گئورردی «مگر» آج – یوخسول کاینات؟
دئدی : «کاش» دونیانین سویه سیندن
سیلینه ووروشما ، باتا مهمات

«آما» لار «شبھه» لر یارانان گوندن
محبّت پریسی ، اورتادان کؤچدو
«بلکه» لر حقیقت یثربنده دوروب
«یقین»ی «گمان» لار اوراغی بیچدی

زندان قصیده سی ، حقیقی دیل نعمه سی

بو قصیده ۱۳۴۴ - جو ایل شهربانی
زندانیندا یازیلدی ، انقلابدان سونرا ،
آرتیق مقیاسدا بخش اولدو.

آی قانلی - قادالی دیلیم ! آی جانیما آفت
سن ائله میسن شاعری ، محکوم فلاکت
بیر عده چالیشدی سنی کؤکدن قیرا آما
دوران او لارا ائتمە دى بو فرصتى فسمت
چو خلا ر سنی دانمیش ، اوزونو اوزگە يە ساتمیش
ظاهردە بو يولدا ائله میش کسب وجاهت
يالتاقلار آتارکن سنی ، اغیاری تو توبلاز
اولموش هرە سی بیر جوره بیگانه يە آلت

نiferin سىزه ! آى اوز ديلينى خوار توستانلار
 قاراغيش سىزه ! او حيله گر اوستادىزا العنت !
 آلچاقلار اولار اوز ديلينه دشمن و ياغى
 ياتقاقلار اولار ، مايىل دارائى و شهرت
 بنزه بير آجىقلى شئه بو دوغىمادىل ، آنلا !
 شئ قويروغۇن باسما آياق ! ائتمە ئرافت
 خاين كىشى ادانما ديلينى ، ائيلە مە تھىرىر
 يوخسا اولاسان جامعە دە خائىن ملت
 بو خلق آرا ، ايستىرسن اگر حؤرمەتىن اولسۇن
 باس باغرينا گلسىنە قىدەر ، تىر ملامت
 مفتونونام اى شانلى دىلىم ! ايلك حياتدان
 سىندىن توطالبىم چوخلۇ يېتىپ جانىما آفت
 بىل « اوف » دئمە رم ، نالەم او جالماز غم اليندن
 هرنە اولا تهمت ، دؤزە رم ، جانىما منت !
 يالواردىم : عزيزىم ! بو قدر سؤيلە مە حق سؤز
 رحم ائيلە منه ، قوى قالا بوباشى سلامت
 باخ اوزگە لره سىنە بىر آز ، دينمە ! قيفيلان !
 بىلىم نە قىدەر مندە گر كىدىر اولا طاقت ؟
 سالدىن منى دائم يانار اود لارە ، كول ائتدىن
 هر لحظە دە قوپىدو باشىما ، سانكى قىامت
 دىل بىلمە يىن انسانلارا توش ائيلە دين ، ايواي
 چكىدىم ، من اليندن نە مكافات و مشقت

هر کس کی ، بويولدا اوزونو آنلاسا مسئول
 چولقار اوونو بؤهتان و شر و فقر و رذالت
 تهمت اوخونا دائم اوilar سینه سی قلخان
 هرکس آنا ديلده يازا ، يا ائيله يه صحبت
 سالدى منى ، بو حادىشە لر ذوقدن ، آمما
 اسکىلمە دى سىنە اولان ، اوشور و حرارت
 قان بايراغى تك ، سؤيلە دين هر لحظە دە قان - قان
 بىلەم نە ايمىش سىنە اولان شور و جسارت ؟
 هر ياندا سنى بايراق ائدېپ عرشە اوجالىدىم
 گۈرۈم عوضىنە نە يامان بوللۇم مصىبىت
 داغ تك سىن ئوغروندا ، يانان سىنە مى گەردىم
 ايلقارى يشىرىدىم باشا ، ائتدىم سە خدمت
 تهدىد ائلە دى ، سؤيلە دى چوخلار منه بؤهتان
 تحىير ائلە دى دوشمن دون ، قىلدى جهالت
 اى شانلى دىلىم ! باشىنى افلاكە اوجالىدىم
 افلاكە گىركىدىر اوجالا شانلى دىل البت
 شادم ھله ، آى دوغما دىلىم يوكسە ليشىندىن
 بىرگون گلە جىڭ محو اولو طاغوت جهالت
 يالتاقلار اوگون ملىت آرا خوار اولو ياهو !
 من دىلدىن امىن بوسۇزە ، عىن حقىقت
 تحىير ائدە يىلمىز سنى مىزدور لر اوんだ
 قاموس بشىرىنى سىلىز لفظ حقارت

هر کس یازار اوز ایسته دیگین دوغما دیلیندہ
 دونیا اوزونه ، حاکیم او لار حق و عدالت
 دوغما دیلینی حفظ ائدر عالمدہ اوره کدن
 هر یئرده اولا صاحب شخصیت و غیرت
 مطلق چاتاجاق ملتیمیز کامینا ییر گون
 او گون کی نه شاهلیق قالا جاقدیر ، نه رعیت
 ییر دُر گرانمایه دی دیلدن سوزولن سؤز
 آتما دوغوزون آغزینا ، بو دُری نهایت
 «شیدا» دئدی اوز سؤز لرینی دوغما دیلیندہ
 بو دم لری بیل سندہ طیعتدہ غنیمت

زندان شهریانی ۱۳۴۴

سنیز !

دل بیقرار سنیز ، گؤز اشکبار سنیز	گؤز اشکبار سنیز
ای گول عذار سنیز ، آه و فغان ائدر دل	آه و فغان ائدر دل
دل غنچه سی آچیلماز ، ای نو باهار سنیز	ای نو باهار سنیز دل غنچه سی آچیلماز
دلده توانيم اولماز ، چشم خومار سنیز	چشم خومار سنیز دلده توانيم اولماز
دل ذرہ تاب قیلماز ، ییر لحظه یار سنیز	ییر لحظه یار سنیز دل ذرہ تاب قیلماز
قان یاش آخار گؤزو مدن ، بی اختیار سنیز	بی اختیار سنیز قان یاش آخار گؤزو مدن
گولشنده آه و فریاد ، ائلر هزار سنیز	ائیلر هزار سنیز گولشنده آه و فریاد
لیل و نهار سنیز آغلار غمیندہ شیدا	
آغلار غمیندہ شیدا ، لیل و نهار سنیز	

«علی آقا واحد» دن تضمین

عشقه پابند ائله ین عاشقی ، رسوا دل ایمیش عشقدن عاشق شیدایه ، بلا حاصل ایمیش
 دلبرین جور وجفایه ، دلی چوخ مایل ایمیش «بولبولون ناله جانسوزون باعث گول ایمیش»
 «گوله هم عاشق سرگشته اولان بولبول ایمیش»

ظن ائدردیم کی، او مه شرم و حیا صاحبی دیر بو نزاکتله یقین ذوق وصفا صاحبی دیر
 نه بیله ایدیم اونو من ، جور وجفا صاحبی دیر «من دئیردیم کی، او مه مهر و وفا صاحبی دیر»
 «دئمه بس ، مهر و وفادان ، او اؤزو غافل ایمیش»

نه کیمی ناله می ، او شوخ ظرافت ساندی منی فیکرینجہ وفا سیز ، او وفا سیز قاندی
 شر ناله دن هر یئر توب اود ، اودلاندی «داشه تأثیر ائله ییب ، آهیم اودو ایله یاندی»
 «بیر اثر ائتمه دی او شونخه ، نه آهندل ایمیش»

وئردی ساقی منه بیر باده گولرنگ بو گون گوردو وار منده کدر، جوش ائدب آثار جنون
 مژده وئردی ، دئدی : ایغافل او تورما محزون «پیر میخانه سؤزون ، شیخ قبول ائله دی دون»
 «آدم ائولادی دیر حقا کی بئله قابل ایمیش»

حاصلیم عشقده یوخ ، داغ کوئندن غیری گورمه دیم دھری فقط ، بیت حزنندن غیری
 هانی بیر عاشق دلسونخه مندن غیری «یو خدور عاشق دئدی او مه ، منه سندن غیری»
 «گیزلی مندن دئمه ییگانه لره مایل ایمیش»

یارین از لدہ اگر من ستمین بیلسه ایدیم خنجر او لماغینی ، ابروی خَمین بیلسه ایدیم
 عهد و پیمانه یالا دان ڦسمین بیلسه ایدیم «عشقه دل وئرمزیدیم ، بار غمین بیلسه ایدیم»
 «نه بیلیم عشقدن عشاقه ، بلا حاصل ایمیش»

گر ک هر موشگول ایشه، تاب ائده هر لحظه بشر تاکی نائل اولا ، آمالینا دلخواهی قدر
 دئدی (شیدا) یه بئله هاتف غیبی بو سحر : «واحدا ! موشگول ایشه خلقده صبر اولسا اگر»
 «اولو تدریج له آسان هر ایش ، موشگول ایمیش»

سوادىسىز شاعر «حداد» دان تضمىن

مىدفون خاڭك ائدىيلە ، وفا ، و صفالرى الدن وئىپىلە حىيف بولۇش كىمىيالرى
 هرگىز وفالى سانما ، بولۇش جفالرى «ايىل چوخ امتحان ائلە دىيم آشنانلىرى»
 «گۈرددوم كى ، بى وفا دىلا ، يوخدور وفالرى»
 هر يىرده اولسا پول ، او يىش با صفا او لار پولسوز كىشى همىشە دوچار بلا او لار
 يىگانە آشنا ھامى ، ياد اقريبا او لار «ھركىمە پول او لار ، او نا خلق آشنا او لار»
 «سایمازا پولسوز اولسا اگر ، اقريبا لرى»
 هر كىس بولۇش عصرىدە او لا ، صراف نكتە بىن آنلار كى ، پولدان او لدو بشر فطرتى عجىن
 هر موشىگولو ائىدەن حل ، پولدور يقين «حق سلامى پولدان او تر ائىلەين لرىن»
 «يىلمىم جزا گونوندە نە دىر بىس جزالرى؟»
 اولسا پولون ، يقين دىر او لار هر سؤزۈن قبول گر او لماسا برات نفوذۇن ، او لار نكول
 پولسوز يقين ستارە بختىن ائدر افسول «باد فنايە وئردى ، چوخ ايمان و دينى پول»
 «ياندىيردى خانمانلارى ، پوزدو بنالرى»
 پولدور كمال و معرفت و منىيىك و هنر پولسوز ، تلاش و سعى دن او لماز سنه اشر
 وئرمىز نهال معرفت و علم يىر ثمر «گراولماسايدى پول، بشراولمازدى خونجىگر»
 «ابنائى خلقتە پول ائدىر ، بول جفالرى»
 فەال مايىشادى بولگون ، فضە و ذەھب پول دور بولۇش عصرىدە شرف و منصب و نسب
 پولدور جنايىتە بىشى ائىدى داۋ طۆلب «چوخ قانلارىن توکولمه يىنە پول او لوب سىب»
 «پول او لدوروب جەهاندا تمام او لىا لرى»
 حەقىن قىلىنجى تىزدى ، ناھقى تىز كىسر حىدىن چاتار مرامىنى ، عالمىدە هر بشر

بو کیمیادن ایندی ولی ، قالماییب اثر « آمن یجیی چوخ او خوما ، گئرمه سن ثمر »
 « واللهی پول سالیدیر اثردن دوعالری »

پولسوز کیشی بو شهرده ، دائم سفیل دیر جسمًا ضعیف و زاردی ، روحًا علیل دیر
 خوار و زیون دی ، گرچی مهابتده فیل دیر « کرب وبلا قضیه سی مؤحکم دلیل دیر »
 « پول گتدی شاه دین باشینا ، او بلالری »

پول معاویه ائله دی کریلاده شر پولدان وجوده گلدی ، او آشوب و فتنه لر
 تردیدین اولسا ، صفحه تاریخه قیل نظر « کسگین قیلیجلاری دالی قایتاری سیم و زر »
 « پول تخت سلطنتده او توردار گدارلری »

یارب بحق صحبت مردان باصفا یارب بحق مكرمت ، شاه اولیا
 یارب بحق خون شهیدان کریلا « یارب بحق آلباء ، خست انبیا »
 « حداد دن قبول ائله بو التجالری : »

بو اغنیا ایچیندہ اونو هرگز ائتمه خوار محتاج قیل ، فقط اوزیوه ، ای کرم شعار
 بو التجانی ائله اجبت کسی دلده وار : « اول بودور کی دین ایله ایمانیله آپار »
 « دین سیز آپارما قبره ، بیز بی نوالری »

هرگز دئمز کی ، شوکت و جاه وجلال وثر جاه و جلال وثرمه و لاکین کمال وثر
 رزق حلال وثر اونا ، بی قیل و قال وثر « محتاج خلق ائله مه ، رزق حلال وثر »
 « ای قدرت ایله خلق ائدن ، ارض و سمالری »

اولار ؟ اولماز !

منيم تك عاشق سرگشته و رسوا ، اولار ؟ اولماز !

سنين تك بير پري پيكر ، ملك سيمما اولار ؟ اولماز !

منيم تك بير وفالى عاشق مفتون چيخار ؟ چيخماز !

سنين تك دلبر ييرحم وبى پروا اولار ؟ اولماز !

او ، نخل قامتىندن خوش ثمر ، عاشق گئوره ؟ گئورمز !

ثمر او نخل دن ، غير از بلا ، جانا اولار ؟ اولماز !

منه لطف ايله قاره گئوزلىرين ييردم باخار ؟ باخماز !

فقير احوالينا واقف بوگون دارا اولار ؟ اولماز !

منيم بو قان اولان كؤنلوم ، فغاندان ال چىكىر ؟ چىكمىز !

بو سئودادان پشيمان بير زامان آيا اولار ؟ اولماز !

اوره كده بونجا ناز و عشوه يه طاقت قالار ؟ قالماز !

ديليمده بو جفالار شرحينه يارا اولار ؟ اولماز !

وجوده او هلالى قاشلارين مثلى ، گلر ؟ گلمسىز !

سنهيرلى گئوزلىرين تك ، نرگس شهلا اولار ؟ اولماز !

آناسى روزگارين هوشلو بير شاعر دوغار ؟ دوغماز !

اگر دوغسا ذكاوتده مگر «شيدا» اولار ؟ اولماز !

نه دیر افسانه ؟!

قهوه بوجاغیندا اوتى هذيانه قولاق وئر
وقتىن تلف اىت رستم دستانه قولاق وئر

همنوعلرين باخما بئيوك مقصده چاتدى زنجير خرافاتى باشيندان قيرىب آتدى
باخ رستمه (سهرابى) نتجه ووردى اوزاتدى مين بئيله يالان هرزه و هذيانه قولاق وئر

قهوه بوجاغيندا اوتى دستانه قولاق وئر

(گودرز) و (فرامرز) قىيردن داها قاخماز صد حيف كى كور توتىوغۇ يېر زادى بوراخماز
مین ايلدە ناغيل چى دئسە ، سۈز آحىرە چاتماز بوشلا ايшиوی (سام نريمانه) قولاق وئر

قهوه بوجاغيندا اوتى دستانه قولاق وئر

آخشامه كىمى بىنى قارات پوج سۈزە تۈولان قوى انودە اولا آروداد اوشاق دىدە سى گريان
نىليلرسن ايشى ، يا ائوى بىسدور سنه دستان اول قهوه دە خوش ، انودە سن افغانە قولاق وئر

قهوه بوجاغيندا اوتى دستانه قولاق وئر

دور قهوه دن آخشام چاغى چىخ كوچىيە بىرآن بىل عالم رؤييادە اوژۇن (رستم) دستان
ھر كىس سنه چېپ باخسا ائلە قانىنە غلطان (نۇذر) كىمى سال ولولە ميدانه قولاق وئر

قهوه بوجاغيندا اوتى دستانه قولاق وئر

بوشلا ايшиوی قهوه دە دستانىلە اللش (تيمور) فاچاندا طرفى سۋى گىلە ، گىرنىش
ايىشدن اوترى خاطرييى ائتمە مشۋش گۇر(بىزنى) دوشدو نتجە زندانە قولاق وئر

قهوه بوجاغيندا اوتى دستانه قولاق وئر

دعواهه اگر (برزوی) مغلوب ائده (تیمور) (برزو) سنه اشخاصیله دور قهوه ده سال شور
میز صندلی سیندیر، نیه لازیمدی مگر زور؟ آت عقلی چوله، حیله شیطانه قولاق وثر
قهوه بوجاغیندا اوتی دستانه قولاق وثر

برزویه آی اوغلان نیه (تیمور) اولا غالب؟ برو سنه غیرت اولور لازم و واجب
تیمور پرستلر گرک اولسونلا مواظب! هئی نعره چکیب غیظله فرمانه قولاق وثر
قهوه بوجاغیندا اوتی دستانه قولاق وثر

چک خنجر و قداره نی وور باشدان - آیاقدان تیمور پرستی شیغا هم دالدا - قاباقدان
تونله اشیگه پنجره دن دالدا - بوجاقدان رستم کیمی گل قهوه ده جولانه قولاق وثر
قهوه بوجاغیندا اوتی دستانه قولاق وثر

اون دانه چای ایچ نرگیله قلیانی فریلدات قوی یانقلیجی بئرکوی تسبیحی فریلدات
گئی (تک گون) آیاوه اونو هر لحظه جریلدات نشیرسن ایشی بوشلا، اونادانه قولاق وثر
قهوه بوجاغیندا اوتی دستانه قولاق وثر

عايد سنه افسانه دن ایندی ندی قارداش! پابند اولان افسانه یه دیوانه دی قارداش?
رستمده، فرامرزده افسانه دی قارداش گشت ایشله اوتان آزجا بو تارتانه قولاق وثر
قهوه بوجاغیندا اوتی دستانه قولاق وثر

شیدا دن اشیت ائمه تلف عژمرنو بیجا آز قهوه بوجاغیندا ووروب مور گونو یو خلا
گشت ایشله، تلاش ائله آییل، بیر بئله یاتما بیر قدر ده بو شاعر نلانه قولاق وثر
قهوه بوجاغیندا اوتی دستانه قولاق وثر

پوز عالی - جیب خالی ایشسیز

هر چند کی پوزدا عالی یم من
 افسوس کی جیب خالی یم من
 مدت‌های کی درسه رغبتیم یوخ تحصیل کماله غیرتیم یوخ
 جیده پول، الیمه ژروتیم یوخ بیر ذره بو ایشهه همتیم یوخ
 هر چند کی پوزدا عالی یم من
 افسوس کی جیب خالی یم من
 باخما پوزوما، دنه کی شیکم ظاهره خیال ائمه نیکم
 باشدان آیاغامن آتریکم شیطانیله فکریله شریکم
 هر چند کی پوزدا عالی یم من
 افسوس کی جیب خالی یم من
 چو خلار منی میلیونر تانیر لار پاکیزه و صاف دل سانیر لار
 بیسر عله ده میلیارد قانیر لار خشگه پوزوما چو خ آلدانیر لار
 هر چند کی پوزدا عالی یم من
 افسوس کی جیب خالی یم من
 یو خدور خبریم بو جور خبردن بهرم هانی صنعت و هنردن
 جیب بوشیدی متاع سیم و زردن زیری قانایلمیرم زبردن
 هر چند کی پوزدا عالی یم من
 افسوس کی جیب خالی یم من
 بو عینک و ساعت و کراوات شخصیتیمی ائدرلر اثبات
 شخصیت و من، ولیک هیهات آفت دی منه بو سؤزلر آفات

هر چند کی پوزدا عالی یم من
افسوس کی جیب خالی یم من
باش کورنلی دیر سیل گلاسی بوشدور ایچی یوخدو بیر اساسی
ظاهرده بو اگنیمین لباسی یوخدور جیینین پولو، پاراسی
هر چند کی پوزدا عالی یم من
افسوس کی جیب خالی یم من
برقی پوتونوم کی چوخ پاریلدار بیر کهنه قاپی کیمی جیریلدار
یوخ آلتی - دابانی هئی دیریلدار قارنیمدا زیس آجام قیریلدار
هر چند کی پوزدا عالی یم من
افسوس کی جیب خالی یم من
شیدا کی همیشه ایده آلتی خدمتی بو خلفه هر مقالي
هر لحظه یازار او شعر عالی یازادی یشه بو زیان حالی
هر چند کی پوزدا عالی یم من
افسوس کی جیب خالی یم من

وطن اولادينا

نىلىرم جانى اگر عالمىدە جانسان اولماسا

جان نه لازىمدور، دىلەمە عشق خوبان اولماسا

اولموشىم ايللەردى ايندى عشقدىرى دىللەندىرىن

زەر دىر بۇ زىندىگانلىق عشق عنوان اولماسا

يول رقىيە و ئىرمەسەن آشىتە احوال اولمارام

جمع اولار كۈنلۈم اگر زلفون پريشان اولماسا

مىن پشىمانلىق اوئون عشقىنە دىلەن چىكىمىش

واى منىم احوالىيمە بىرگۈن پشىمان اولماسا

أولىدورەر بۇ درد و حسرت بىر تېسىم ائتمە سەن

شورە بولبۇل گلۈز هەچ، گۈزە خىدان اولماسا

ايستىرم يوردو رقىيەن غەمدەن اولسۇن پايىمال

چىكىرم ال، خانە سى البتىدە وىران اولماسا

روپە رضوان ائشىتىسن بۇ وطن توپراگى دىر

نىلىرم من جىتى بۇ ملک اىران اولماسا

باغ و گولشن بەرە و ئىرمىز بۇ وطن اولادينا

گۈزە خەنەنە زەختىكش بۇ دەقان اولماسا

اوستاد يحيى شيدا گونش ايلى ۱۳۰۳ ده محتشم تبريز شهر ينده ايشيق دونيايا گوز آچدى. آتاسي حسن يوزيashi چرندانى، مشروطه انقلابى نين تلاش ائدلر يندن ايدى. شيدا ايلك تحصيلاتين اوز بيليكلى آتاسيندان الده ائدى، كيچىك ياشلار ينдан عربي و آلمانى ديللرى ايله تائيش أولدو. او ۱۹ ياشيندان شعر يازماغا باشладى، يازىچى ليق و تدقىق عالمينه قاتىلدى.

شيدا شعر عالمينده اوزهه اوسلاپيلو و بدعت گذار شخصيتلردن دير كى شعرين هر شاخه سينده تجربه ائديب، بوساقدا گوجلو قابليةت الده ائمشدiren. كۆنهه ويئى قاليبلار اونون اليinde، چئشيدلى فورمالار تايير، تازا مضمونلارا و اقتدارلى شعر صنعتلرینه مالك اولور. شيدانين ادبى، ملى، طراوتلى، ملاحتلى و طنزلى انتبهه اذانى دير كى اوخوجولا را غيرت، شهامت و وطنپورلىك درسى اوپىره دير.

بو كىتابىنىن تأليف حقى، جامعەنин محروم قاتى، باباباغى «جذامى» لرينه تقديم اولونوب.

سارى كوينك & سنچى

ISBN: 978-964-517-361-4

9 789645 173614

تبريز - اول خيابان طالقاني ، نشر اختر
تلفن : ۰۹۱۱۶۶۸۹۷ و ۰۴۱۱-۵۵۵۵۳۹۳